



# Hållbarhetsbokslut

## Kommunfullmäktige



## Innehåll

1	Inledning .....	3
2	Höjdpunkter/utmaningar .....	4
2.1	Höjdpunkter .....	4
2.2	Utmaningar .....	6
3	Förvaltnings-/bolagsspecifik analys .....	8
3.1	Kommunledningsförvaltningen .....	8
3.2	Miljö- och byggnadsförvaltningen .....	10
3.3	Arbete- och välfärdsförvaltningen .....	11
3.4	Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen .....	13
3.5	Utbildningsförvaltningen .....	14
3.6	Vård- och omsorgsförvaltningen .....	15
3.7	AB Ronneby industrifastigheter .....	17
3.8	Ronneby miljö och teknik AB .....	17
3.9	AB Ronnebyhus .....	18
4	Förutsättningar för hållbar utveckling .....	21
4.1	Bakgrund .....	21
4.2	Trend och utveckling .....	21
4.3	Exempel på aktiviteter 2023 .....	21
5	Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi .....	27
5.1	Bakgrund .....	27
5.2	Trend och utveckling .....	27
5.3	Exempel på aktiviteter 2023 .....	27
6	Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer .....	31
6.1	Bakgrund .....	31
6.2	Trend och utveckling .....	31
6.3	Exempel på aktiviteter 2023 .....	33
7	Jämlika och jämställda villkor .....	42
7.1	Bakgrund .....	42
7.2	Trend och utveckling .....	42
7.3	Exempel på aktiviteter 2023 .....	43
8	Hälsa och välbefinnande .....	49
8.1	Bakgrund .....	49
8.2	Trend och utveckling .....	49
8.3	Exempel på aktiviteter 2023 .....	50
9	Bilaga indikatorer .....	53

## 1 Inledning

Hållbarhetsbokslutet ska visa på det samlade hållbarhetsarbetet i kommunen utifrån Hållbarhetsstrategi för Ronneby kommun 2022–2025. Strategin har tagits fram för att säkerställa att vi inom kommunkoncernen arbetar tillsammans för en hållbar framtid för alla som bor, lever och verkar i Ronneby kommun idag och i framtiden. Strategin utgår från en tydlig politisk vision och inriktning om att Ronneby kommun ska vara en hållbar kommun. Ronneby kommuns hållbarhetsstrategi började implementeras under 2022 och utgör tillsammans med kommunens vision, de fem strategiska målområdena och andra styrdokument en grund för kommunkoncernens riktning, utveckling och kvalitetsarbete.

Hållbarhetsarbetet är en ständigt pågående process där allt stort och smått har betydelse. Avgörande för ett levande hållbarhetsarbete är långsiktighet och bred politisk samstämmighet. Strategin är ett stöd för kommunkoncernens nämnder och styrelser, förvaltningar och bolag i arbetet med kommunens vision och strategiska målområden.

Detta är Ronneby kommuns andra hållbarhetsbokslut. Hållbarhetsbokslutet ska visa på det samlade hållbarhetsarbetet i kommunkoncernen utifrån hållbarhetsstrategin. Bokslutet ska också stimulera till ett utvecklat hållbarhetsarbete i kommunens verksamheter. Samtidigt ska det vara ett verktyg för att mäta i vilken grad hållbarhetsarbetet ger effekt.

En stor del av kommunens ordinarie arbete bidrar till hållbarhetsstrategin och Agenda 2030. Årets bokslut bygger på de aktiviteter som förvaltningar och bolag har rapporterat i Stratsys, Bokslutet är uppdelat i fyra delar

- höjdpunkter och utmaningar kopplat till hållbarhet under 2023,
- förvaltnings- och bolagsspecifik analys,
- redogörelse för varje fokusområde bestående av trender och utveckling utifrån indikatorer och aktiviteter som genomförts under året och
- bilaga med samtliga indikatorer som finns i hållbarhetsstrategin.

Målgrupp för rapporten är främst förtroendevalda och tjänstepersoner i kommunkoncernen, men Ronneby kommun välkomnar invånare, företag, föreningar med flera att ta del av bokslutet och vara fortsatt aktiva och medskapande till att utveckla ett hållbart Ronneby.

## 2 Höjdpunkter/utmaningar

### 2.1 Höjdpunkter

Ronneby kommun är miljöbästa kommun i kategorin mindre städer/tätorter i Aktuell Hållbarhets kommunranking.

Ronnebyhus renovering av Peder Holmsgatan 11 med 27 lägenheter är Sveriges första Svanenmärkta renovering. En Svanenmärkt renovering garanterar att den renoverade byggnaden har:

- Låg energianvändning efter renovering.
- God inomhusmiljö och låga emissioner av farliga kemikalier.
- Inventerats innan renoveringen och att hälso- och miljöfarliga ämnen och farligt avfall har omhändertagits korrekt.
- Byggprodukter, material och kemiska produkter uppfyller höga miljö- och hälsokrav.
- Främjat återbruk av byggprodukter och material. Arbetet har ställt krav på ökad produktkännedom, bra samarbete med entreprenörer och nya arbetssätt för att hitta hållbara lösningar.



Figur 1 Bilder från Peder Holmsgatan 11 som är Sveriges första svanenmärkta renovering.

Digitaliseringsarbetet fortsätter att utvecklas framgångsrikt i kommunen och bidrar till ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Kommuner har under året fått flera digitala medarbetare. Miljö- och byggnadsförvaltningen har under 2023 prioriterat digitaliseringsarbetet, vilket bland annat har lett till minskning av pappersanvändning, effektivare användning av personalresurser, ökad

tillgänglighet genom det utökade erbjudandet av e-tjänster, förenklad kommunikation mellan invånare och förvaltningen.

En åtgärdsamordnare för naturvårdsåtgärder i vatten har projektanställts under 3 år. Samordnaren ska tillsammans med privata markägare, föreningar och andra aktörer genomföra åtgärder som syftar till att öka den ekologiska statusen i Bräkneån och Listerbyån.

ABRI har installerat 700 solpaneler på kvarteret Telefonens tak i centrala Ronneby. Den 2100 kvadratmeter stora solcellsparken kommer att producera 450 000 kWh per år och har fyra parallella växelriktare som omvandlar likströmmen från solpanelerna till växelström som används i fastigheten eller kan skickas ut på elnätet.



Figur 2 Solceller som ABRI har installerat på Telefonens tak.

Vård- och omsorgsförvaltningen arbetar systematiskt med att göra fordonsflottan fossilfri. En översyn har gjorts av förvaltningens transportmedel för att säkerställa att rätt transportmedel används vid rätt tillfälle. Försök har gjorts inom ett hemtjänstområde med alternativa transportmedel (elbil, elcykel, elsparkcykel och el-mopedbil). Då försöket har fallit väl ut ska det skalas upp till fler hemtjänstområden. Det har med flera olika typer av transportmedel blivit lättare att anställa vikarier. Vård- och omsorgsförvaltningen har teknik installerat i alla verksamheter för att möjliggöra digitala möten, i syfte att minska antalet resor och på så vis minska klimatpåverkan.

Inom förskolan har ett projekt tillsammans med Stockholms universitet startat 2023. Projektet håller på i tre år och går under namnet *HUUR (Hållbar utveckling i undervisningen i Ronneby)*. Ett bra och stort initiativ att sätta fokus på hållbar utveckling. Även grundskolans tidigare år är involverade i projektet.

Utveckling av barnrättsarbetet är fortsatt prioriterat. I den nya mallen för tjänsteskrivelse har det arbetats fram en barnrättsbedömning som ska beakta att varje kommunalt beslut som berör barn ska föregås av en bedömning om att barns rättigheter tillvaratagits i enlighet med FN:s konvention. Barnrättsperspektivet har varit en viktig del av miljö- och byggnadsförvaltningens tillsynsarbete och LSS-handläggarna har påbörjat arbete med att uppdatera handläggningsprocessen med barnets perspektiv i beaktande. Flera förvaltningar fokusera på ungas delaktighet och inflytanden där barn och unga själva ska vara med i planeringen av aktiviteterna till exempel på fritidsgårdar, bibliotek och kulturcentrum. I processen med att ta fram en ny översiktsplan har skolelever gjorts delaktiga. Medarbetare inom kommunen har under 2023 utbildats i metoden *Expertgrupp barn*.

Under hösten startade den nya enheten *hälsofrämjande och förebyggande* inom vård- och omsorgsförvaltningen. Enhetens uppdrag är att öka seniorernas förmåga att bibehålla hälsa och självständighet, att minska eller skjuta fram behovet av insatser från vård- och omsorgsförvaltningen i form av hemtjänst eller plats på ett vård- och omsorgsboende. En viktig hörnsten i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är att bryta ofrivillig ensamhet. En del av uppdraget är att motivera näringslivet, kulturlivet, kyrkan och föreningslivet till att arrangera aktiviteter och sammankomster som riktas till kommunens seniorer.



Figur 3 Invigning av en av mötesplats på Vidablick för seniorer.

Under 2023 har ett arbete gjorts med att starta upp arbete med *Tidigt samordnade insatser* för barn och unga (TSI). TSI, handlar om att tidigt identifiera och samordna stödet till barn och unga som riskerar en ogynnsam utveckling. Att samverka kring barn, unga och deras familjer ger mycket större

möjligheter att lyckas med att ge rätt stöd tidigt innan ett bekymmer växer sig för stort. Ett strukturerat arbete över förvaltningsgränser samt med polis och Region Blekinge håller på att byggas upp i Ronneby kommun. I processen ingår också ett fördjupat samarbete kring närvaro i förskola och skola.

## 2.2 Utmaningar

Det är en utmaning att olika aspekter av hållbarhet kommer i skymundan när händelser i omvärlden tar fokus. Det finns också en risk att det finns en övertro på en lösning, när vi i själva verket behöver ha en mångfald av lösningar.

Ekonomiska och personella resurser uttrycks ofta som en anledning varför hållbarhetsarbetet fått stå tillbaka eller inte utvecklats i önskad takt. Det finns även en utmaning med att hållbarhetsarbetet inte är förankrat eller att det prioriteras bort.

Den interna och externa samverkan behöver fortsätta utvecklas för att möta de ofta komplexa utmaningarna inom hållbarhet. Det kan innebära att arbeta mer fokuserat med vissa frågor periodvis och att arbeta förebyggande istället för reaktivt.

Ska kommunens ambition om nettonollutsläpp av koldioxid år 2025 uppnås behöver omställningstakten öka. Exempel på viktiga aktiviteter som behöver genomföras är att fordonsflottan behöver ställas om till fossilfri och olja för uppvärmning behöver fasas ut. Användandet av privat bil i tjänsten har ökat mycket under 2023. Med bakgrund att enbart 16,4 % av personbilarna i den geografiska kommunen är fossiloberoende, så behöver användande av privat bil i tjänsten minskas för att vi ska kunna uppnå vår ambition om nettonollutsläpp av koldioxid. För att det ska vara möjligt att ställa om fordonsflottan är det viktigt att arbetet med att bygga ut laddinfrastrukturen internt i kommunkoncernen kommer i gång. Det finns nu en antagen intern handlingsplan för processen och ansvarsrollerna för att bygga ut den interna laddinfrastrukturen.

Majoriteten av miljö kvalitetsmålen nås inte i Blekinge och utvecklingen är oftast neutral eller negativ. Många arter och naturtyper i Blekinge hotas av igenväxning eller avverkning. Färre lantbrukare och betesdjur leder till igenväxning av hagmarker i odlingslandskapet. Värdefulla natur- och kulturmiljöer i skogen skadas i samband med skogsbruk. Övergödning, miljögifter, fiske och exploatering påverkar det marina ekosystemet, ofta på ett storskaligt och gränsöverskridande sätt. Sviktande reproduktion av gädda längs Blekingekusten innebär en varningssignal och ett allvarligt hot mot det kustnära ekosystemet. Spridningen av invasiva främmande arter är fortsatt stor i Blekinge, vilket ger en negativ påverkan på den biologisk mångfalden.



Figur 4 4 Den invasiva främmande arten Gul skunkkalla vid Bräkneån.

Trots minskad andel långtidsarbetslösa och invånare med låg inkomststandard är Ronneby fortfarande över riksnittet när det gäller arbetslöshet, låg ekonomisk standard och utbildningsnivå. Klyftan mellan inrikes och utrikes födda barn i ekonomiskt utsatta hushåll är betydande, liksom skillnaderna mellan olika områden i kommunen. Forskning visar att ökad ojämlikhet påverkar de människor som är mest ekonomiskt och socialt utsatta men även att det har en negativ påverkan på de som har det bäst. Stora skillnader innebär att hela samhället utsätts för slitningar genom en ökad kriminalitet, minskad tillit och hälsa, samt minskat engagemang för samhällets gemensamma intressen. Dessa ojämlikheter kan också göra det svårare för kommunen att upprätthålla en högkvalitativ och likvärdig skola för alla (SKR Vägval för framtiden). Kommunen har flertalet insatser och samverkansstrukturer i gång för att



stötta individer och familjer tidigt och som har komplexa behov. Dessa behöver få utrymme att fortsätta och utvecklas vidare.

Flera verksamheter vittnar om en ökad psykisk ohälsa bland barn och unga. I elevhälsoenkäterna ses tydligt att måendet minskar med stigande ålder och att skillnaderna mellan flickor och pojkar ökar med stigande ålder. Nationellt ses att ökad psykisk ohälsa bland unga, speciellt kvinnor, är främst relaterad till sociala medier, jämförelser av utseende och livsstil, skolstress och samhällets normer. Samtidigt upplever många unga män brist på meningsfullhet i sina liv. Många som haft svårt att klara av skolan riskerar att hamna i utanförskap såväl ekonomiskt som socialt och försämrar då kraftigt sina chanser att träffa en partner och bli förälder. Äldre människors psykiska ohälsa, särskilt relaterat till ensamhet, utgör också en utmaning för folkhälsan, särskilt med en åldrande befolkning. Tidiga förebyggande åtgärder som anpassas till individuella behov är viktiga, vilket följer pågående ändringar av socialtjänstlagen och omställningen till "Nära vård".

## 3 Förvaltnings-/bolagsspecifik analys

### 3.1 Kommunledningsförvaltningen

#### Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

I arbetet med att implementera hållbarhetsstrategin identifierades aktiviteter inom flera fokusområden i hållbarhetsstrategin. Under året har förvaltningen arbetat med att exekvera på aktiviteter i verksamhetsplanen.

En av uppgifterna har varit att förvaltningen och specifikt enheten för strategisk utveckling leder arbetet med att implementera hållbarhetsstrategin i kommunkoncernen.

#### Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Under arbetet med att implementera hållbarhetsstrategin identifierades fokusområde förutsättningar för en hållbar utveckling som ett viktigt område för förvaltningen. Några av de aktiviteter som identifierades var att prioritera samverkansformer, ledningsprocesser och dialogmöten, ta fram metodik och stöd för hur vi genomför medborgardialoger samt att införa konsekvensanalyser om hållbarhet i tjänsteskrivelser och beslut.

Förvaltningen har arbetat med och fortsätter att arbeta med aktiviteter inom samtliga fem fokusområden, förutsättningar för en hållbar utveckling, samhällsnyttig cirkulär och biobaserad ekonomi, livskraftig natur och hållbara livsmiljöer, jämlika och jämställda villkor samt hälsa och välbefinnande.

Nedan följer ett urval av de aktiviteter som genomförts i förvaltningen och under ledning av förvaltningen, under 2023. Flera aktiviteter löper under flera år vilket innebär att de återkommer under 2024.

- Etablera och utveckla beslutsstödsystem för analys och hållbara beslut.
- Etablera kontaktcenter för kommunens verksamheter.
- Lyfta kommunens innovationskraft genom ”Bästa framsteg”.
- Möta nytt lagkrav om kommuners ansvar mot brott genom ett nytt brottsförebyggande program och samverkansavtal med polisen.
- Områdesutveckling och nya verksamhetsområden för företag som syftar till lokal/regional utveckling.
- Delaktiga i arbetet ”Live in Blekinge” för att attrahera personer att flytta till regionen och för att möta kompetensutmaningen.
- Aktivt arbete med nya företagsetableringar för en ökad attraktionskraft.
- Kommunens stöd i elektrifiering av fordonsflottan och för att minska utsläpp från fossila bränslen genom en intern handlingsplan och ett publikt program för laddinfrastruktur.
- Naturvårdsprojekt Bräkneån och Listerbyån för att bidra till att uppnå god ekologisk status (miljökvalitetsnorm för ytvatten).
- Ökat kunskapen om vikten att återvinna elektronik som inte används. I samband med Earth Hour uppmärksammades detta särskilt med insamling av elektronik internt och för kommunens invånare.
- Arbete med en kommunal frilutsplan i syfte att strukturera arbete med friluftsliv för att säkerställa tillgång och kvalitet i långsiktigt perspektiv.
- Barnrättsbaserade beslutsunderlag/tjänsteskrivelser som beaktar att varje kommunalt beslut som berör barn ska föregås av en bedömning om barns rättigheter tillvaratagits i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.
- Under våren lanserades kampanjen ”Stolta dryga föräldrar” tillsammans med Blekinges alla kommuner och Länsstyrelsen. Det är en kampanj för att stärka föräldrar i sitt föräldraskap och berätta om det stöd som finns för föräldrar i vår kommun.
- Unga kommunutvecklare arbetade under sommaren 2023 med uppdrag kring fritid, aktiviteter på



landsbygden och digitala tjänster.

- Förstudie om kommunalt partnerskap med vänorten Ternopil, Ukraina.
- Lokala processer och forum för utveckling i Ronneby kommun. Syftet med projektet är att stärka kommunens kapacitet att möta och samarbeta med lokala aktörer.
- Utbildning av instruktörer i MHFA (Första hjälpen psykisks hälsa). Under 2023 har det genomförts 15 MHFA kurser och cirka 225 medarbetare har utbildats i kommunkoncernen.

Fler aktiviteter beskrivs i kommunledningsförvaltningens verksamhetsplan för 2023.

### **Vilka resultat har vi nått?**

Hållbarhetsstrategin är i ett första steg implementerad i hela kommunkoncernen och samtliga förvaltningar och bolag har aktiviteter som är förankrade och kopplade till den ordinarie verksamheten.

Indikatorerna för fokusområde förutsättningar för hållbar utveckling visar på en positiv utveckling när det gäller företagsklimat (insikt), att få svar på frågor till kommunen, bemötande och att kommunens anställda arbetar för kommunens bästa. Delaktighetsindex visar på att vi kan bli bättre. Andelen ärenden som våra digitala medarbetare löser ökar.

För fokusområde livskraftig natur och hållbara livsmiljöer kan vi se att tryggheten ökar och att det är en positiv utveckling i producerad mängd el från solceller i kommunkoncernen och att vattenförbrukning/hushåll (kubikmeter) minskar.

När vi tittar på fokusområde jämlika och jämställda villkor kan vi se att vi har utmaningar när det gäller delaktighet och att unga elever åk 8 och 2 på gymnasiet inte ser att de möjlighet att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen.

Inom fokusområdet samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi minskar andel förnybara drivmedel för tjänsteresor med bil.

### **Vad har vi haft för utmaningar?**

Att få genomslag i en hel organisation är alltid en utmaning men med engagemang, tålamod och syfte förstår vi hur viktigt det är att arbeta med hållbarhet i dimensionerna, ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

En utmaning är budgetmedel för förberedelser och för genomförande av aktiviteter men här handlar det om att de prioriterade aktiviteterna är en del av verksamheternas uppdrag, inget som adderas utöver.

### **Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?**

Vi ser att det även under kommande år är viktigt för kommunledningsförvaltningen att arbeta med förutsättningar för en hållbar utveckling bland annat genom att prioritera samverkansformer, ledningsprocesser och dialogmöten. Att ta fram metodik och stöd för hur vi genomför medborgardialoger blir viktigt för att möta resultat i delaktighetsindex och medborgarundersökning. Arbete med att införa konsekvensanalyser om hållbarhet i tjänsteskrivelser och beslut är har fortsatt hög prioritet.

En hel del av årets pågående aktiviteter fortsätter även kommande år och vi kan se vikten av att fortsatt arbeta med frågor som är kopplade till barn och ungas möjlighet till inflytande, kompetensförsörjning, lokal och regional utveckling och miljöprojekt. Fortsatt arbete med verksamhetens processer, förändra arbetssätt och digitalisering är också viktiga områden.

Fler aktiviteter beskrivs i kommunledningsförvaltningens verksamhetsplan för 2024.

### **Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?**

De är identifierade som viktiga, de är en naturlig del i kommunledningsförvaltningens uppdrag och de får effekter både internt oh externt.

## 3.2 Miljö- och byggnadsförvaltningen

### Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Miljö- och byggnadsförvaltningen har under 2023 prioriterat följande fokusområden och inriktningar:

#### 1. Förutsättningar för hållbar utveckling; ledning, långsiktighet och helhetssyn

I början av 2023 har vi infört 2 nya tjänster som enhetschefer för förvaltningens 2 enheter: miljöenheten och byggenheten. Detta har vi implementerat för att bl.a. stärka organisationens ledningsstruktur och för att främja en effektiv och engagerande arbetsmiljö.

#### Vilka resultat har vi nått?

Enhetscheferna identifierar och hanterar utmaningar som är specifika för sina enheter vilket frigör övergripande ledningsresurser för att fokusera på strategiska initiativ, bidrar till en positiv arbetskultur och ökar engagemanget.

#### 2. Förutsättningar för hållbar utveckling; Kunskap och innovation samt Näringsliv och hållbart företagande

Miljö- och byggnadsförvaltningen har under 2023 prioriterat digitaliseringsarbetet på båda enheterna. Digitaliseringen på förvaltningen har bl.a. lett till minskning av pappersanvändning, effektivare användning av personalresurser, ökad tillgänglighet genom det utökade erbjudandet av e-tjänster, förenklad kommunikation mellan invånare och oss som myndighet.

#### Vilka resultat har vi nått?

Nedan finns de projekt och digitaliseringsinsatser som förvaltningen har arbetat med under föregående år:

- Implementering av nya e-tjänster och uppgradering av våra befintliga e-tjänster  
Syfte: Utvecklingsinsatsen underlättar för våra medborgare att skicka sina ärenden digitalt till oss. Genom att erbjuda flera digitala, användarvänliga verktyg har vi förbättrat kundupplevelsen. E-tjänsterna är integrerade med våra ärendehanteringssystem vilket också medför en viss effektivisering av handläggningen eftersom administrationen av ärenden minskar. Andelen ärenden som inkommer hos oss via våra e-tjänster har ökat i jämförelse med 2022.
- Implementering av ny modul för obligatoriska ventilationskontroller med tillhörande e-tjänster  
Syfte: Digitaliseringsinsatsen underlättar för våra medborgare att digitalt registrera nya ventilationsbesiktningar och dess protokoll direkt i vårt ärendehanteringssystem. Modulen medför automatiserad bevakning och uppföljning av besiktningar (via roboten Atom) och skapar ett strukturerat register över befintliga ventilationsanläggningar.
- Implementering av automatiserade utskick via byggenhetens robot, Atom.  
Syfte: Utvecklingen underlättar arbetet för administratörer på byggenheten och ger dem utrymme att fokusera på andra mer komplexa arbetsuppgifter.
- Implementering av tillsynsapplikation på miljöenheten och inköp av surfplattor  
Syfte: Tillsynsapplikationen kommer att leda till effektivisering av tillsynen på miljöenheten. Den möjliggör att utföra allt tillsynsarbete digitalt utanför kontoret med hjälp av checklistor.
- Byggenheten har påbörjat ett projekt om att digitalisera gamla bygglovsärenden  
Syfte: Underlättar för våra medarbetare att få åtkomst till information och dokument. Digitala system möjliggör enklare spårbarhet av ärenden och arkivering av dokument samt förbättrad service till våra invånare genom snabbare svar.

### 3. Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer; Vatten som resurs

Genom kartläggning av miljöfarliga verksamheter som befinner sig inom kommunens vattenskyddsområden samt genom att bedriva miljötillsyn i tillräcklig omfattning kan vi förhindra att våra vattenresurser förorenas.

#### **Vilka resultat har vi nått?**

Under 2023 har vi prioriterat miljötillsyn på miljöfarliga verksamheter inom kommunens vattenskyddsområden. Miljöenheten har bl.a. utfört en kartläggning av alla miljöfarliga verksamheter som befinner sig inom kommunens samtliga vattenskyddsområden inklusive fastigheter med enskilt avlopp.

### 4. Jämlika och jämställda villkor samt Hälsa och befinnande; jämlika livschanser och hälsosamma levnadsvanor

Miljö- och byggnadsförvaltningen har under 2023 prioriterat tillsyn samt kontroller i miljöer där barn och unga vistas. Barnrättsperspektivet är en viktig del av förvaltningens tillsynsarbete. Miljöbalken innehåller bestämmelser och regler som syftar till att säkerställa en hälsosam miljö. Denna aspekt blir särskilt relevant när det gäller barn som är mer känsliga för miljöpåverkan. Förvaltningens tillsynsarbete bidrar till att skydda barns rätt till en hälsosam, säker och hållbar livsmiljö.

#### **Vilka resultat har vi nått?**

Miljöenheten har utfört följande tillsynsbesök för tillämpning av miljöbalken:

- Miljögruppen har deltagit i ett tillsynsprojekt från Kemikalieinspektionen (KemI) för att kontrollera att kemiska produkter, som kan orsaka allvarliga hälsofaror och som säljs i detaljhandeln, har ett godkänt och fungerande barnskyddande förslutning.
- Hälsoskyddsgruppen har genomfört inspektioner på förskolor och skolor.

Miljöenheten har utfört följande tillsynsbesök för tillämpning av lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter:

- Tobakstillsyn på tobaksförsäljningsställen.
- Tillsyn av elektroniska cigaretter och tobaksfria nikotinprodukter.
- Tillsyn på rökfria miljöer (samtliga kommunala lekplatser, skolgårdar).

Miljöenheten har utfört följande kontroller i enlighet med livsmedelslagen:

- Livsmedelskontroller på samtliga livsmedelsanläggningar (kök) vid skolor och förskolor

#### **Vad har vi haft för utmaningar?**

Under 2023 har vi inte kunnat ersätta vakanser på några befattningar på förvaltningen vilket har lett till bl.a. sämre måluppfyllelse inom några områden.

**Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt? Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?**

### 3.3 Arbete- och välfärdsförvaltningen

**Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?**

- Hushåll i behov av ekonomiskt bistånd.
- Psykisk hälsa.
- Våld i nära relation.
- Beroendeproblematik.
- Placerade barn.

- Förbättrad samverkan med region, polis, skola, fritid för att stärka arbetet kring barn och unga i förebyggande syfte. Samverkan med regionen inom området psykisk hälsa.
- Behovsriktad stöd, personcentrerad vård.
- Tidigt samordnade insatser för barn och unga.
- Bostad först kopplat till hemlöshet.

#### **Vilka resultat har vi nått?**

- Antalet hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd under 2023 har minskat. Även antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat under året.
- Psykisk hälsa är ett område som samtliga verksamheter inom arbete- och välfärdförvaltningen arbetar med på olika sätt. Både utifrån ett förebyggande perspektiv men även med insatser och samverkan med andra när det finns ett definierat behov.
- Inom området våld i nära relation har vi under året sett en minskning av behov av skyddat boende. Vi ser dock att behovet av stöd med anledning av våld i nära relation samt andra hotsituationer är stort. Situationen på bostadsmarknaden påverkar hur långa tiderna blir i skyddat boende. En stor andel av de barn som blir aktuella för utredning och insats inom socialtjänsten har blivit det med anledning av att de bevittnat våld och/eller själva blivit utsatta för våld.
- Inom området beroendeproblematik så ser vi ett fortsatt stort behov under 2023 gällande behov av insatser. Antalet individer i behov av heldygnsvård är fortsatt många och en av anledningarna är missbruk av Oxycontin. Det är flera yngre personer som på kort tid hamnat i ett tungt missbruk med stora konsekvenser med ohälsa och kriminalitet som följd.
- Samverkan är ett viktigt medel för att nå våra mål och som behövs inom samtliga områden. Det finns organiserad samverkan på olika nivåer, mellan kommun och region samt med polis och utbildningsförvaltningen för att nämna några samverkanspartners. Det finns ett behov av att vidareutveckla detta.
- Individutformat stöd och personcentrerad vård har förstärkts inom Funktionsstöd med implementering av arbetssätt och förhållningssätt enligt *Individen behov i centrum* (IBIC). IBIC förstärker individens möjlighet till delaktighet och personligt utformat stöd.
- Under 2023 har ett arbete gjorts med att starta upp arbete med *Tidigt samordnade insatser* för barn och unga (TSI) samt samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF).
- För att motverka hemlöshet har vi startat upp ett arbete inom metoden *Bostad först*. Ett samarbete med Ronnebyhus som kommer att fortsätta under 2024.

#### **Vad har vi haft för utmaningar?**

- Utmaningar under året har varit att få till en väl fungerade samverkan då många av de individer vi möter har behov av insatser från flera aktörer till följd av komplexa behov. Det finns utmaningar både internt och extern, t.ex. i samverkan med regionen.

#### **Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt? Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?**

- Vi ser behov av att fortsatt lägga fokus på samverkan och samarbete både internt och externt. Samtliga av de ovan nämna områdena kommer att vara i fokus för vår verksamhet även under 2024. Psykisk ohälsa är en genomgående konsekvens av flera av de andra faktorerna. Vi ser en ökad ohälsa bland barn och unga, vilket är en viktig del för oss att prioritera, i samarbete med bland annat skola och sjukvård. Förebyggande arbete och att skapa en mer tillgänglig verksamhet ligger i linje med kommande lagförändringar inom vårt område vilket vi också behöver fokusera på. Om vi kan möta individer tidigare innan eventuellt problematik vuxit så kommer vi att bidra till en minskad ohälsa i samhället. Preventivt arbete och samverkan med andra aktörer går i linje med den utveckling som sker som kallas "Nära vård" där betoning på den enskildes delaktighet är en viktig komponent.

### 3.4 Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen

#### Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

Under året har Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen arbetat med de planerade aktiviteterna i målarbetet.

#### Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Kosten har arbetat med inriktningen *Hälsosamma material* genom att minska klimatbelastning från verksamheten. Aktivt arbete har bedrivits för att minska koldioxidpåverkan från kostverksamheten, minska matsvinn och öka andelen ekologiska livsmedel.

Fastighetsenheten har fokuserat på inriktningen *Klimat och energi* genom att installera solceller på lämpliga byggnaders tak. Utöver det pågår arbete med att optimera energianvändning i byggnader och verka för att minska denna genom att separera fastighetsel och verksamhetsel till hyresgästerna.

Verksamheten på Fritid- och kulturenheten har främst fokuserat på inriktningen *Attraktiv och meningsfull fritid*. Detta genom en mängd olika verksamheter för barn och unga i olika åldrar och målgrupper inom fritid-, kultur- och biblioteksverksamheten. Enheten jobbar även med att tillgängliggöra friluftslivet i kommunen.

Gatu- och parkenheten har främst fokuserat på inriktningen *medborgardialog* där mycket information kring verksamheten bland annat sprids via sociala medier. Utöver det fortsätter arbetet med byte till LED-belysning.

Förvaltningen har under året även jobbat aktivt med inriktningen *Trygga livsmiljöer* genom att verka för att öka tryggheten i kommunen exempelvis genom att öka belysningen i den offentliga miljön och renovera den offentliga miljön kring Ronneby sporthall. Gemensamt för fler enheter är arbetet för *Hälsosamma levnadsvanor* genom att kostenheten serverar säker och näringsrik kost inom skola, vård och omsorg samt att fritid- och kultur tillhandahåller lokaler och friluftsanläggningar för medborgarnas möjlighet till rekreation.

#### Vilka resultat har vi nått?

##### Kostenheten

Målet gällande att minska klimatbelastningen har varit svårt att nå under året. Det gäller både koldioxidpåverkan från kostverksamheten, matsvinn (g/portion) och andel ekologiska livsmedel.

##### Fritid- och kulturenheten

Fritidsgårdarna har sammanlagt haft cirka 24 000 besökare under året, vilket är över målvärdet, men något lägre än förra året. Dessutom har en fritidsgård öppnats för äldre ungdomar en dag i veckan.

##### Gatu- och parkenheten

Under året har Gatu- och parkenheten genomfört dialoger med kommunens invånare vid renovering av utemiljöer, lekplats och belysning i Brunnskogen.

#### Vad har vi haft för utmaningar?

Utmaningarna under året har främst varit av ekonomiska karaktär då neddragningar i budgetar och ökade priser har medfört hinder för att nå målen. Där till har politiska beslut inneburit att vissa mål inte kunnat uppnås, tex att animaliskt alternativ alltid ska serveras i skolrestaurangerna och att det därför är det svårt att uppnå målet med koldioxidpåverkan från kostverksamheten. Dessutom påverkar antalet personella resurser till stor del utfallet av verksamheten.

#### Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt? Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

Under åren 2023–2024 ser förvaltningen stort behov av att öka samverkansformerna för att uppnå

målen i hållbarhetsstrategin. Eftersom kommunen står inför besparingar är det viktigt att samverka för att dra nytta och samordna insatserna. Viktigt är också att föra en kontinuerlig dialog mellan politiker och tjänstepersoner för att skapa en samsyn och prioritering i hållbarhetsarbetet eftersom medel går före mål.

Angeläget är även att fortsätta digitalisera verksamheten för att på ett effektivt sätt kunna mäta och följa verksamhetens påverkan och effekt. Ökad digitalisering ger även en ökad tillgänglighet för medborgarna.

För att skapa ett tryggt och jämlikt samhälle med goda och jämlika uppväxtvillkor är det också viktigt att fortsätta bedriva meningsfull fritidssysselsättning för barn och unga. För att uppnå detta krävs också att kommunen ökar barn och ungas inflytande.

### 3.5 Utbildningsförvaltningen

Inom utbildningsförvaltningen har flera av delarna i den beslutade Hållbarhetsstrategin en naturlig koppling till de lagar och förordningar som styr vår verksamhet. I läroplaner och Skollagen samt de olika förordningarna finns tydliga inslag som vi ska följa. De ligger väldigt nära Hållbarhetsstrategins innehåll. En förutsättning för att kunna följa Hållbarhetsstrategins målsättningar och styrdokumentens intentioner är att verksamheterna får den tid och resurser som krävs. Det är i mångt och mycket just detta som annars hindrar från att uppnå än högre måluppfyllelse och följsamhet i dess intentioner.

Inom utbildningsförvaltningen sker så gott som dagligen aktiviteter och insatser som kan knytas till hållbarhetsstrategin. Det är dock omöjligt att på övergripande nivå redovisa samtliga utan de finns i respektive enhets Kvalitetsplan och Kvalitetsrapport, dock kan vi redovisa de insatser och processer/aktiviteter av mer övergripande karaktär.

Inom *Förutsättningar för hållbar utveckling* har vi bland annat kunna ta del av att Backsippans förskola var en av fem nominerade Grön Flagga-förskolor till att vinna priset som Årets hållbara förskola 2023.

Inom förskolan har ett projekt tillsammans med Stockholms universitet startat 2023. Projektet håller på i tre år och går under namnet *HUUR (Hållbar utveckling i undervisningen i Ronneby)*. Ett bra och stort initiativ att sätta fokus på hållbar utveckling. Även grundskolans tidigare år är involverade i projektet.

Vi har också förenklat för cheferna gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet inom verktyget OPUS. Vi har fortsatt att digitalisera och införa fler robotar i verksamheten för att ta bort repetitiva arbetsuppgifter för medarbetare.

I samband med det nya samverkansavtalet skrevs under har vi under 2023 genomfört workshops för rektorer och ombud där de tillsammans diskuterar olika "case" som de fått till sig. Målsättningen har varit att skapa en bättre samverkan mellan arbetsgivare och fackliga parter och fokusera på friskfaktorer.

Inom *Samhällsnyttig och cirkulär och biobaserad ekonomi* har vi satt fokus på att hushålla med resurserna när antalet barn i förskolan minskat. Vi har på ett framgångsrikt sätt minskat våra lokaler för att möta behoven och anpassa verksamheterna.

Gällande *Jämlika och jämställda livsvillkor* har vi fortsatt fokus på den problematiska skolfrånvaron. Under 2023 har vi anställt en processledare för *Tidiga Samordnade Insatser (TSI)*. Vi har nu satt en struktur för arbetet och olika grupper har skapats där olika förvaltningar är representerade samt Polis och Region. Målsättningen är att arbeta förebyggande och att nå familjer och barn som befinner sig i riskzon. Genom *Agera Tillsammans* och *Mentorer i Våldsprevention* arbetar vi förebyggande med barn från mellanstadiet och uppåt.

Inom elevhälsan har grundskolan ett stort arbete igång att skapa samsyn och bättre förutsättningar för att bedriva ett bra elevhälsoarbete. Vi har arbetat fram och rekryterat heltidsmentorer på högstadiet

som påbörjar sin anställning i början av januari 2024.

## Resultat

Som sagt är aktiviteterna ovan bara ett axplock av det som pågår inom utbildningsförvaltningen. Vi ser att de insatser som vi kunnat genomföra tack vare ett bra underlag och analys samt de mer övergripande insatserna som vi fått vara delaktiga i att ge input till kommer att vara, och har varit framgångsrika.

Vi har kunnat konstatera att hållbarhetsstrategins innehåll till stora delar kan ses i de lagar som styr utbildningsverksamheten. Därmed kan vi också arbeta med den på ett framgångsrikt sätt om vi tillför resurser till våra verksamheter att också kunna göra detta.

## Utmaningar

Även då Hållbarhetsstrategin är väldigt omfattande innehåller den till stora delar områden som också finns inom den lagstiftning som styr utbildningsförvaltningens verksamheter. Det är naturligt att därmed arbeta med dess intentioner. Utmaningen är att kunna nå de resultat man önskar då vi också har en ekonomisk utmaning tillsammans med en kompetensförsörjningsutmaning som innebär att vi också måste prioritera. Vi kan inte prioritera allt och kanske inte heller arbeta så fokuserat och brett med de områden som vi ser bör prioriteras. För att uppnå resultat för till exempel *Hälsa och Välbefinnande* och *Jämlika och Jämställda livsvillkor* krävs det också ett kommunövergripande helhetsgrepp för vissa områden. Risken är annars att flera verksamheter arbetar intensivt men med olika områden och kan därmed inte uppnå så goda resultat som hade varit möjligt om man tillsammans fokuserade på samma prioriterade områden.

Vi ser att vi även framöver måste lägga stort fokus på områdena *Jämlika och jämställda livsvillkor* och *Hälsa och välbefinnande*.

## 3.6 Vård- och omsorgsförvaltningen

### *Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?*

Under 2022 bröt förvaltningen ned kommunens hållbarhetsstrategi till en actionplan med 7 aktiviteter.

1. Medborgardialoger
2. Använda inköp och upphandling som ett verktyg för att minska klimatpåverkan.
3. Nyttja alternativa transportmedel.
4. Arbeta med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kopplat till kommunens seniorer.
5. Arbeta länsövergripande med upphandling och kompetensutveckling
6. Förebygga våld i nära relation, utbildning av personal
7. Skapa en stimulerande boendemiljö på vård- och omsorgsboendena

#### 1. Medborgardialoger

Förvaltningen strävar efter att öka dialogen med målgruppen det vill säga kommunens seniorer i syfte att dels öka kunskapen kring vad vård- och omsorgsförvaltningen kan erbjuda för stöd och hjälp samt för att lyssna in vad målgruppen anser fungerar bra och vad vi som förvaltning kan göra bättre.

Förvaltningen har under året deltagit på kommunala seniorrådet samt besökt flera av kommunens pensionärsorganisationer. I oktober genomfördes den årliga Seniordagen, temat för dagen var hälsa och självständighet. 50 utställare var på plats under dagen och nästan 600 besökare kom.

På samtliga vård- och omsorgsboenden finns numera boråd, i syfte att skapa ett organiserat forum där hyresgästerna kan framföra önskemål och synpunkter.

#### 3. Nyttja alternativa transportmedel.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att göra fordonsflottan fossilfri. En översyn har gjorts av förvaltningens transportmedel för att säkerställa att rätt transportmedel används vid rätt tillfälle, alternativa fordon så som el-cyklar och mopeder har införskaffats. Bilflottan har under året minskats



med fyra bilar och 20 procent av bilarna är numera el-bilar. För att antalet el-bilar ska kunna öka i antal, behövs det en utbyggnad av laddstolpar i kommunen, ett arbete som har påbörjats.

Förvaltningen har teknik installerat i alla verksamheter för att möjliggöra digitala möten, i syfte att minska antalet resor och på så vis minska klimatpåverkan.

#### 4. Arbeta med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kopplat till kommunens seniorer.

Under hösten startade den nya enheten "hälsofrämjande och förebyggande", där tre seniorsamordnare arbetar. Enhetens uppdrag är att öka seniorernas förmåga att bibehålla hälsa och självständighet, att minska eller skjuta fram behovet av insatser från vård- och omsorgsförvaltningen i form av hemtjänst eller plats på ett vård- och omsorgsboende. En viktig hörnsten i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är att bryta ofrivillig ensamhet. En del av uppdraget är att motivera näringslivet, kulturlivet, kyrkan och föreningslivet till att arrangera aktiviteter och sammankomster som riktas till kommunens seniorer. Seniorsamordnarna arbetar utifrån ett personcentrerat, hälsoorienterat och rehabiliterade förhållningssätt, det innebär att se hela människan och att personen ges utrymme att själv vara med och utforma insatser utifrån individuella behov och färdigheter. Ett viktigt fokusområde för enheten är att främja teknikanvändningen och att inkludera seniorer i den digitala utvecklingen samt andra samhällsnyttiga frågor.

#### 5. Arbeta länsövergripande med upphandling och kompetensutveckling

Länets kommuner samt regionen har ett väl utvecklat samarbete och eftersträvar att genomföra länsövergripande upphandlingar och utbildningar. I år blev till exempel den länsövergripande upphandlingen kopplat till trygghetsskapande teknik klar.

#### 6. Förebygga våld i nära relation, utbildning av personal

Under 2023 utbildades medarbetare i hot och våld- i nära relation.

#### 7. Skapa en stimulerande boendemiljö på vård- och omsorgsboendena

Under 2023 utbildades samtliga medarbetare i förvaltningen i "salutogent förhållningssätt". Salutogent förhållningssätt innebär i praktiken att större fokus ska läggas på det sociala innehållet i våra verksamheter, hyresgäster/kunder/patienter ska uppleva sin tillvaro meningsfull, begriplig och hanterbar. Förvaltningen har som mål att det ska erbjudas minst två organiserade aktiviteter per vardag på våra vård- och omsorgsboenden. Under våren genomfördes även en utbildning i "den goda måltiden", måltiden utgör en viktig del för att dagen ska kännas meningsfull för till exempel hyresgästerna på vård- och omsorgsboende. I ett salutogent förhållningssätt är utemiljön viktig, att få uppleva årstidernas växlingar. Förbättringar har gjorts av utemiljön kring både Vidablick och Olsgården, vilket under framförallt sommaren skapade ökad motivation till utevistelse för hyresgästerna.

#### **Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?**

1. Medborgardialoger
2. Nyttja alternativa transportmedel.
3. Arbeta med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kopplat till kommunens seniorer.
4. Skapa en stimulerande boendemiljö på vård- och omsorgsboenden

#### **Vilka resultat har vi nått?**

- Samtliga medarbetare har utbildats i "salutogent förhållningssätt" samt i "Den goda måltiden"
- En ny enhet med fokus på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet har startat upp.
- Utemiljön har förbättrats på Vidablick och Olsgården.
- Arbetet med att minska antalet fossildrivna fordon pågår.
- Seniordagen hade cirka 600 besökare.

- Det har startats upp boråd på samtliga vård- och omsorgsboenden.

#### **Vad har vi haft för utmaningar?**

Att byta ut alla fossildrivna fordon till el-bilar kräver en utbyggnad av antalet laddstolpar, ett arbete som pågår i kommunen.

#### **Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?**

För att göra hela vård- och omsorgsförvaltningens fordonsflotta fossilfri behövs det en utbyggnad av laddinfrastrukturen.

För att minska antalet körsträckor behöver välfärdsteknik implementeras i hemtjänstverksamheten, välfärdsteknik som kan ersätta fysiska arbetsmoment. Det här är ett arbete som kommer påbörjas under 2024.

#### **Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?**

Vård- och omsorgsförvaltningen har en av kommunens största fordonsparkar, förvaltningens bilar rullar dygnet runt och året runt, vilket generera ett stort klimatavtryck.

### **3.7 AB Ronneby industrifastigheter**

#### **Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?**

Solenergiprojekt och nybyggnadsprojekt samtidigt som vi har anpassat befintliga byggnader till nya användningsområden och med det minskat på klimattrycket som kommer av nyproduktion.

#### **Vilka resultat har vi nått?**

Solenergiprojektet är inte utvärderat men mycket pekar på att vi har minskat vårt totala elenergibehov med cirka 40 procent. Nybyggnadsprojektet byggs efter SundaHus och även här har vi satsat på värmeåtervinning, solenergi och hållbara återvinningsbara material. Ombyggnadsprojekten i befintliga lokaler kompletteras med energieffektiva ventilationsaggregat för att minska på vårt energi- och elbehov.

#### **Vad har vi haft för utmaningar?**

Bland annat befintliga byggnaders bärighet för att kunna hålla för ny teknik. Att kunna räkna hem miljöinvesteringar rent ekonomiskt och att separera egen elproduktion med extern produktion med både mätning och återleverans.

#### **Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?**

Vi arbetar löpande med återbruk och inventerar alltid befintliga byggnader innan beslut tas om nyanskaffning av byggdelar. Vi arbetar mycket med energioptimering och fokus på energi och miljö. Vi tittar även på möjligheten att placera mer solenergianläggningar i våra fastigheter. Vi arbetar även med att fasa ut belysningskällor mot energieffektiva LED-armaturer inne hos våra hyresgäster.

#### **Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?**

Det är de områden som vi i nuläget kan påverka och förbättra vårt hållbarhetsarbete mest effektivt.

### **3.8 Ronneby miljö och teknik AB**

#### **Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?**

#### **Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?**

*Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer*

*Biologisk mångfald och ekosystem* - Bly, kadmium och kvicksilver i avloppsslam.

*Vatten som resurs* - Vi säkerställer en långsiktig tillgång till dricksvatten av god kvalitet och kvantitet.

Klimat och energi - Energianvändning och Förnybar energi

### Vilka resultat har vi nått?

- **Bly, kadmium och kvicksilver i avloppsslam**

Alla slampartier från Rustorp uppfyller lagstadgade krav för spridning av slam på åkermark. Revaqs gränsvärden klarade slammet under 8 månader (apr-nov). Ett slamparti från Rustorp (juli 2022) och allt slam från Bräkne-Hoby Q2-Q4 kommer spridas på åkermark under våren 2023. Tre månadspartier från Rustorp användes till jordtillverkning och resterande destruerades i en förbränningsanläggning.

- **Vi säkerställer en långsiktig tillgång till dricksvatten av god kvalitet och kvantitet**

Vi skapar förutsättningar för en trygg dricksvattenförsörjning i Ronneby kommun med ombyggnaden av Brantafors vattenverk och överföringsledning mellan Vieryd och Kullåkra.

- **Vatten som resurs**

Nytt vattenskyddsområde för vattentäkten i Karlsnäs.

- **Förnybar energi**

Minskad andel fossila bränsle i vår verksamhet med speciellt fokus för fjärrvärmeproduktionen. Biobränsle 98,8 %, Fossilt bränsle (eldningsolja 1) 1,2 %

- **Energianvändning**

Vi minskar vår totala energianvändning inom Ronneby Miljöteknik. Minskad energianvändning (3 procent) jämfört med 2022.

### Vad har vi haft för utmaningar?

- Svårigheter att avgöra vem/vad som orsakar utsläpp (VA)
- Investering i en ny Biopanna för att fasa ut fossila bränslen.
- Ekonomiska utmaningar på grund av omvärldsläget med drivande priser på material, insatsvaror och bränsle.

### Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt? Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

- Energieffektiviseringar
- Fossilfri verksamhet

## 3.9 AB Ronnebyhus

### Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

- *Förutsättningar för hållbar utveckling*
- *Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi*

### Vilka resultat har vi nått?

#### *Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi*

Ronnebyhus har renoverat Peder Holmsgatan 11, vilket är den första renoveringen i Sverige som blir Svanenmärkt. En Svanenmärkt renovering garanterar att den renoverade byggnaden har:

- Låg energianvändning efter renovering.
- God innemiljö och låga emissioner av farliga kemikalier.
- Inventerats innan renoveringen och att hälso- och miljöfarliga ämnen och farligt avfall har omhändertagits korrekt.
- Byggprodukter, material och kemiska produkter uppfyller höga miljö- och hälsokrav.
- Främjat återbruk av byggprodukter och material. Arbetet har ställt krav på ökad produktkännedom,

bra samarbete med entreprenörer och nya arbetssätt för att hitta hållbara lösningar.

#### *Förutsättningar för hållbar utveckling*

Under september hålls årligen MSB:s beredskapsvecka. Ronnebyhus anordnade grillkvällar ute i bostadsområdena den här veckan och bjöd hyresgästerna på mat. Det var en samverkan mellan Ronneby kommun, räddningstjänsten, Svenska kyrkan och frivillighetsorganisationer. Syftet med grillkvällarna var att hyresgästerna:

- Få bättre kännedom om varandra och kunna knyta sociala kontakter, vilket ökar resiliensen i kristid.
- Lära sig vilket ansvar varje person har och vad man behöver ha hemma för att vara förberedd.
- Vilken hjälp som finns att få.
- Att kunna ta upp frågor med berörd organisation (kommun, räddningstjänst, Ronnebyhus eller frivilligorganisation).

Arbetet med arbetsmiljön har fortsatt under året. En ny metod för att inhämta engagemang, stressnivåer, synpunkter och dylikt har införts, så kallade temperaturmätning, där medarbetarna får frågor varje vecka som sen sammanställs på ett enkelt sätt så att cheferna kan agera. En arbetsmiljövecka har anordnats av skyddsombuden med stöttning av ledningsgruppen där flertalet relevanta frågor har avhandlats, främst så kallade mjuka värden såsom kommunikation.

Under 2021 gjorde en hälsoundersökning för personalen som resulterade i en rad åtgärder. När dessa följdes upp konstaterades att av de 13 åtgärder som togs fram så var samtliga slutförda (en delmängd av en åtgärd valdes senare bort av personalen, den blev inte slutförd). I målarbetet har flera mål, indikatorer och aktiviteter använts. Ett arbete har påbörjats att lyfta ut aktiviteterna till samtliga medarbetare på ett tydligare sätt. Dessa finns nu att läsa runtom på företaget, och uppdateras vartefter de blir färdiga.

Värdeöverföring på fyra miljoner kronor har skett till kommunen för följande sociala insatser:

- Hjorthöjdens bibliotek och fritidsgård ligger tillsammans och kallas Hjorthöjdens mötesplats. Mötesplats Hjorthöjden är till för alla boende i området och överföringen ska hjälpa till att främja den sociala sammanhållningen i området. Fritidsgården har normalt hög personaltäthet och generösa öppettider. Under våren 2023 stängdes biblioteket och fritidsgården disponerar nu utan själv. Behovet av sociala och trygghetsskapande åtgärder kring området Hjorthöjden är fortsatt stort.
- Fritidsgårdspersonalen stöttar i samverkan med Socialtjänsten upp "fältarbetet" i området för att tillsammans nå barn och ungdomar i området. Kommunens förebyggande team bedriver fältarbete på både skolor på fritidsgårdar, även kvällstid, och har ett nära samarbete med Polisen.
- Trygghetsvandring har återigen utförts av tjänstemän tillsammans med förtroendevalda och andra inbjudna. Ett flertal åtgärder har genomförts för att öka den upplevda tryggheten, till exempel belyningsåtgärder och att ta bort viss växtlighet. På några platser har stängsel satts upp för att minska risken för brott.
- I fritidsgårdarnas regi har ett flertal lovaktiviteter genomförts för att främja integration och social sammanhållning.
- Kommunen hyr ett antal lägenheter som används av personer som själva har svårt att få ett eget hyreskontrakt.
- Kommunen har under flera år finansierat så kallade nystartsjobb för personer som står långt från arbetsmarknaden och egenförsörjning. Deltagarna är anställda av kommunen i upp till 12 månader. Syftet är att deltagarna ska få erfarenhet av svensk arbetsmarknad och vid behov även språklig träning, för att komma närmare egenförsörjning.
- Kommunen bedriver sedan flera år en stor satsning på digital samhällsorientering och hälsokommunikation för nyanlända på cirka 15 olika språk. Verksamheten bedriver också studiehandledning på modersmål. Vid behov stödjer man de kommunala bolagen när de tar fram

- exempelvis informationstexter till kunder med annat modersmål.
- Lokala BRÅ har tagit fram ett uppdaterat brottsförebyggande program som förväntas beslutas under hösten 2023. Programmet ska fokusera på trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete och inbegripa trygghet, säkerhet och stadsmiljö samt både social och situationell prevention. Målet är att Ronneby kommun ska upplevas som en trygg kommun att verka och leva i. Människors säkerhet och trygghet handlar både om den faktiska utsattheten för brott och ytterst om den enskildes tillit till samhälle och medmänniskor, social förankring och delaktighet.
  - Ronneby kommun har under våren 2023 låtit 500 anställda och politiker genomgå en 2-timmars webbutbildning i trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete. Syftet var att höja kunskapsnivån och på så sätt ge förutsättningar för att bedriva ett systematiskt och långsiktigt arbete inom området och på så sätt minska brottslighet och upplevd otrygghet.

Utöver ovanstående har även mätning och debitering av el och vatten installerats i fler lägenheter (vilket ofta ger en minskad användning) samt att solceller har installerats på flera fastigheter.

### **Vad har vi haft för utmaningar?**

Byggpriser, hyresvakanser, osäkerhet kring fastighetsutredning och bra systemstöd för digitalisering.

### **Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt? Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?**

*Förutsättningar för hållbar utveckling* eftersom med rätt förutsättningar kan alla göra mer. Vi behöver idéer från all personal och se till att vi drar åt samma håll.

*Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi*, med ett bra resursutnyttjande är vi mer effektiva med både ekonomin och planetens resurser.

## 4 Förutsättningar för hållbar utveckling

### 4.1 Bakgrund

För att Ronneby kommuns hållbarhetsarbete ska bli framgångsrikt behöver vi ha ett antal förutsättningar som grund. Dessa ska genomsyra strategin och beaktas i framtida prioriteringar, beslut och åtgärder för att uppnå ett hållbart Ronneby.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

#### Ledning, långsiktighet och helhetssyn

Vi styr för en hållbar utveckling genom långsiktigt ansvarstagande och helhetssyn.

#### Samverkan och internationella partnerskap

Vi löser utmaningar genom samverkan på alla nivåer.

#### Kunskap och innovation

Vi inspirerar till innovation och ett gemensamt lärande inom hållbarhetsområdet.

#### Goda arbetsvillkor och kompetensförsörjning

Vi är en attraktiv arbetsgivare och främjar ett hållbart arbetliv.

#### Näringsliv och hållbart företagande








Vi skapar förutsättningarna för hållbart näringsliv och företagande samt stärker Ronneby som plats.

### 4.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Miljöcertifierade förskolor och skolor (%)	<b>Utfall 2022</b> 8% <b>Utfall 2021</b> 8% <b>Utfall 2020</b> 10% <b>Utfall 2019</b> 9%	—	Andelen förskolor och förskolor med Grön Flagg certifiering är oförändrat på 8 %. Förskolorna Backsippans-, Nyponhusets-, Parkdala och Prästgårdens förskola har certifieringen Grön Flagg. Nationellt minskar andelen miljöcertifierade förskolor och skolor och ligger 2021 på 10 procent i medel.	Sveriges ekokommuner/Håll Sverige rent och Skolverket
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 81,32 % <b>Utfall 2021</b> 79,06 % <b>Utfall 2020</b> 75,88 % <b>Utfall 2019</b> 70,65 %	—	Medel i riket är 10 procentenheter högre än i Ronneby kommun. Ronneby kommun ligger en procentenhet under ovägt medel för alla kommuner i Sverige.	Kolada

### 4.3 Aktiviteter 2023


Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Implementering av Business Intelligence (BI) Fas 1	✓	Kommunstyrelse	<b>Enheten för strategisk samhällsutveckling</b> Genomförandet av Business Intelligence (BI) Fas 1 är slutfört.
Förstudie-temavecka hållbarhet	■	Kommunstyrelse	<b>Enheten för strategisk samhällsutveckling</b> Aktivitet avvaktas pga. pågående omorganisation av KLF.
Stöd och kommunikation av hållbarhetsstrategi	■	Kommunstyrelsen	På grund av organisationsförändringar och sänkt ambition inom ekologisk hållbarhet har denna aktivitet blivit försenad. Det pågår ett arbete med att ta fram en intern hållbarhetsutbildning som ska bestå av filmer med tillhörande diskussionsunderlag. Utveckling av information på intranätet har skjutits på framtiden, tills dess att vi har ett nytt intranät på plats.



Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Etablera Kontaktcenter för kommunens verksamheter		Kommunstyrelse	Förstudien klar och implementering sker i flera steg under 2024.
Implementering av Business Intelligence (BI) Fas 2		Kommunstyrelsen	<p><b>Enheten för strategisk samhällsutveckling</b> Redovisning kopplat till Digitaliseringsmiljön är klar, men själva projektet kommer att avslutas i februari efter chefer och andra berörda funktioner på Utbildningsförvaltningen och Arbete och välfärdsförvaltningen genomgått sina utbildningar. Den andra fasen i implementationen omfattar</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Inhämtning data basutbud ekonomi och personal till Utbildnings- och Arbete och välfärdsförvaltningen</li> <li>- Inköp API:er Lifecare IFO</li> <li>- Inhämtning data från förvaltningen arbete och välfärds verksamhetssystem till Qlik Sense och integration MyInsight</li> <li>- Projektledning</li> <li>- Utbildning</li> </ul>
Implementera Ronneby kommuns förhållningssätt i enlighet med kungömsam implementeringsarbete.		Nämnden för arbete och välfärd	<p><b>Funktionsstöd</b> Information till ledningsgrupp via kommunens chefsforum. Enhetscheferna har påbörjat implementeringsarbetet i sina arbetsgrupper. Samtliga medarbetare nom Funktionsstöd har bjudits in på verksamhetsdagen Röda Tråden, där har de fått en kort information om värdeorden och vad de står för. Implementering fortsätter år 2024.</p> <p><b>Individ- och familjeomsorg</b> Genomgång och dialog har hållits i IFO: s ledningsgrupp under våren. Även enhetscheferna har visat filmen och haft dialoger i sina enheter. Arbetet fortsätter framöver med bland annat innehållet i Medarbetarsamtalen samt att ytterligare bryta ner förhållningssättet och värdeorden i enheterna.</p>
Uppdatera ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete och implementera nytt intranät.		Nämnden för arbete och välfärd	<p>LSS-handläggarna har påbörjat arbete med kvalitetsutvecklare att uppdatera handlägningsprocessen med IBIC och barnets perspektiv i beaktande. Det finns ett stort behov av att uppdatera kvalitetsledningssystemet i övriga arbetsprocesser och rutiner inom stora delar av förvaltningen. Fortsatt arbete och prioriterad plan är bör fastställas för år 2024. Avvikelse beror till stor del på för hög arbetsbelastning på kvalitetsutvecklare vilket gjort att detta utvecklingsarbete inte kunnat genomföras. Till år 2024 anställs en verksamhetsutvecklare som kommer att ta över delar av det som kvalitetsutvecklare idag har på sin tjänst.</p>
Kompetensutvecklingsinsats för förvaltningens medarbetare om Ronneby kommuns informationssäkerhetspolicy och dess riktlinjer och rutiner.		Nämnden för arbete och välfärd	Chefer och metodutvecklare har deltagit i genomgång av informations säkerhetspolicy samt tillhörande utbildningsmaterial för att sedan kunna ta det vidare till medarbetare. Medarbetare har fått informationen och svarat på en enkät inom internkontrollen.
Skapa kompetensförsörjningsplan/ handlingsplan kompetensutmaningen.		Nämnden för arbete och välfärd	Kompetenskartläggning är gjord inom Funktionsstöd. Fortsatt arbete och utveckling behöver ske under 2024. Har ej kunnat genomföras 2023 delvis utifrån arbetsituation för kvalitetsutvecklare.
Individuell systematisk uppföljning (ISU): kompetensutvecklingsinsats och studie inom Funktionsstöd gällande trygghet och kommunikation.		Nämnden för arbete och välfärd	Utbildning och studie inom Individbaserad systematisk uppföljning (ISU) genomförd under våren 2023 riktad mot servicebostäder inom Funktionsstöd. Studien tar sikte på om det finns en röd tråd i dokumentation från handläggare till utförare inom livsområden kommunikation och trygghet. Resultatet återges till ledning, medarbetare och boende inom våra servicebostäder.



Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Återrapportering av målarbete till medarbetare	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b>  <b>Fritid och kultur</b>                      Alla medarbetare har varit delaktiga i framtagning av enhetens mål. Kommunens och förvaltningens mål följs upp under året på APT/övriga möten.</p> <p><b>Bibliotek</b>                      Vid en arbetsplatsträff under perioden har vi gått igenom Biblioteksenhetens och verksamhetens/förvaltningens verksamhetsplan och därmed vilka mål som ligger till grund för 2023 års verksamhetsarbete.</p> <p><b>Kultur</b>                      Alla medarbetare har varit delaktiga i framtagning av enhetens mål. Kommunens och förvaltningens mål följs upp på varje APT.</p> <p><b>Fastighetsenheten</b>                      Efter uppföljningar av målarbetet så rapporteras det vid fastighetsmöte och APT till samtliga medarbetare</p> <p><b>Kostenheten</b>                      Nya mål är upprättade för 2023–2024. Aktiviteter är framtagna och kommunicerade. Kökspersonalen tar fram vilka åtgärder som passar i deras kök för att nå målen, administrativ personal tar fram åtgärder för sina mål.</p> <p>Återrapportering av målarbetet sker till viss del varje månad och resterande efter delårsbokslut och bokslut.</p> <p><b>Gatu- och parkenheten</b>                      klart på APT mars</p>
Öka beläggningen på kommunala anläggningar.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	-
Bjud in politiker till verksamheten	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b>  <b>Fritid och Kultur</b>                      Politiker har vid ett flertal tillfällen varit inbjudna och närvarat i verksamheten, bland annat vid de föreningsträffar som verksamheten har arrangerat.</p> <p><b>Fritid</b>                      Fritidsgårdarna har inte under våren bjudit in någon politiker.</p> <p><b>Bibliotek</b>                      Kulturutskottet har i samband med möte den 11 april bjudits in att beskåda och besöka det mobila biblioteket Bibblan på hjul som stod parkerat utanför Stadshuset.</p> <p><b>Kultur</b>                      Kulturcentrum har under två tillfällen bjudit in politiker i samband med vernissage och öppning av nya utställningar. Den 25 mars invigde oppositionsrådet två utställningar och talade om vikten av ett rikt och varierat kulturutbud. Kulturcentrum planerar framöver för att bjuda in politiker till vernissage.</p> <p><b>Fastighetsenheten</b>                      TFK har haft en gemensam information till politiker under våren 2023. Till hösten ska studiebesök genomföras av TFK för politiker.</p> <p><b>Kostenheten</b>                      Politikerna i TFKN:s presidie har bjudits in till att rulla kroppkakor under skolans höstlov. Hittills har ordförande tackat ja. Kostenheten kommer bjuda på lunch och fika under den utbildningsdag TFKN:s politiker är inbjudna till.</p> <p><b>Gatu- och parkenheten</b>                      Pågår, inbjudan skett vid nämndsmöte mars till alla TFK:s politiker. Bussresa planerad till hösten, gemensam för alla verksamheter.</p>
Underhåll parkens maskiner	—	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	-

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Mer närvarande chefer i verksamheten	—	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Gatu- och parkenheten</b> Våra chefer har via våra APT:er närvarat (för vissa obligatoriskt förvisso) ibland inbjudna i andra APT-grupper. Högre närvaro av chefer i "verkligheten" har prioriterats och också verkställts.</p> <p><b>Kultur</b> Kulturcentrums ledarskap bygger på att chefen är 100 närvaro. Engagemang, gemenskap och transparens.</p>
Verka för samlokalisering av gata- och parkenheten	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår tillsammans med Miljöteknik då dom är dom enda med lämpliga lokaler, ABRIs lokaler behöver stora investeringar för att klara vår verksamhet.</p>
Erbjud fritidslokaler även till annan kommunal verksamhet.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b> Arbetet påbörjades efter ett initiativ från Vård och omsorgsförvaltningen, arbetet har sedan dess legat vilande. Korttidsboende använder Brukets fritidsgård varannan lördag. Utbildningsförvaltningen har från januari - april nyttjat gymnastiksalen på Kallinge Fritidsgård.</p>
Initiera och stärka samarbeten och nätverk mellan enheter och förvaltningar inom kommunen och med lokala och regionala institutioner.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b> <b>Fritid och kultur</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Samarbete med Regionen gällande spår och leder</li> <li>- Förvaltningsövergripande arbeten gällande ARK56</li> <li>- Förvaltningsövergripande arbeten gällande trygghetsskapande åtgärder.</li> </ul> <p><b>Kultur</b> <u>Regionala institutioner:</u> Enligt samverkansavtalet mellan Ronneby kommun och Region Blekinge arbetar Kulturcentrum och Konst i Blekinge/Region Blekinge tillsammans för att driva utveckling inom samtidskonsten, bild- och formområdet och för att utveckla Kulturcentrum till ett regionalt konstresurscentrum. I ett flertal projekt samarbetar vi också med Slöjd i Blekinge. Ett nytt samarbete med RF SISU BLEKINGE har inletts;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kulturcentrum bjuder in och arrangerar Teambuilding för idrottsföreningar i konsthallen. Kulturcentrum samarbetar med Kalmar konstmuseum, Vandalorum i samband med den jurybedömda utställningen Sydosten som kommer att turnera runt mellan institutionerna.</li> </ul> <p><u>Kommunala enheter</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- BIU i samband med ett projekt för asylsökande kvinnor.</li> <li>- Knut Hahnskolans estetelever har ställt ut i Galleriet och vår konstpedagog har en pågående dialog med elever och lärare.</li> <li>- En inbjudan till kommunens förskolor har skickats ut med inbjudan till Kulturcentrum och spännande möten med vår konstpedagog. En utställning med Ekorrens förskola kommer att arrangeras i maj.</li> </ul> <p>SFI - visning av utställningar för eleverna TFK Fritidsgårdarna och Biblioteket samarbetar kring lovaktiviteter.</p> <p><b>Kultur</b> <u>Regionala institutioner:</u> Enligt samverkansavtalet mellan Ronneby kommun och Region Blekinge arbetar Kulturcentrum och Konst i Blekinge/Region Blekinge tillsammans för att driva utveckling inom samtidskonsten, bild- och formområdet och för att utveckla Kulturcentrum till ett</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p>regionalt konstresurscentrum. I ett flertal projekt samarbetar vi också med Slöjd i Blekinge. Ett nytt samarbete med RF SISU BLEKINGE har inletts;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kulturcentrum bjuder in och arrangerar Teambuildning för idrottsföreningar i konsthallen. Kulturcentrum samarbetar med Kalmar konstmuseum, Vandalorum i samband med den jurybedömda utställningen Sydosten som kommer att turnera runt mellan institutionerna.</li> </ul> <p><u>Kommunala enheter</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- BIU i samband med ett projekt för asylsökande kvinnor.</li> <li>- Knut Hahnskolans estetelever har ställt ut i Galleriet och vår konstpedagog har en pågående dialog med elever och lärare.</li> <li>- En inbjudan till kommunens förskolor har skickats ut med inbjudan till Kulturcentrum och spännande möten med vår konstpedagog. En utställning med Ekorrens förskola kommer att arrangeras i maj. SFI - visning av utställningar för eleverna TFK</li> </ul> <p>Fritidsgårdarna och Biblioteket samarbetar kring lovaktiviteter.</p>
<p>Starta upp ett övergripande arbete för att skapa en strategisk plan för och gemensam syn på undervisningens genomförande i hela utbildningsförvaltningen.</p>		<p>Utbildningsnämnden</p>	<p>Denna insats har ännu inte sats igång. Bakgrunden är att vi måste landa i en bra process och tidsplan då det är ett omfattande arbete och lång process. Förankring är gjord inom ledningsgruppen och med verksamhetschefer. Målsättningen är att sätta igång arbetet under 2024.</p>
<p>Arbeta länsövergripande med upphandling och kompetensutveckling.</p>		<p>Vård- och omsorgsnämnden</p>	<p>Länets kommuner samt regionen har ett väl utvecklat samarbete och eftersträvar att genomföra länsövergripande upphandlingar och utbildningar. I år blev tex den länsövergripande upphandlingen kopplat till trygghetsskapande teknik klar.</p>
<p>Medborgardialoger</p>		<p>Vård- och omsorgsnämnden</p>	<p>Förvaltningen strävar efter att öka dialogen med målgruppen dvs kommunens seniorer i syfte att dels öka kunskapen kring vad vård- och omsorgsförvaltningen kan erbjuda för stöd och hjälp samt för att lyssna in vad målgruppen anser fungerar bra och vad vi som förvaltning kan göra bättre. Förvaltningen har under året deltagit på kommunala seniorrådet samt besökt flera av kommunens pensionärsorganisationer. I oktober genomfördes den årliga Seniordagen med 50 utställare och nästan 600 besökare. På samtliga vård- och omsorgsboenden finns numera boråd, i syfte att skapa ett organiserat forum där hyresgästerna kan framföra önskemål och synpunkter.</p>

<p>Arbeta med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kopplat till kommunens seniorer.</p>		<p>Vård- och omsorgsnämnden</p>	<p>Under hösten startade den nya enheten "hälsofrämjande och förebyggande", där tre seniorsamordnare arbetar. Enhetens uppdrag är att öka seniornas förmåga att bibehålla hälsa och självständighet, att minska eller skjuta fram behovet av insatser från vård- och omsorgsförvaltningen i form av hemtjänst eller plats på ett vård- och omsorgsboende. En viktig hörnsten i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är att bryta ofrivillig ensamhet. En del av uppdraget är att motivera näringslivet, kulturlivet, kyrkan och föreningslivet till att arrangera aktiviteter och sammankomster som riktas till kommunens seniorer. Seniorsamordnarna arbetar utifrån ett personcentrerat, hälsoorienterat och rehabiliterade förhållningssätt, det innebär att se hela människan och att personen ges utrymme att själv vara med och utforma insatser utifrån individuella behov och färdigheter. Ett viktigt fokusområde för enheten är att främja teknikanvändningen och att inkludera seniorer i den digitala utvecklingen samt andra samhällsnyttiga frågor.</p>
<p>All personal ska löpande utbildas för att kunna göra miljömedvetna val i all upphandling.</p>		<p>AB Ronneby Industrifastigheter</p>	<p>Vi följer Kommunens riktlinjer vid upphandling och utbildar personal efter behov till upphandling.</p>

## 5 Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi

### 5.1 Bakgrund

En omställning till en samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi har stora möjligheter att minska klimat- och miljöpåverkan, genom minskad användning av resurser och fossila bränslen. Visionen är ett samhälle där resurser från förnybar råvara används effektivt i slutna cirkulära flöden. Tanken att produkter redan från början ska designas för att kunna underhållas, återanvändas och återvinnas, så användandet av jungfruligt material kan minimeras. För att uppnå det behövs en smartare produktion och produktdesign, nya affärsmodeller och mer hållbara konsumtionsmönster.

Ronneby kommun inspireras av hållbarhetskonceptet Cradle to Cradle® (vagga till vagga) som en metod för att uppnå cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

#### Hälsosamma material

*Vi har en hälsosam miljö och ingen ska exponeras för ämnen i en nivå att det kan vara skadligt.*

#### Ökad resurshushållning

*Vi sparar på resurser och minskar klimat- och miljöpåverkan genom att ställa om till en cirkulär ekonomi.*

#### Cirkulär hållbar byggnation

*Vi har hållbara och flexibla byggnader som är framtida materialbanker.*


#### Biobaserad ekonomi

*Vi bidrar till en biobaserad ekonomi.*




### 5.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	<b>Utfall 2022</b> 399 <b>Utfall 2021</b> 437  <b>Utfall 2019</b> 366	—	Ronneby kommun fortsätter att ligga under ovägt medel för alla kommuner. Vi har en mindre mängd kommunalt avfall 2022 än 2021, men det ligger fortfarande högre än vad det har gjort under de senaste 10 åren.	KOLADA
Kostnadsandel ekologiska livsmedel	<b>Utfall 2022</b> 26 % <b>Utfall 2022</b> 44 % <b>Utfall 2021</b> 40 % <b>Utfall 2020</b> 33 % <b>Utfall 2019</b> 33 %	↓	Resultatet har nästan uppnåtts ackumulerat under året. Målvärde är 25% och 2023 ekologiska inköp uppgick till 26% Kostnadsdelen har arbetat med att byta ut ekologiska livsmedel mot konventionella då konventionella är billigare. I början av året var ekologiska inköp mycket högre varför det ackumulerade värdet inte riktigt nått målvärdet. Under hösten har ekologiska inköp legat på 21%.	TFK

### 5.3 Aktiviteter 2023

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Använda inköp och upphandling som ett verktyg för att minska klimatpåverkan.		Vård- och omsorgsnämnden	Vid varje upphandling och inköp försöker förvaltningen så långt det är möjligt välja miljövänliga och klimatsmarta alternativ.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Renovering av Peder Holmsgatan 11	✓	Ronnebyhus	Renoveringen av Peder Holmsgatan 11 är Sveriges första svanenmärkta renovering.
Elektronik insamling i samband med Earth Hour	✓	Kommunstyrelse	<p>I samband med Earth Hour brukar kommunen uppmärksamma olika miljöfrågor. I år satsade vi på att öka kunskapen om vikten att lämna in it-produkter som inte längre används, så de kan återanvändas och återvinnas. Vi ökade inte bara kunskapen utan samlade även in elektronik.</p> <p>Ronneby kommun anslöt sig till 100%-klubben under 2022. 2021 hade vi inte börjat med att aktivt försöka lämna tillbaka våra produkter för återanvändning och återvinning. Då lämnades 8,5% av våra it-produkter tillbaka. I mars 2022 gick vi med i 100%-klubben och blev vi uppmärksamma på att vi behövde bli bättre. 2022 nådde vi 95%. Tänk vad lite medvetenhet kan göra!</p> <p>För att få in mer av det som låg och samlade damm i olika lådor, genomförde vi detta event, som resulterade i att 841 enheter samlades in. De väger tillsammans 1521 kg. Det gav en koldioxidbesparing på 39430 kg/39 ton, vilket motsvarar att en bensindrivna personbil skulle kunna köra 4 varv runt jorden.</p> <p>Av 841 enheter så återanvändes 232 enheter ( och 609 återvanns). Det var flest mobiltelefoner (303 återvanns och 19 återanvändes). Flest som återanvändes var bärbara datorer och det var 128 (31 återvanns).</p> <p>Ersättningen som kommunen fick för de enheter som återanvändes valde vi att satsa på att unga skulle få göra en hållbar aktivitet.</p>
Minska användningen av engångsartiklar i den mån det är möjligt	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kultur</b> Inga engångsartiklar används inom verksamheten.</p> <p><b>Fritid</b> Fritidsgårdarna använder engångsartiklar endast vid ett fåtal tillfällen på ett år, då endast till personal vid ex äggjakten.</p> <p><b>Bibliotek</b> Den varma drycken från stadsbibliotekets publika (och interna) kaffe-bryggare serveras i koppar, ej i engångsmuggar. Biblioteket erbjuder möjligheten att köpa en tygkasse att bära med sig sina böcker i. Som alternativ finns papperskassar, ej plastkassar.</p> <p><b>Kultur</b> Kulturcentrum använder engångsartiklar så lite som möjligt. Vi arbetar aktivt med återbruk både i vårt rutinarbete men också i det konstpedagogiska arbetet. Att lära barn o unga att ta vara på och återbruka material ingår konstpedagogiken.</p> <p><b>Fastighetsenheten</b> Fastighetsenheten använder engångsartiklar i mycket liten omfattning, skyddshandskar är det som vi har som engångsartiklar.</p> <p><b>Kostenheten</b> Kostenheten försöker minska användningen av engångshandskar, plastpåsar och plastfilm. Mat fryses in i återanvända plastburkar och spänner istället för plastpåsar, burkar för tillbehör återanvänds till frukost och mellanmåls livsmedel istället för att plasta in kantiner och fat. För att inte plasta in hela vagnar med mat, som t ex ska tinas upp och inte får stå oskyddat i kök eller kylrum, köper kostenheten in tvättbara "huvor" som träs över vagnarna.</p> <p><b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår ständigt, vid varje inköp kollas möjligheten upp.</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Nybyggnation		ABRI	Nybyggnadsprojektet byggs efter SundaHus och även här har vi satsat på värmeåtervinning, solenergi och hållbara återvinningsbara material.
Undersök lösningar för minskad användning av kopieringspapper		Teknik-, fritid- och kultur nämnden	<p><b>Fritid</b> Fritidsgårdarna har under våren inte gjort någon förändring. All information och marknadsföring av arrangemang och den dagliga verksamheten sker digitalt.</p> <p><b>Bibliotek</b> Under perioden har Biblioteksenheten inte gjort något extra för att uppmuntra oss själva eller våra biblioteksbesökare att minska på kopiering och utskrifter. Däremot erbjuder biblioteket möjlighet att skanning till USB-sticka i stället för att skriva ut en kopia.</p> <p><b>Kultur</b> Genom medveten ökning av digital marknadsföring minskar användningen av kopieringspapper. Rutinerna kring det dagliga arbetet ändras också succesivt. Nya digitala redskap och utökat kunskap i digitalt arbete leder till färre analoga utskrifter.</p> <p><b>Fastighetsenheten</b> Fastighetsenheten använder digitala verktyg vid möten och presenterar via skärmar. Mycket liten del kopieras idag. Det som är papperskrivande är alla dokument som ska ligga i Ciceron i analog mapp.</p> <p><b>Kostenheten</b> Kostenheten använder digitala signeringar i stället för att skriva ut papper och signera för hand. Vid möten visas dokument via projektor eller delad skärm. Allmänt tänker vi till innan vi skriver ut något.</p> <p><b>Gatu- och parkenheten</b> Arbetet pågår ute i verksamheterna hand i hand med digitaliseringsprojekt, tex Ronneby Live, tidsrapportering, besiktningsprotokoll lekplatser mm</p>
Öka livslängden på bärbar elektronik		Teknik-, fritid- och kultur nämnden	<p><b>Fritid och kultur</b> Verksamheten har genomgått utbildningen "Digitalisering - Är det hållbart". En generell aktsamhet är påkallad.</p> <p><b>Fritid</b> Delar av personalen samt EC har deltagit i Kommunens utbildning "Digitalisering - Är det hållbart".</p> <p><b>Bibliotek</b> Bibliotekets äldsta publika datorer är från 2014 det vill säga snart 10 år gamla. Den äldsta personaldatorn är från 2016. Det brukar vara It-enheter som säger stopp, att det inte går att uppdatera längre. Vi har inte råd att förnya mer än ca 3 datorer per år. De mobila telefonerna har en allt för kort livslängd för att det ska vara både hållbart och kostnadseffektivt. Dock måste vi förnya mobilparken när en mobil inte går att ladda upp längre eller kunna hålla laddningen mer än en dag. När det gäller Biblioteksenhetens datorer och mobiler, så försöker vi hålla liv i dem så länge det går.</p> <p><b>Kultur</b> Kulturcentrums konstförmedlare har deltagit i kommunens utbildning i Digitalisering - är det hållbart. All elektronik stängs av vid dagens slut. Vi spar på bärbara datorers batteri genom att koppla datorerna till eluttagen. Ladda telefoner klokt.</p> <p><b>Fastighetsenheten</b> Vi byter inte ut elektronik förrän det behövs eller inte går att laga längre.</p>



Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p><b>Kostenheten</b> Kostenheten har samlat in trasig elektronik från kök och administration och lämnat till återvinning. All bärbar elektronik används så länge det går. Ingenting byts bara för att den är gammal. I första hand kontrolleras om det går att reparera/byta batteri, i andra hand köps ny utrustning, om det behövs.</p> <p><b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår med information på APT att sköta sin elektronik, både fysiskt och via uppdateringar.</p>

## 6 Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

### 6.1 Bakgrund

En livskraftig natur handlar om att ha fungerande ekosystem där djur och växter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd. Robusta ekosystem kan skydda oss mot förändringar och är en försäkring inför framtida behov. Biologisk mångfald främjar även folkhälsan då många natur- och kulturmiljöer är viktiga områden för rekreation och friluftsliv.

Livsmiljö är den fysiska miljön vi lever och verkar i, vilken har stor betydelse för våra livsvillkor. Livsmiljöer behöver formas utifrån en helhetssyn, vilket innebär både goda sociala och fysiska egenskaper.

Samhällsplanering är ett viktigt verktyg för att uppnå en livskraftig natur och hållbara livsmiljöer. Samhällen och strukturer behöver vara resilienta för att motstå kommande förändringar, som effekter av klimatförändringarna.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

#### **Biologisk mångfald och ekosystem**

*Vi främjar biologisk mångfald, skyddar djur- och växtliv och har en hållbar förvaltning av mark*

#### **Vatten som resurs**

*Vi har en hållbar förvaltning av vatten och säkerställer god vattenstatus och vattenförsörjning*

#### **Klimat och energi**

*Vi minimerar påverkan på klimatet och har en hållbar energiproduktion*

#### **Hållbar samhällsplanering**

*Vi har en långsiktigt hållbar bebyggd miljö för att minska vårt ekologiska fotavtryck och öka den sociala sammanhållningen*

#### **Aktiv och meningsfull fritid**

*Vi erbjuder en aktiv och meningsfull fritid för alla*

#### **Trygga livsmiljöer**

*Vi erbjuder livsmiljöer som främjar trygghet, mänskliga möten och tillit*

### 6.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Andel förnybart bränsle i fjärrvärme-produktionen (%)	<b>Utfall 2023</b> 98,8% <b>Utfall 2022</b> 98%	↗	Kalla dagar i november och december bidrog till en ökad fossil andel. Det var även haveri på en stor biopanna under en vecka i december. Vi kommer investera i en ny Biopanna under 2024 för att möta framtidens behov och fasa ut fossilt bränsle. Vi går på rätt håll för att minska behovet av fossilt bränsle genom energieffektiviseringar och investering i ny förnybar energiproduktion.	Ronneby miljöteknik
Klimatbelastning från måltider inom kommunens verksamheter (kg CO2e/dag)	<b>Utfall 2023</b> 1,7 <b>Utfall 2022</b> 2,17 <b>Utfall 2021</b> 1,84	↗	Tidigare målvärde försvann i och med att Hållbarhetsstrategin började gälla där det inte finns något siffersatt mål utan bara att CO2-påverkan ska minska. Politiskt beslut om att servera en animalisk rätt i skolrestaurangerna försvårar minskningen då animalier har större CO2-påverkan än	TFK

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
			vegetabilier. Kostnaden fortsätter locka skolungdomar att äta vegetariskt. Vid några tillfällen erbjuds seniorer vegetariska rätter som vi vet är uppskattade. Men krav om animalisk maträtt varje dag i skolan samt rullande matsedlar gör att en minskning CO2-påverkan inte kommer genomföras.	
Antal km med privat bil i tjänst (km)	<b>Utfall 2023</b> 262 425 <b>Utfall 2022</b> 188 686 <b>Utfall 2021</b> 141 071 <b>Utfall 2019</b> 108 590,01	↓	Användning av privat bil i tjänst har ökat. Det leder förmodligen till mer utsläpp av växthusgaser än om medarbetare använt kommunens bilar/bilpool. En policy och riktlinjer för resor i tjänsten antogs 2020 och gäller för samtliga medarbetare och förtroendevalda inom Ronneby kommunkoncern. Där framgår att mötesverksamhet och vårt resande i tjänsten ska utföras på ett så klimatvänligt sätt som möjligt.	Egen uppgift
Demografisk försörjningskvot	<b>Utfall 2023</b> 0,95 <b>Utfall 2022</b> 0,95 <b>Utfall 2021</b> 0,96 <b>Utfall 2020</b> 0,94	—	Den demografiska försörjningskvoten visar hur många personer en individ i arbetsför ålder behöver försörja utöver sig själv. Det är önskvärt med ett så lågt värde som möjligt. Försörjningskvoten förändras i takt med att Ronneby och Sveriges befolkning blir allt äldre och personer i arbetsför ålder allt färre. Försörjningskvoten var under 2023 i Ronneby 0,95. Tio år tidigare, det vill säga år 2013, var den 0,85 i Ronneby kommun. Genomsnittet för en kommun i Sverige var 0,9 under 2023 vilket är lägre än Ronnebys värde, under året 2013 var den 0,82. Försörjningskvoten har därmed ökat mer i Ronneby än i riket i genomsnitt.	SCB, Kolada
Närhet till grönområde inom 300 meter från bostad (%)	<b>Utfall 2023</b> 98,54% <b>Utfall 2022</b> 98,33% <b>Utfall 2021</b> 98,77%	↑	423 personer som bor inom tätort har mer än 300 meter till grönområden enligt mätmetoden. Alla träffar är i området nedan precis som tidigare år. Gröna punkter visar på de adresser som faller ut ur analysen. Det ökade antalet personer (det var 343 personer förra året) beror på att fler flyttat in på Kilenområdet, främst i Acasas projekt. Mättag var 2024-01-09. Invånare i kommunen samma dag var 29030 stycken (enligt FB)	Egen

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
			KID). Resultatet liknar förra årets. Under 2022 invigdes Kilenparken. Den har inte fått genomslag i analysen eftersom den nationella marktäckedatan har några år på nacken. När den uppdateras borde Kilenparken få genomslag och då kommer alla de gröna punkterna i bilden ovan försvinna då de ligger inom 300 m från parken.	
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som upplever sig trygga på stan eller i centrum, i bostadsområdet (%)	<p><b>Åk 8 stan/centrum:</b>  <b>Utfall 2023</b> 76,2%  <b>Utfall 2020</b> 64%</p> <p><b>Åk 2 Gy stan/centrum:</b>  <b>Utfall 2023</b> 63 %  <b>Utfall 2020</b> 56 %</p> <p><b>Åk 8 bostadsområdet:</b>  <b>Utfall 2023</b> 92 %  <b>Utfall 2020</b> 92 %</p> <p><b>Åk 2 Gy bostadsområdet:</b>  <b>Utfall 2023</b> 91 %  <b>Utfall 2020</b> 91 %</p>	<p>↑</p> <p>—</p>	<p>En stor andel svarar att de alltid eller oftast är trygga hemma, i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, på träningen, i skolan och internet. Tryggheten är lägre på stan/i centrum och på bussar/ tåg. Vad gäller bussar/tåg och på stan/ i centrum svarar tjejer i lägre grad än killar att de känner sig trygga. Ungdomarna i Ronneby känner sig mindre trygga på stan eller i centrum än snittet för Lupp 2023 (81%). Över tid har andelen som känner sig trygga på olika platser ökat - både bland tjejer och killar. Framför allt har tryggheten ökat på stan eller i centrum.</p>	LUPP undersökningen, MUCF

### 6.3 Aktiviteter 2023







Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Laddinfrastrukturstrategi	✓	Kommunstyrelse	<p>Under 2023 togs det fram två styrdokument för laddinfrastruktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Program om publik laddinfrastruktur som tydliggöra kommunens roll vid publik laddinfrastruktur, beskriver kommunkoncernens ställningstagande och vad kommunkoncernen behöver göra för att underlätta för externa aktörer som vill etablera publik laddinfrastruktur i Ronneby kommun.</li> <li>- Handlingsplan för intern laddinfrastruktur som syftar till att beskriva ansvar, roller och ställningstagande för utbyggnaden av laddinfrastruktur internt inom kommunkoncernen.</li> </ul> <p>Styrdokumenterna är framtagna i en bred arbetsgrupp från kommunkoncernen och med en extern processledare (Energikontor Syd). Parallellt med att styrdokumenterna togs fram hölls kortare utbildningar om olika ämnen kopplade till laddinfrastruktur, för att höja kompetensen om laddinfrastruktur i kommunen. Det som återstår att göra är implementering och genomförande. En inspirationsföreläsning kommer hållas för KCG i slutet av januari som en start för att påbörja implementeringen av styrdokumenterna. Det bli varje förvaltningschef/VD:s ansvar att</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p>styrdokumenten implementeras och efterlevs i respektive förvaltning/bolag. I program om publik laddinfrastruktur finns ett antal aktiviteter som ska genomföras. Det är i programmet utpekade vem som ansvarar för att aktiviteten genomförs och när den ska vara genomförd.</p>
Samordnad varudistribution		Kommunstyrelse	<p>I nuvarande budget 2024–2025, plan 2026–2027 tillskjuts inga budgetmedel för att kunna påbörja eller införa samordnad varudistribution.</p>
Naturvårdsprojekt i Bräkneån och Listerbyån		Kommunstyrelsen	<p>Projektet har kommit igång bra. Stort engagemang och intresse kring vatten hos föreningar (vattenråd, samhällsföreningar, hembygdsföreningar, fiskevårdsområdesföreningar), skolor/förskolor och markägare. Arbetet med att etablera kontakter, bygga relationer och sprida information om projektet har påbörjats och kommit igång (ex vattenråd, samhällsföreningar, hembygdsföreningar och fiskevårdsområdesföreningar). Arbetet med att träffa olika markägare för olika typer av åtgärder har påbörjats och kommit igång. Inga beslut har fattats efter ett första fältmöte. Återkoppling kommer att ske till de markägare som möten har genomförts med. Vid egna fältkursurer har spontana möten uppstått med markägare, närboende i avrinningsområdena eller lokala aktörer/verksamheter. Två våtmarker har ansökts om LONA-medel för projektering. Ytterligare en tilltänkt våtmark har överlämnats till Skogsstyrelsen för handläggning inom deras stöd. Projektplan och GANTT-schema har uppdaterats inom projektet sedan starten, justeringar kan ske under den agila processen. Kommunikationsplan är snart klar för 2024. Sammankomster eller olika informationsmöten med vattenråd, samhällsföreningar, fiskevårdsområdesföreningar och förskola är inbokade under andra halvan av projektets första år. Fler markägarmöten är inbokade. Samverkansträffar sker med Länsstyrelsen, Blekinge Arkipelag och andra åtgärdssamordnare mm. Större interna avstämningar sker ungefär var tredje månad.</p>
Nattvandrande föreningar		Kommunstyrelsen	<p>Under 2023 har föreningarnas intresse för att nattvandra ökat markant. 49 vandringar av 52 planerade har genomförts av 10 olika föreningar. Föreningarna bidrar till lägesbilsarbetet genom sina rapporter efter genomförda vandringar, och inför sina vandringar informeras föreningarna om lägesbilden och får rekommendationer om var deras närvaro behövs. En process för att effektivisera hanteringen omkring nattvandringen genom att digitalisera vissa moment pågår. Det finns också ett behov av att diskutera var ansvaret för samordningen av nattvandrarverksamheten bör ligga inom kommunen.</p>
Trygghetssamordning		Kommunstyrelsen	<p>Lägesbilsarbetet enligt metoden Effektiv Samordning för Trygghet (EST) har löpt på enligt plan och tydliggjort aktuella och kommande behov av satsningar. Samverkan har utvecklats i och med trygghetsfrågans aktualitet och intresset för den återkommande återkopplingen av lägesbilden som görs varje vecka. Fler verksamheter både internt och externt efterfrågar information om trygghetsskapande arbete, därigenom har möjlighet för samverkan öppnats. Enheten för kvalitet och hållbarhet ansvarar för samordningen av lägesbilsarbetet och själva arbetet sker i samverkan med Polisen, Ronnebyhus, WF-fastigheter och delar av socialtjänsten. Lokala BRÅ:s verksamhet i enlighet med verksamhetsplan 2023 har kunnat</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p>genomförs förutom dialogmöten med byar inom kommunen.</p> <p>Trygghetsmätningen i samverkan med Polisen visade fortfarande på ett positivt resultat och bekräftar att vi är på rätt väg i arbetet. Orsaksanalys utifrån resultatet har genomförts.</p> <p>Brottsstatistik för 2023 kommer att presenteras av Brottsförebyggande rådet (BRÅ) i april och kommer att inkluderas i verksamhetsberättelsen för 2023.</p> <p>För att bidra till det koncernövergripande arbetet med trygghetsfokus beslutade lokala BRÅ att ett brottsförebyggande program ska tas fram under 2023. Detta kommer att implementeras under 2024.</p> <p>Regionalt bedrivs brottsförebyggande- och drogförebyggande arbete i samverkan mellan länets kommuner och Länsstyrelsen som är den sammankallande och samordnande parten. Arbetet bedrivs utifrån regionala handlingsplaner och i arbetsgrupper med olika teman.</p> <p>Nationellt deltar trygghetssamordnaren i SKR:s nätverk för kommunala brottsförebyggare. Fokus i detta nätverk har under året varit det kommande lagkravet för kommuner att bedriva brottsförebyggande arbete.</p> <p>Under 2023 trädde lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Lagen anger bland annat att en lägesbild ska tas fram och vara beslutad under 2024. Arbetet med denna lägesbild har påbörjats.</p>
Trygghetsvandring	▶	Kommunstyrelsen	<p>Planerad trygghetsvandring är genomförd i centrala Ronneby under oktober 2023. Sammanfattningsvis noterades vissa förbättringar i miljön jämfört med tidigare vandring inom området. Dock kvarstår vissa problem framför allt kopplat till vissa fastighetsägare. Polisen samordnar eventuella insatser riktat mot problematiken.</p> <p>Lokala BRÅ beslutade under hösten 2023 att förlägga 2024 års trygghetsvandring under mars månad. Detta på grund av att ansvariga verksamheter ska ha möjlighet att hinna genomföra åtgärder inom 2024 års budget.</p>
Kompetensutveckling med fokus på trygghetskapande- och brottsförebyggande arbete	✓	Kommunstyrelsen	<p>Utbildning i brottsförebyggande arbete genomförd och avslutad 2023-05-31.</p>
Trygghetsmiljonen	▶	Kommunstyrelsen	<p>Under 2023 har följande verksamheter beviljats finansiering och genomfört åtgärder i enlighet med Trygghetsmiljonens intentioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utbildningsförvaltningen gällande övervakningskameror på Parkdalaskolan och inrymningslås på prioriterade skolor och förskolor.</li> </ul>
Ta fram ett brottsförebyggande program	▶	Kommunstyrelsen	<p>Förslag till brottsförebyggande program skickat på remiss till nämnder och bolag med sista svarsdatum 1 september. Planerat politiskt beslut om antagande under hösten 2023.</p>
Kommunal friluftsplän	▶	Kommunstyrelsen	<p>Arbetet med den kommunala friluftsplänen fortskrider med en arbetsgrupp med representanter från KLF och TFK. Inventeringen av såväl infrastruktur som organisation är avslutad och arbetet med omvärldsbevakning och undersökning av olika målgruppers behov och önskemål kring friluftsliv. Arbetet med ett digitalt gränssnitt är påbörjat och planeras fortsätta under 2024 med fokus på ArkGis´. Under våren planeras för två studieresor och ytterligare arbete med att ta fram prioriteringar och åtgärdsförslag inom friluftsplänen.</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Utarbeta kulturhistorisk/byggnadsantikvarisk informationsbroschyr för stadsdelen Bergslagen.	✔	Miljö- och byggnadsnämnden	Under 2023 har planaenheten i samråd med MBF upprättat folder för området Bergslagen.
Översiktsplanering	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Arbetet med revidering av översiktsplan pågår. Under året har det bland annat genomförts dialoger med medborgare, myndigheter, tjänstepersoner och politiker inom Ronneby kommun samt övriga berörda. Samrådsförslag har arbetats fram och nu pågår arbete med digitalisering av översiktsplanen samt Miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning av en konsult. Samrådsbeslut förväntas fattas under våren 2024. Samråd planeras genomföras under vår/sommar och därefter sker revidering av förslaget innan granskningsfasen. Förslaget till ny översiktsplan förväntas antas under Q1 2025.
Bostadsförsörjningsprogram	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Arbetet med revidering av bostadsförsörjningsprogrammet har genomförts under 2023. Konsult har tagit fram statistik och analysunderlag som legat till grund för arbete. Förslaget till bostadsförsörjningsstrategi har samrådats under slutet av året och nu återstår mindre revideringar innan strategin kan lämnas för beslut om antagande. Strategin förväntas antas av KF under Q2 2024.
Revidering VA-plan	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Arbetet med revidering av VA-planen pågår. Konsult har tagit fram ett förslag till vattentjänstplan som är på samråd till 2024-01-31. Vattentjänstplanen innefattar hur kommunen långsiktigt planerar att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster samt vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.
Erbjuda gymnasieungdomar en meningsfull fritid	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fritid</b> Kallinge fritidsgård bedriver verksamhet för gymnasiet 1ggr i veckan, vilket även kommer ske under hösten.
Optimera användningen av komprimatorsoptunnor	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Gatu- och parkenheten</b> Till stor del klart, 10 stycken utplacerade enligt plan i centrum. Medel för 3 stycken till äskats för att fullända plan centrum och beviljat. Därefter landsbygd.
Utilda medarbetare i energieffektivisering för att minska elförbrukningen.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Kostenheten</b> Kökspersonalen har genomgått digital utbildning och lathundar har tagits fram och gått igenom gällande energieffektiviseringar. Instruktioner har satts upp vid relevant utrustning hur maskinen kan användas mer energieffektivt och på så sätt minska elförbrukningen. 2 köksskärmar har installerats och ytterligare 4 stycken kommer installeras i de 6 största köken. Köksskärmar är ett pedagogiskt stöd i arbetet som skapar förståelse för vad som sker eleffektmassigt vid matlagning och fungerar som ett trafikljus: - GRÖNT - ok att starta mer utrustning - GULT - börja fundera på vad som är nödvändigt att starta just nu - RÖTT - Vad kan slås av? vad orsakar hög belastning nu? "Måste vi...?" Syftet är att kapa energitopparna, ge utrymme i Ronneby kommuns elnät samt minska risken att elnätet stängs av vid otillräcklig elförsörjning.
Genomför brukarmöten på kommunens anläggningar	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fastighetsenheten</b> Förvaltare deltar på skyddsronder så långt det är möjligt med hänsyn till tid. Förvaltare deltar vid brandtillsyner.



Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<b>Fritid och kulturenheten</b> Brukarmöten har inte aktualiserats.
Byt till batteridrivna maskiner och verktyg där det är lämpligt/möjligt.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Gatu- och parkenheten</b> Inför varje inköp/byte av nya maskiner beaktas möjligheten till att köpa batteridrivna maskiner. <b>Fastighetsenheten</b> Inför varje inköp/byte av nya maskiner beaktas möjligheten till att köpa batteridrivna maskiner.
Kontinuerligt utveckla förmedling och anpassa kommunikationen till målgrupper		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fritid och kultur</b> Kommunikation via olika sociala medier, veckobrev, medborgardialog genomförs. <b>Fritid</b> Fritidsgårdarna använder sig av de sociala medier och kanaler där barn och ungdomar finns. Uppföljning av kommunikationsplan sker 2-3 ggr om året i samarbete med kommunikations enheten och verksamhets utvecklare/TFK.
Involvera studieförbund och föreningar i program- och kursverksamhet på Kulturcentrum		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fritid och kulturenheten</b> Kulturcentrum involverar både studieförbund och föreningar i program och kursverksamheten på Kulturcentrum. - musikföreningar arrangerar konserter i Kulturcentrums Norra konsthall - 4 konserter under våren 2023 - Studieförbund arrangerar kurser i Kulturcentrums verkstäder - 1 under våren 2023 - Studieförbund har arrangerat föreläsningar i samarbete med Kulturcentrum - 2 under våren 2023
Utbilda medarbetare i sparsam körning i syfte att minska bränsleförbrukningen.	-	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	-
Genomför dialog med barn och unga för att fånga upp deras önskemål om aktiviteter kopplat till kulturverksamhet.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	-
Optimera fordonsflottan baserat på användningsområde.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår inför varje inköp/utrangering
Erbjud meningsfulla lovaktiviteter utanför fritidsgårdarna		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fritid</b> Sportlovet - Hoppborgar 1 dag i Listerby och 1 dag i Saxemara. Påsklovet - Äggjakt i Brunnsparken Under sommaren har man genomfört och erbjudit barn & ungdomar följande arrangemang och aktiviteter - Skolavslutningsarrangemang på Kallinge fritidsgård - 1 veckas dagläger för åk 4-6 - Under 1 vecka, halvdagar genomfört aktiviteter i Saxemara, Hallabro, Listerby, Johannishus, Eringsboda, Backaryd, Bräkne-Hoby och Kuggeboda. (Rullande fritidsgård) - 2 dagars dagläger för barn och unga med funktionsvariation - Aktiviteter fredag och lördag under Tosia Bonnadan - Öppen verksamhet på fritidsgårdarna, det har funnits en fritidsgård öppen hela sommaren - Under 2 veckor genomfört aktiviteter för ungdomar från Ronneby Kommuns vänort Ternopil i Ukraina - 1 heldag för ungdomar i Malmö med bl a Gokart, Laserdome mm
Främja den biologiska mångfalden		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår kontinuerligt i samarbete med Länsstyrelsen

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p><b>MEX</b> MEX jobbar i flertalet projekt med biologisk mångfald. Oftast i nära samarbete med gata/park. Nära samarbete finns etablerat med Länsstyrelsen och sker främst mellan markförvaltar och skogsförvaltare.</p>
Verka för fler ungdomsledare till Ronnebys föreningar.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b> Ett avtal är tecknat med RF-SISU Blekinge, i avtalet uppdrar Ronneby kommun RF-SISU Blekinge att verka för fler ungdomsledare i föreningslivet.</p>
Genomför kunskapshöjande insatser gällande kommunens ansvarsarter och hur vi kan gynna dessa.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår kontinuerligt, främst genom nätverksträffar tex trädvårdsdagar Blekinge, men mycket sker individuellt via nätet.</p>
Utbildning i driftoptimering	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fastighetsenheten</b> Medarbetare deltar löpande i utbildningar som rör drifts optimeringar.</p>
Genomför "prova på dagar" med föreningar	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b> Arbetet med "prova på dagar" är under planering, förvaltningens föreningskoordinator ansvarar.</p>
Verka för minska energi- och vattenförbrukning i kommunens byggnader.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fastighetsenheten</b> Fastighetsenheten går igenom duschar och ställer in dem i mer snålspolande läge.</p>
Verka för minskat matsvinnet (serveringssvinn) i kommunala skolrestauranger.	—	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Kostenheten</b> Kostenheten försöker bjuda in till matråd på samtliga skolor och de genomförs på de flesta. På matråden pratar vi bland annat om svinn med eleverna. I vilken utsträckning eleverna förmedlar informationen till övriga elever i klassen är oklart. Kökspersonalen träffar eleverna under så kort tid när de tar mat och lämnar disk så det är svårt att påverka eleven i måltidsstunden utan att det blir stopp i köerna.</p>
Analysera energideklarationer och åtgärda brister för mer effektiv energianvändning.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fastighetsenheten</b> Analys av energideklarationer är klart. Fortsatt analys görs av förvaltare och efterkommande åtgärder.</p>
Bidra till ökad trygghet i samhället	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b> Fritid- och kulturenheten</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Verksamheten är presenterad i Lokala BRÅ.</li> <li>- Verksamheten är presenterad i Preventionsgruppen</li> <li>- Deltagit aktivt med idéer och genomfört insatser med stöd i avsatta medel för trygghetskapande åtgärder.</li> <li>- Medborgardialoger</li> <li>- Medarbetare i verksamheten har genomgått utbildningen i brottsförebyggande arbete.</li> <li>- Fritidsgårdsverksamheten uppstår en aktiv roll i organisationen gällande nattvandring.</li> </ul> <p><b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår ett antal projekt inom BRÅ, trygghetsmiljonen mm. Lista redovisas på varje TFK-nämnd av FVC</p> <p><b>Fastighetsenheten</b> Pågår ett antal projekt inom BRÅ, trygghetsmiljonen mm. Lista redovisas på varje TFK-nämnd av FVC</p> <p><b>MEX</b> Pågår ett antal projekt inom BRÅ, trygghetsmiljonen mm. Lista redovisas på varje TFK-nämnd av FVC. Samarbete sker mellan förvaltningens enheter.</p>
Fasa ut fossila bränslen för uppvärmning.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fastighetsenheten</b> Vi har en plan för utfasning av fossila bränslen. Då det är dyra investeringar så har vi fått avslag av politiken till att utföra dessa på Sjöarp skolan. För övriga kvarstående fossila anläggningar kommer ytterligare medel att behövas tillskjutas då kostnader för värmeanläggningar har ökat. Detta medför i</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			dagsläget dyrare drift med mycket handpåläggning och uttryckningar för akuta felavhjälpande, samt risk att vi står utan värme i dessa byggnader vid totalt haveri.
Installera solceller.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fastighetsenheten</b> Arbetet pågår med projektering av installation av solceller, hjälp av MEX. Fick extra medel 2023, 7 milj. Vi undersöker vilka behov som föreligger och byggnaders möjligheter att få solceller på taken. Hösten 2023 har arbetet kommit en bra bit på väg men kommer att fortsätta genomföras även under 2024, detta främst pga. lång leveranstid på material. Snäckebackskolan och Persborgs förskola är några ytterliga fastigheter som får utökad solcells kapacitet.
Separera fastighetsel och verksamhetsel till hyresgäster.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fastighetsenheten</b> Arbetet genomförs i nya byggnader och kommer att separeras i befintliga byggnader när behov föreligger.
Minska klimatbelastningen från måltider inom kommunens verksamhet	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Kostenheten</b> Klimatbelastningen ses över vid menyplanering och framtagande av recept samt vid upphandling. Nya rullande menyer håller på att tas fram vilket underlättar möjligheten att förutse vad klimatbelastningen kommer bli under året. Politiskt beslut om att servera både animaliskt och vegetarisk rätt i skolan försvårar möjligheten att nå målet.
Delta i arbetet med att upprätta en kommunal friluftplan.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fritid och kulturenheten</b> Verksamheten deltar och har en ledande roll i arbetet med framtagandet av en friluftplan.
Erbjuda aktiviteter på biblioteket för barn och familj inom kultur, digital teknik och annan skapande verksamhet.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Bibliotek</b> Under våren har Biblioteksenheten erbjudit aktiviteter för barn och familj. Antalet aktiviteter rapporteras in årsvis via Kolada. Under sommarperioden erbjuder Biblioteksenheten färre aktiviteter för barn och familj än under vår, höst och vinter. Antalet aktiviteter rapporteras in årsvis via Kolada.
Skapa konstpedagogiska aktiviteter för barn och unga	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Kultur</b> - Hösten 2022 startade Kulturcentrum en Konstklubb för barn i åldersgrupperna 6 - 9 år och 10–17 år. Klubben följer skolterminerna och träffas varje tisdag alt. onsdag eftermiddag. Konstklubben är kostnadsfri och målet är att erbjuda barnen ett möte med konsten där de tillsammans med en konstpedagog får inblick i olika tekniker och material. Under perioden jan - april 2023 har de träffats vid 26 tillfällen. - En av våra utställande konstnärer har under 2022 och 2023 anlitats av förskolan i kommunen för fortbildning av förskolelärare. I samband med detta har Kulturcentrum fått en fördjupad kontakt med förskolorna och detta har i sin tur genererat till att fler förskolor har kommit på besök för att möta konsten och vår konstpedagog. Efter fortbildningen har Ekorrens förskola har valt att förlägga sin estetiska verksamhet till Kulturcentrum och vid 7 tillfällen har de på plats jobbat med bild i våra utställningar. Resultatet kommer att visas i en utställning som öppnas på Kulturcentrum i slutet av april. Ett bra exempel på samverkan mellan förvaltningarna. - En nyanställd konstpedagog jobbar vidare för att nå en bredare åldersgrupp bland barn och unga och flera möten för en fördjupad kontakt med gymnasieskolan är inplanerad. En utställning med Knut Hahnskolans Esteteleverna arrangerades under april månad i Galleriet. I mötet med barn och unga läggs fokus mycket på dialog och att målgruppen själva skall vara med i planeringen av aktiviteterna.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			- Med egna och externa medel arrangerar Kulturcentrum lovaktiviteter för målgruppen under alla lov. Under påsklovet 2023 deltog 106 barn och 62 vuxna i lovaktiviteter som leddes av enhetens konstpedagog.
Öka Brunnsparken som rekreativmiljö genom fler bänkar vintertid.	✓	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Gatu- och parkenheten</b> Klart, fler bänkar sattes ut i vintras.
Genomför dialoger med föreningar som bedriver verksamhet i kommunägda anläggningar gällande trygghetsaspekter.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Arbetet med trygghetspunkter kopplade till en del av kommunens byggnader är påbörjat. Arbetet kommer att fortlöpa under 2024 tillsammans med säkerhetskyddschef. Dialogen i utsedda byggnader är påbörjad medans övriga dialoger ligger längre fram.
Bidra till läsglädje och vidgade kunskaper	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Bibliotek</b> Rapportering av antalet aktiviteter och arrangemang görs via Kolada /SCB en gång per år.
Skapa möten mellan besökare, konstverk och konstnärer.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Kultur</b> Kulturcentrum Ronneby konsthall är öppen vardag mellan 11.00-16.00, lördag, söndag 11.00 - 15.00. Fri entré. Här kommer dagligen konstintresserade besökare för att möta konsten i pågående utställningar. Planerade visningar och workshops sker kontinuerligt och dessa publiceras alltid i digitala medier. I samband med öppning av utställningarna presenteras alltid konstnärerna och deras verk för besökarna. Under utställningsperioden arrangeras visningar av personal där vissa är riktade till förskolor och skolor, andra är publika och riktar sig till alla. I samarbete med Konst i Blekinge har vi under våren arrangerat workshops och seminarier. Senast mötet med konstkonsulenter i södra Sverige. Här mötte deltagarna konsten och konstnärerna i då pågående utställningar. Kommande möten är en workshop med Blekinge Folkhögskolas estet och konstelever; ett möte mellan konstnär och elever där också dans som konstgren kommer att delta. I samband med varje utställningsperiod produceras en digital visning av utställningarna som läggs ut på sociala medier. Visningar är populära och ses av konstintresserade både nationellt och internationellt.
Använda inköp och upphandling som ett verktyg för att minska klimatpåverkan.	▶	Vård- och omsorgsnämnden	Vid varje upphandling och inköp försöker förvaltningen så långt det är möjligt välja miljövänliga och klimatsmarta alternativ.
Nyttja alternativa transportmedel.	■	Vård- och omsorgsnämnden	Förvaltningen arbetar systematiskt med att göra fordonsflottan fossilfri. En översyn har gjorts av förvaltningens transportmedel för att säkerställa att rätt transportmedel används vid rätt tillfälle. Förvaltningen har teknik installerat i alla verksamheter för att möjliggöra digitala möten, i syfte att minska antalet resor och på så vis minska klimatpåverkan.
Skapa en stimulerande boendemiljö på förvaltningens vård- och omsorgsboende.	▶	Vård- och omsorgsnämnden	Under våren utbildades samtliga medarbetare i förvaltningen i "salutogent förhållningssätt". Salutogent förhållningssätt innebär i praktiken att större fokus ska läggas på det sociala innehållet i våra verksamheter, hyresgäster/kunder/patienter ska uppleva sin tillvaro meningsfull, begriplig och hanterbar. Förvaltningen har som mål att det ska erbjudas minst två aktiviteter per dag på våra vård- och omsorgsboenden. Under våren genomfördes även en utbildning i "den goda måltiden", måltiden utgör en viktig del för att dagen ska kännas meningsfull för tex hyresgästerna på vård- och omsorgsboende. I ett salutogent förhållningssätt är utemiljön viktig, att få uppleva årstidernas växlingar. Förbättringar har gjorts av utemiljön kring både

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			Vidablick och Olsgården, vilket under framförallt sommaren skapade ökad motivation till utevistelse för hyresgästerna.
Upphandla solceller	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	ABRI upphandlade solceller under hösten -23 till fastigheten Telefonen. Anläggningen är monterad och kommer att tas i bruk under -24.
Vid byte av arbetsfordon/personfordon ska fordon med förnybara bränslen väljas.	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	Vid byte av av ABRIs arbetsfordon väljs fordon med förnybart bränsle.
Vid ny till och ombyggnation ska Ronneby kommuns kvalitetsprogram för hållbar byggnation följas.	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	ABRI tillämpar alltid Ronneby kommuns kvalitetsprogram vid ny, till och ombyggnation.
Långsiktigt arbete med EL	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	<p>ABRI jobbar långsiktigt med att minska sin förbrukning av el och gör bl a dessa åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Solenergianläggning på taket kv Telefonen tas i bruk under 2024.</li> <li>- Bytt ut uteområdesbelysningen i samtliga våra fastighetsbyar till LED-belysning.</li> <li>- Byter efterhand ut invändig belysning i våra fastigheter till LED-belysning från gamla lysrörsarmaturer.</li> <li>- Byte av aggregat mot nya mer energieffektiva</li> <li>- Informerar/upplyser våra hyresgäster om vikten av el/energiförbrukning</li> </ul>
Arbeta för att halvera nettoinköpen av EL.	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	ABRI arbetar kontinuerligt med att minska inköpen av el. Solcellerna förväntas tas i bruk 1 februari 2024.

## 7 Jämlika och jämställda villkor

### 7.1 Bakgrund

Ett jämlikt och jämställt samhälle utgör grunden för en positiv samhällsutveckling. Ronneby kommuns ekonomiska utveckling, inkomstfördelningen i befolkningen, jämlikhet, jämställdhet, demokrati och integration är viktiga förutsättningar för medborgarnas välfärd och för kommunens utveckling. Ojämlikhet i livsvillkor grundar sig på förutsättningar, möjligheter, händelser och beslut under livet, vilka tenderar att förstärka varandra. Eftersom ojämlikhetsskapande processer ofta börjar tidigt i livet är det viktigt att fokusera på tidiga insatser. En grundförutsättning för jämlika och jämställda villkor är respekt för mänskliga rättigheter och frihet från diskriminering och våld

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

#### Jämlika livschanser

Vi skapar goda uppväxtvillkor för alla barn och strävar efter jämlika förutsättningar till utbildning och sysselsättning

#### Skydd mot diskriminering

Vi är en välkommande kommun som värnar social mångfald och inkludering

#### Delaktighet och inflytande

Vi vill att alla ska uppleva gemenskap och vara en del av samhället och dess utveckling

#### Frihet från våld

Vi strävar efter ett samhälle fritt från våld

### 7.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Invånare 0–17 år i familjer med låg inkomststandard, andel %	<b>Utfall 2021</b> 14 % <b>Utfall 2020</b> 16 % <b>Utfall 2019</b> 18 %	↗	Andelen har minskat något över tid från 18 % 2019 till 14 % 2021. Gapet mellan barn som är inrikesfödda och utrikesfödda som växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll är stort, 46 % jämfört med 9 %. Skillnaden är även stor mellan olika geografiska områden i kommunen.	SCB/ taxeringsregistret
Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år hemkommun (%)	<b>Utfall 2023</b> 68,6 <b>Utfall2022</b> 67,62 <b>Utfall2021</b> 62,13 <b>Utfall 2020</b> 63,4	↗	I Ronneby var det 2023 totalt 68,6 procent som slutförde sin gymnasieutbildning inom 4 år, bland kvinnor 68,84 procent och bland män 67,88 procent. En positiv uppgående trend efter en resultatmässig dipp åren 2019- 2021.	SCB, Kolada
Andel elever åk 8 och 2 på gymnasiet som tror sig ha möjligheten att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen (%)	<b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 13,4% <b>Utfall 2020</b> 14% <b>Gy åk 2</b> <b>Utfall 2023</b> 18 % <b>Utfall 2020</b> 18%	—	Högstadiungdomarna ser mindre positivt än gymnasieungdomarna på sina möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Bland gymnasiekillarna är tilltron högst. Jämfört med snittet för Lupp (19 %) ser högstadiungdomarna något mindre positivt på sina möjligheter. För gymnasiet syns ingen skillnad mot snittet. Runt hälften av ungdomarna svarar "vet ej" på denna fråga, vilket kan	LUPP undersökningen, MUCF

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
			vara bra att vara medveten om. Kunskapen om hur man kan påverka som ung är troligen låg.	
Andel elever i åk 8 och 2 på gymnasiet utsatta för mobbning/trakasserier/utfrysning, enstaka gånger eller längre period (%)	<p><b>Åk 8:</b> <b>Utfall 2023</b> 27 % <b>Utfall 2020</b> 29 %</p> <p><b>Gy åk 2:</b> <b>Utfall 2023</b> 18 % <b>Utfall 2020</b> 24 %</p>	↗	Högstadietjejerna har i högst grad utsatts för mobbning enstaka gånger eller under en längre period, 34 %. Motsvarande andel bland övriga är 12–23 %. Gymnasiekillarna svarar i lägst grad att de utsatts. Jämfört med snittet för Lupp 2023 svarar ungdomarna i Ronneby att de utsatts i ungefär samma utsträckning. Störst andel har blivit utsatta på skolan 60–80 % eller på internet eller i mobil 20–30%. Över tid har andelen som mobbats minskat något.	LUPP undersökningen, MUCF

### 7.3 Aktiviteter 2023


Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Förstudie - metodik och stöd för medborgardialog	■	Kommunstyrelse	<b>Enheten för strategisk samhällsutveckling</b> Aktivitet avvaktas pga. pågående omorganisation av KLF.
Barnrättsarbete	▶	Kommunstyrelsen	Delaktighet och inflytande: Unga kommunutvecklare arbetade under sommaren 2023 med uppdrag kring fritid, aktiviteter på landsbygden och digitala tjänster. Som ett resultat av unga kommunutvecklarens idéer har det påbörjats ett arbete med att erbjuda en prova-på-dag med föreningar och olika evenemang för unga i kommun under 2024. Utbildning Expertgrupp barn genomfördes under 2023. På utbildningen deltog medarbetare från socialtjänsten, skola, MEX, ESS och fritid och kultur. Utbildningen ger deltagarna kompetens att hålla i dialoger för barns inflytande utifrån en barnrättsbaserad metodik. Utveckling av ungdomsfullmäktige pågår och en handlingsplan har tagits fram och förankras i KS. Som en del av utvecklingen besöktes samtliga högstadieskolor i Ronneby av förtroendevalda. Samtliga partier bjöds in att delta. Skolbesöken är en del av kommunens satsning för att öka ungas delaktighet och inflytande i frågor som rör dom. Syftet med skolbesöken är att skapa kontakt mellan förtroendevalda och elever samt fånga upp de ämne och frågor som eleverna vill vara med och diskutera under dialogform våren 2024. Ungdomsenkäten LUPP genomfördes för elever i åk 8 och åk 2 på gymnasiet under hösten 2023. Analys, redovisning och spridning av resultat sker under våren. Utveckla metodstöd för beslut som rör unga: ESS och kansliet har tillsammans arbetat fram ett förslag till rubrik (barnrättsbedömning) och ny checklista för mall till tjänsteskrivelse. Denna börja gälla från 2024. Stöd och kunskapshöjande insatser om prövning av barns bästa kommer genomföras under 2024.
Fortsätta utbilda och implementera	✓	Utbildningsnämnden	Under våren har utbildningsnämnden betonat vikten av att ha med hur barn påverkas i de beslutsunderlag/tjänsteskrivelser som lyfts i






Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Barnkonventionen i våra beslutsunderlag.			nämnden. Ett arbete pågår på kommunövergripande nivå med att ta fram en gemensam mall för detta men under tiden har UN beslutat att sätta mer fokus på frågan. Två medarbetare har också utbildats i barnrätt. Detta kommer vara ett fortsatt internt arbete även under 2023 då gemensamma riktlinjer i form av mallar för t ex tjänsteskrivelser ännu inte tagits fram centralt i kommunen.
Upphandla filmning och webstreaming av kommunfullmäktiges sammanträden	✓	Kommunstyrelse	Våren 2023 gjorde en ny upphandling av filmning sam webstreaming av KFs sammanträden. det nya avtalet trädde i kraft 2023-09-01.
Utveckla och förbättra informationen om medborgarförslag på Ronneby.se	✓	Kommunstyrelse	Texten om medborgarförslag är uppdaterad på ronneby.se.
Projekt: Lokala processer och forum för utveckling i Ronneby kommun	▶	Kommunstyrelsen	Arbetet med projektet "Lokala processer och forum för utveckling i Ronneby kommun" löper på enligt plan. Under året har fokus legat på att ta fram lokala utvecklingsplaner i de olika samhällena, samt att förankra projektet internt på kommunen och gentemot externa aktörer. Under hösten har stor fokus också legat på planering av det utvecklingsforum som ska hållas under våren 2024.
Våld i nära relationer	▶	Kommunstyrelsen	Klarläggning – handlingsplan: Arbete med att kartlägga det kommunövergripande arbete har flyttats fram till 2024. Utbildning våld i unga parrelationer: Utbildning våld i unga parrelationer genomfördes under våren för fritidsledare, elevhälsa, socialtjänst och ungdomsmottagning. Målet med utbildning är att deltagarna ska bli bättre på att upptäcka och inleda samtal om våld med ungdomarna. MVP/MVP fritid: Utbildning i det våldsförebyggande programmet MVP fritid har påbörjats under 2023 och kommer att slutföras under 2024. MVP fritid är ett våldsförebyggande metodmaterial som passar att användas på fritidsgårdar. Målet är att stoppa och förebygga mäns och killars våld genom att ungdomar får diskutera våld, normer och vad man kan göra om man blir en aktiv åskådare. Under 2024 utbildas samtliga fritidsledare i metoden.
Genomföra aktiviteter i enlighet med "Överenskommelse om samverkan mellan Ronneby kommun och Arbetsförmedlingen Kronoberg/Blekinge".	▶	Nämnden för arbete och välfärd	Arbetet pågår enligt plan. En överenskommelse är skriven och arbete pågår med målsättningar samt lokala aktiviteter. Genomgång av vilka behov som finns av forum för samverkan, vilka som kan avslutas och vilka som eventuellt behöver skapas. Under året har styrgruppen bestående av enhetschefer och motsvarande från Försörjning/arbetsmarknad, vuxenutbildningen, näringslivsenheten samt arbetsförmedlingen arbetat aktivt med detta. Under hösten har workshops med medarbetare genomförts utifrån de olika identifierade områdena. En planering finns för fortsättningen av arbetet under 2024.
Genomföra aktiviteter i enlighet med "Integrationsstrategi Blekinge 2023–2026".	▶	Nämnden för arbete och välfärd	Under hösten 2023 har aktiviteten Språkvän genomförts i Ronneby. Språkvän innebär att en person som är nyanländ matchas med en svensktalande person för språkräning och ökad integration. Under året matchades 22 par, varav 6 personer är aktuella på AME. I nuläget finns inte aktiviteten då det på enheten inte finns någon finansiering för detta, men aktiviteten kan komma att återinföras under året beroende på politiska beslut kring riktningen för arbetsmarknadsenheten.
Samverkan med Utbildningsförvaltningen	▶	Nämnden för arbete och välfärd	Arbetet pågår enligt plan. En process för arbetet enligt TSI håller på att arbetas fram. En styrgrupp är



Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
inom ramen för "Tidigt samordnade insatser".			utsedd där bland annat enhetscheferna för Råd och stöd familj samt Barn- och familj ingår. Under hösten har flera utbildningsinsatser samt samverkanskonferenser genomförts. SSPF är uppstartat och planering för TSI för gruppen 0–6 år är under planering. Inga extra medel är tillsatta varav det är en utmaning att finna personalresurs till olika arbetsgrupper.
Individuell systematisk uppföljning (ISU): kompetensutvecklingsinsats och studie inom Funktionsstöd gällande trygghet och kommunikation.	▶	Nämnden för arbete och välfärd	Utbildning och studie inom Individbaserad systematisk uppföljning (ISU) genomförd under våren 2023 riktad mot servicebostäder inom Funktionsstöd. Studien tar sikte på om det finns en röd tråd i dokumentation från handläggare till utförare inom livsområden kommunikation och trygghet. Resultatet återges till ledning, medarbetare och boende inom våra servicebostäder.
Vid medieinköp ska det finnas en lyhördhet när det gäller låntagarnas önskemål och behov.	✓	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Bibliotek</b> Under perioden har det inkommit och verkställts 99 inköpsförslag från de vuxna kommuninvånarna när det gäller inköp av medier, och 26 från barn och unga.
Bjud in verksamheter och föreningar som arbetar med personer i riskzon för utanförskap att delta i projekt och programverksamhet	-	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	-
Skapa läsfärdighet och läsintresse hos barn och unga	✓	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Bibliotek T2</b> Under perioden maj-augusti har 4 bokprat genomförts för grundskolan, 1 förskolebesök samt 21 publika programaktiviteter.
Utöka fritidsgårdsråd för att få ett större ungdomsinflytande i fritidsgårdsverksamheten	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Fritid</b> Starta upp gårdsråd för högstadiet under höstterminen -23
Arbeta med medborgardialoger som grund för hållbara beslut och åtgärder.	■	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Gatu- och parkenheten</b> Under första halvåret har det inte funnits någon åtgärd som behövs föras någon medborgardialog om.
Erbjud IT-stöd på biblioteken.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Bibliotek</b> Under perioden har Biblioteksenheten erbjudit 17 it-vägledningar på våra bibliotek i Ronneby, Bräkne-Hoby, Hallabro, Kallinge och Listerby samt Bibblan på hjul, samt 4 individuella bokade vägledningar. Sammanlagt antal besökare 40 st.
Utbilda måltidsombuden för ökad dialog kring maten och måltidsmiljön på särskilda boenden.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Kostenheten</b> Två endagarutbildningar har genomförts för personal i kök, omsorg, hemtjänst och respektive chefer. Totalt deltog 71 personer vilket är en mycket bra uppslutning. Insatsen genomfördes som ett uppsamlingsheat då utbildningen inte kunnat hållas under pandemin och flera måltidsombud slutat. Fortsättningsvis hoppas vi ha en endagarutbildning varje år för nya måltidsombud. Efter denna insats kommer måltidsombudsmöten startas med hemtjänstgrupperna också.
Skapa dialog kring renovering och nybyggnad av offentliga lekplatser.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår enligt plan
Öka och utveckla informationen i medier.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår aktivt tillsammans med kommunikatörer och medarbetare <b>Fastighetsenheten</b> Vi har bra kontakt med media och är ständigt påpassade då det ibland sker vissa allvarliga händelser i våra fastigheter. <b>Fritid</b>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p>Information om den dagliga verksamheten publiceras varje dag på våra sociala medier. Större arrangemang publiceras på våra sociala medier, Visit Ronneby, hemsidan, sporthallarnas skärmar, E22ans digitala skärmar och genom dagstidningarna.</p> <p><b>Bibliotek</b> Information om verksamheten och verksamhetens aktiviteter och arrangemang publiceras kontinuerligt på Biblioteksenhetens webb och på sociala medier, på Visit Ronneby samt nyhetsbrev och i tryckt form som affischer och programblad. Pressinformation görs emellanåt och vidare distribueras, men traditionell annonsering görs inte längre av kostnadsskäl.</p> <p><b>Kultur</b> Kulturcentrums konstförmedlare ökar kontinuerligt information och marknadsföring av hela verksamheten i sociala medier. I samband med start av konstklubben hösten 2022 startade Kulturcentrum ett TIK TOK konto @konstklubben1 för att nå barn och unga. På You Tube kanalen publiceras de digitala visningar som också fungerar som ett digitalt arkiv av utställningsverksamheten. Samarbetet med kommunens kommunikationsavdelning har förbättrats och verksamheten publiceras regelbundet på landsbygdsteve, sporthallarnas skärmas och på skärmarna på motorvägen. Hela utvecklingsarbetet bidrar till besparing av tryckmaterial.</p> <p><b>Kostenheten</b> Kostenheten använder sig av media för att informera barn, elever, gamla, anhöriga, politiker och kollegor om vad som händer inom kostenheten. Stort fokus finns på att hitta trevliga händelser att bjuda in media till och hittills har media kommit alla gånger kostenheten bjudit in dom.</p>
<p>Öka barns och ungas inflytande i frågor som berör dem.</p>	<p></p>	<p>Teknik-, fritid- och kulturnämnden</p>	<p><b>Bibliotek</b> Förutom samtal med barnen i samband med till exempel bokprat och aktiviteter, har under perioden ingen specifik aktivitet ägt rum med fokus enbart på delaktighet/medborgardialog. Barnens möjlighet att påverka medieinköpen görs genom att kunna lämna inköpsförslag.</p> <p><b>Kultur</b> I Kulturcentrums möten med barn och unga ingår alltid en dialog mellan deltagare och personal. Exempel på detta är arbetet i Konstklubben och mötet med gymnasieeleverna och förskolebarnen. Deltagarna har ett stort inflytande och deltar ivrigt i upplägget att aktiviteterna. Vi jobbar också för att konstklubben skall inkluderas mer i samband med vernissage av utställningar och de får också om möjligt träffa konstnärerna som ställer ut i konsthallen.</p> <p><b>Fastighetsenheten</b> Vid planering av nya lekplatser eller utbyte av lekanordningar påminns utbildningsförvaltningen om att barnen ska få yttra sig över val av utrustning.</p> <p><b>Kostenheten</b> För att ge barn och unga inflytande håller kostenheten matråd på förskolor och skolor varje termin. Där framför pedagoger vid förskolan och elever i skolan sina synpunkter på maten och måltiden, som vi tar till oss. 21 matråd har hittills hållits i skolorna.</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p>Ett politiskt beslut om att inför rullande 8-veckors matsedel kommer dock begränsa barn och ungas inflytande.</p> <p><b>Gatu- och parkenheten</b> Pågår hela tiden då vi beaktar de styrdokument som i vår dagliga gärning</p>
Bidra till att främja barns språkutveckling	✔	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Bibliotek</b> Under perioden har det av 3-åringarna avhämtats 38 gåvoböcker och 38 presentkort har lämnats in av föräldrar som varit på barnhälsovården med sitt 18 månaders gamla barn. I utbyte av ett presentkort erhålls en bilderbok. Bibliotekspersonalen har under perioden deltagit i nätverksmöten och en halvdagsutbildning. Kontinuerligt genomförs träffar för föräldrar tillsammans med barnhälsovården. Under perioden maj-15 augusti har det av 3-åringarna avhämtats 29 gåvoböcker och 23 presentkort har lämnats in av föräldrar som varit på barnhälsovården med sitt barn.</p>
Utbilda förvaltningens nya medarbetare i barnkonventionen och hur barnrättsbaserade bedömningar görs inför beslutsfattande.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kultur</b> Samtliga medarbetare har genomgått utbildningen.</p> <p><b>Fritid</b> 6 stycken i personalen har genomgått utbildningen i barnkonventionen där utbildaren var Sofie Ceder. 5 stycken har inte genomgått någon utbildning i barnkonventionen</p> <p><b>Bibliotek</b> En projektanställning finns påbörjad under perioden, men personen har inte genomgått någon barnkonventionsutbildning.</p> <p><b>Fastighetsenheten</b> Påminnelse sker till medarbetare som ej gått utbildningen om barnrätts konventionen. Inför beslut ska barns rättigheter och behov beaktas.</p> <p><b>Kostenheten</b> Samtliga nyanställda och praktikanter utbildas i barnkonventionen innan de börjar sin tjänstgöring i köken.</p> <p><b>Gatu- och parkenheten</b> Alla utbildade</p>
Genomför matråd i kommunens skolor.	—	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	-
Verka för att implementera barnkonventionen i föreningarnas verksamhet.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b> Ett nytt avtal är tecknat med RF-SISU Blekinge, i avtalet uppdrar Ronneby kommun RF-SISU Blekinge att påbörja arbetet.</p>
Utred förutsättningarna för låna ut fritidsutrustning gratis i kommunen.	—	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid och kulturenheten</b> Inget arbete är påbörjat.</p>
Arbeta aktivt för ett sunt socialt klimat på fritidsgårdarna	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid</b> Mellanstadieverksamhet på 2 av våra fritidsgårdar har problem med attityden och språket. Under våren har personalen arbetat aktivt med samtal mellan, besökare, förälder och skola.</p>
Tillgängliggör information om friluftsområden och lekplatser som är tillgängliga för funktionshindrade.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Information om att kommunen har en tillgänglighetsanpassad lekplats har lagts ut på LIVE.
Genomför måltidsombudsmöten i syfte att förbättra måltiden och upplevelsen av denna bland de äldre på särskilda boenden.	▶	Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Kostenheten</b> Måltidschefer bokar måltidsombudsmöten tillsammans med enhetscheferna på särskilda boenden, på Olsgården är även hemtjänstens måltidsombud med. Måltidsombudsmöten genomförs med varje särskilt boende 4 gånger per år och vid ytterligare ett tillfälle samlas alla måltidsombud till ett gemensamt möte under hösten.</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p>Syftet med samtliga möten är att förbättra måltidsverksamheten och upplevelsen av måltiden. För att förbättra kvalitén på måltiden har två endagsutbildningar genomförts under våren med totalt 71 deltagare från kök och omsorg. Efter denna utbildningsinsats har det startats upp måltidsombudsmöten med hemtjänstgrupperna. Hittills har 10 måltidsombudsmöten hållit under året. Kostenhetens personal pratar även med gästerna i restaurangerna för att höra vad de önskar på menyn.</p>
<p>Skapa förutsättningar att arbeta med problematisk skolfrånvaro på en övergripande nivå.</p>		<p>Utbildningsnämnden</p>	<p>Utbildningsförvaltningen har sett över möjligheterna att arbeta enligt en framtagen rapport. Dock har inte resurser kunnat tas fram för att sätta den i verket. Det som skett är att en samordnare för Tidiga Samordnade Insatser har anställts. Denna samordnare har som uppdrag att arbeta förebyggande och samverka med andra aktörer som Arbete och välfärd, fritidspersonal, regionen mfl. En av insatserna är just att arbeta med att förebygga och förhindra problematisk skolfrånvaro. Frånvaron följs också upp två gånger per år i utbildningsnämnden.</p> <p>Under året har strukturen för TSI satts och för närvarande är grupper igång från två olika delar av verksamheten tillsammans med funktioner från Arbete och Välfärd, Polis, Fritidsverksamhet etc. Dessa grupper är berör förskolans verksamheter och åk 7–9/gymnasiet.</p>
<p>Medborgardialoger</p>		<p>Vård- och omsorgsnämnden</p>	<p>Förvaltningen strävar efter att öka dialogen med målgruppen dvs kommunens seniorer i syfte att dels öka kunskapen kring vad vård- och omsorgsförvaltningen kan erbjuda för stöd och hjälp samt för att lyssna in vad målgruppen anser fungerar bra och vad vi som förvaltning kan göra bättre. Förvaltningen har under året deltagit på kommunala seniorrådet samt besökt flera av kommunens pensionärsorganisationer.</p> <p>I oktober genomfördes den årliga Seniordagen med 50 utställare och nästan 600 besökare. På samtliga vård- och omsorgsboenden finns numera boråd, i syfte att skapa ett organiserat forum där hyresgästerna kan framföra önskemål och synpunkter.</p>
<p>Förebygga våld i nära relation, utbildning av personal.</p>		<p>Vård- och omsorgsnämnden</p>	<p>Medarbetare har under året genomgått utbildningen "våld i nära relation"</p>

## 8 Hälsa och välbefinnande

### 8.1 Bakgrund

Hälsan har en avgörande betydelse för människors möjlighet att klara skolan, arbeta, försörja sig och leva ett självständigt liv, något som bidrar till samhällets tillväxt och hållbara utveckling. En god och jämlik folkhälsa i Ronneby är därför en gemensam samhällsangelägenhet. För att uppnå en god och jämlik hälsa behöver människor ha likvärdiga villkor och förutsättningar. Hälsan påverkas av människors livsvillkor, levnadsvanor, de förhållanden där de lever och växer upp i och de system som tillämpas för att hantera ohälsa och sjukdom.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

#### Psykisk hälsa

Vi främjar en god och jämlik hälsa.

#### Hälsosamma levnadsvanor

Vi inspirerar till ett hälsosamt liv.







### 8.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 70,2 % <b>Utfall 2021</b> 68 % <b>Utfall 2020</b> 68 %	↗	Andelen Ronnebybor i åldern 16–84 som uppger ett gott hälsotillstånd är något lägre än rikssnittet men något över snittet för övriga kommuner i Blekinge. År 2022 uppgav 68 % av kvinnorna och 72 procent av männen i Ronneby bra eller mycket bra hälsotillstånd. Motsvarande andel för riket är 71 % av kvinnorna och 76 % av männen.	Hälsa på lika villkor, Kolada
Allmänt mående (mycket bra/bra) elever åk 4, 8 och Gy 1 andel (%)	<b>Åk 4</b> <b>Utfall 2022/2023</b> 92 % <b>Utfall 2021/2022</b> 84 % <b>Utfall 2020/2021</b> 92 %  <b>Åk 8</b> <b>Utfall 2022/2023</b> 76 % <b>Utfall 2021/2022</b> 81 % <b>Utfall 2020/2021</b> 71 %  <b>Gy 1</b> <b>Utfall 2022/2023</b> 74 % <b>Utfall 2021/2022</b> 76 %	↗  ↘  ↘	För läsåret 2022/2023 ses skillnader i upplevd hälsa mellan årkurserna och mellan flickor och pojkar. Andelen som upplever att det mår bra eller mycket bra minskar med stigande ålder. Skillnaden mellan flickor och pojkar ökar med åldern. För flickor och pojkar i åk 4 har resultatet förbättrats sedan förra mätningen. Den största förbättringen ses bland pojkar i åk 4, från 84–92 %. För pojkar i åk 8 ses ett markant sämre resultat, från 93–84 %.	Elevhälsoenkät, årskurs 4, 8, Gy 1
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som tränar varje dag eller fler gånger i veckan så de blir andfådda eller svettas (%)	<b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 62 % <b>Utfall 2020</b> 73 %	↘	Andelen elever som svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare är högst bland killar i högstadiet 75 % och lägst bland tjejer i högstadiet och gymnasiet ca 48 %.	LUPP undersökningen, MUCF


Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
	<p><b>Åk 2 Gy</b> <b>Utfall 2023</b> 56 <b>Utfall 2020</b> 55%</p>	—	<p>I jämförelse med förra mätperioden (2020) ses nu en minskning bland tjejer i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet. För killar i årskurs 2 på gymnasiet mäts det högsta värdet sedan LUPP-enkätens start, 66 %.</p> <p>I en jämförelse med snittet för Lupp 2023 framkommer att ungdomarna i Ronneby tränar flera gånger i veckan eller oftare i lägre grad.</p>	
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som snusar regelbundet	<p><b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 6% <b>Utfall 2020</b> 5%</p> <p><b>Åk 2 Gy</b> <b>Utfall 2023</b> 18 % <b>Utfall 2020</b> 8 %</p>	↓	<p>Sedan mätningen 2020 har snusning ökat markant bland tjejerna både i åk 8 (6 %) och åk 2 på gymnasiet (12 %). Även andelen killar i åk 2 på gymnasiet som snusar regelbundet har ökat (25 %). I jämförelse med rikssnittet för LUPP är andelen något lägre på gymnasiet och på likande nivå på högstadiet. Andelen unga som snusar dagligen ökar även nationellt och främst bland tjejer. Utveckling har i hög grad påverkats av det vita snuset, som introducerades på den svenska marknaden år 2016.</p>	LUPP undersökningen, MUCF

### 8.3 Aktiviteter 2023

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Psykisk hälsa	▶	Kommunstyrelsen	<p>Kartläggning utifrån revisionsrapport om förebyggande arbete kring psykisk ohälsa: Arbete har flyttats fram till våren 2024.</p> <p>Samordning MHFA (Första hjälpen psykisk hälsa): En ny instruktörsutbildning har genomförts under året. 11 nya instruktörer har utbildats och då främst inom vård- och omsorgsförvaltningen. Kommunen har nu en bra täckning för att utbilda i MHFA för ungdom, vuxna och äldre. Under 2023 har det genomförts 15 MHFA kurser och ca 225 medarbetare har utbildats i kommunkoncernen.</p> <p>Regional strategi för suicidprevention: Folkhälsosamordnaren har deltagit i framtagande av regional strategi för suicidprevention. Strategin antogs i LSVO- strukturen under sen höst och implementering påbörjas under våren 2024. Arbetet med suicidprevention kommer lyftas i in kartläggning och utvecklingsarbetet med psykisk hälsa.</p> <p>Psykiatriveckan: Psykiatriveckan genomfördes under v 41 för att uppmärksammas psykisk hälsa runt om i Blekinge. Psykiatriveckan innehåller föreläsningar och aktiviteter, fysiska och digitala.</p>
Drogförebyggande arbete	▶	Kommunstyrelsen	<p>Det kommunövergripande drogförebyggande arbete utgår från den regionala drogförebyggande strategin (Blekingesamverkan mot droger).</p> <p>Flera aktiviteter såsom workshops och utbildningar har genomförts under året för att förbereda uppstart av SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) i Ronneby. SSPF är ett brotts- och drogförebyggande arbete kring barn och ungdomar som bedöms vara i riskzonen för kriminalitet och/eller missbruk eller</p>

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p>annan form av normbrytande beteende. Syftet är att förhindra och att förebygga att ungdomar hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng och/eller inleder drogmissbruk. SSPF är en del av TSI (tidiga samordnade insatser). Uppstart av SSPF sker i februari 2024.</p> <p>Samtliga hög- och gymnasieskolor i Ronneby har under hösten erbjudits en digital utbildning om tidig upptäckt av narkotika hos elever. Målet för utbildningsinsatsen är: Bland skolpersonal som gått utbildningen, ska en ökad beredskap finnas i att upptäcka och agera utifrån tidiga tecken för narkotikabruk hos elever på högstadiet och i gymnasiet samt ska en ökad kunskap finnas om vilket stöd som finns att få.</p> <p>Under våren lanserades kampanjen "Stolta dryga föräldrar" tillsammans med Blekinges alla kommuner och Länsstyrelsen. Det är en kampanj för att stärka föräldrar i sitt föräldraskap och berätta om det stöd som finns för föräldrar i vår kommun. Samtidigt gjordes en översyn på ronneyby.se för att samla all information om föräldraskapsstöd via samma sida.</p>
Kontrollera hantering av specialkost på förskolor och skolor.		Miljö- och byggnadsnämnden	Kontroller med personalen på plats. Frågor ställs om deras kunskap om allergener samt vilka allergier som finns i den aktuella verksamheten. Kontroll att allergikosten hanteras separat från annan kost och om det finns rutiner för att förhindra korskontamination. Rutiner för vikarier går igenom.
Kontrollera verksamheternas rutiner för kontroll av åldersgräns vid försäljning av tobaksvaror.		Miljö- och byggnadsnämnden	Tobakskontroller utförs. Det viktigaste punkten att kontrollera är hur verksamheterna kontrollerar åldersgräns vid försäljning av tobaksvaror.
Utföra projekt om kontroll av barnskyddande förslutning i detaljhandel (Kemikalieinspektionen)		Miljö- och byggnadsnämnden	Under 2023 genomförde Kemikalieinspektionen ett samverkansprojekt med kommunerna gällande kontroll av <b>barnskyddande förslutning i detaljhandeln</b> . En komplett kemikalietillsyn har gjorts där barnskyddande förslutningar är en av de punkter som kontrollerats
Avsluta hälsoskyddsprojektet om förskolor		Miljö- och byggnadsnämnden	Inspektioner har utförts på 13 av de 14 st. förskolor som kvarstod i hälsoskyddsprojektet från förra året. Förskolorna i kommunen har en dokumenterad egenkontroll. Ett vanligt problem i förskolorna är för hög värme inomhus, under sommarmånaderna.
Mental Health First Aid (MHFA) - fortsatt kompetensutveckling		Nämnden för arbete och välfärd	Utbildning inom MHFA går enligt plan. Utbildningstillfällen är bokade för hela året där medarbetare inom förvaltningen bokas på allt eftersom. Även utbildning av ytterligare MHFA-instruktörer har genomförts, varav 3 medarbetare inom Funktionsstöd.
Stimulera barn och unga till fysisk aktivitet på fritidsgårdarna		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	<p><b>Fritid</b></p> <p>Arbetar aktivt med att uppmuntra barnen till att delta i aktiviteter där rörelse blir naturligt, tex pingis, biljard, dans.</p> <p>Lättare under vår/sommar att genomföra utomhusaktiviteter.</p>
Arbeta med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kopplat till kommunens seniorer.		Vård- och omsorgsnämnden	Under hösten startade den nya enheten "hälsofrämjande och förebyggande", där tre seniorsamordnare arbetar. Enhetens uppdrag är att öka seniorernas förmåga att bibehålla hälsa och självständighet, att minska eller skjuta fram behovet av insatser från vård- och omsorgsförvaltningen i form av hemtjänst eller plats på ett vård- och omsorgsboende. En viktig hörnsten i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är att bryta ofrivillig ensamhet. En del av uppdraget är att motivera näringslivet, kulturlivet, kyrkan och föreningslivet till att arrangera aktiviteter och sammankomster som riktas till kommunens seniorer. Seniorsamordnarna arbetar utifrån ett



Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			<p>personcentrerat, hälsoorienterat och rehabiliterade förhållningssätt, det innebär att se hela människan och att personen ges utrymme att själv vara med och utforma insatser utifrån individuella behov och färdigheter. Ett viktigt fokusområde för enheten är att främja teknikanvändningen och att inkludera seniorer i den digitala utvecklingen samt andra samhällsnyttiga frågor.</p>
<p>Skapa en stimulerande boendemiljö på förvaltningens vård- och omsorgsboende.</p>	<p></p>	<p>Vård- och omsorgsnämnden</p>	<p>Under våren utbildades samtliga medarbetare i förvaltningen i "salutogent förhållningssätt". Salutogent förhållningssätt innebär i praktiken att större fokus ska läggas på det sociala innehållet i våra verksamheter, hyresgäster/kunder/patienter ska uppleva sin tillvaro meningsfull, begriplig och hanterbar. Förvaltningen har som mål att det ska erbjudas minst två aktiviteter per dag på våra vård- och omsorgsboenden. Under våren genomfördes även en utbildning i "den goda måltiden", måltiden utgör en viktig del för att dagen ska kännas meningsfull för tex hyresgästerna på vård- och omsorgsboende. I ett salutogent förhållningssätt är utemiljön viktig, att få uppleva årstidernas växlingar. Förbättringar har gjorts av utemiljön kring både Vidablick och Olsgården, vilket under framförallt sommaren skapade ökad motivation till utevistelse för hyresgästerna.</p>



## 9 Bilaga indikatorer

### 9.1 Hållbarhetsstrategi 1.1 - Förutsättningar för hållbar utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys
Miljöcertifierade förskolor och skolor (%)	<b>Utfall 2022</b> 8% <b>Utfall 2021</b> 8% <b>Utfall 2020</b> 10% <b>Utfall 2019</b> 9%	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelen förskolor och förskolor med Grön Flagg certifiering är oförändrat på 8 %. Förskolorna Bacsippans-, Nyponhusets-, Parkdala och Prästgårdens förskola har certifieringen Grön Flagg. Nationellt minskar andelen miljöcertifierade förskolor och skolor och ligger 2021 på 10 procent i medel. Inga förskolor eller skolor i Ronneby kommun har den certifierade modellen Utmärkelsen skola för hållbar utveckling.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Håll Sverige Rent har tagit bort inaktiva verksamheter med Grön Flagg-certifieringar och övergått 2022 till att vara en programlicens som löper på läsår med en licens per verksamhet.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Lyfta de förskolor som har Grön Flagg som goda exempel.</p>
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 81,32 % <b>Utfall 2021</b> 79,06 % <b>Utfall 2020</b> 75,88 % <b>Utfall 2019</b> 70,65 %	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Medel i riket är 10 procentenheter högre än i Ronneby kommun. Ronneby kommun ligger en procentenhet under ovägt medel för alla kommuner i Sverige.</p>

### 9.2 Hållbarhetsstrategi 1.2 - Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	<b>Utfall 2022</b> 399 <b>Utfall 2021</b> 437 <b>Utfall 2019</b> 366	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Ronneby kommun fortsätter att ligga under ovägt medel för alla kommuner. Vi har en mindre mängd kommunalt avfall 2022 än 2021, men det ligger fortfarande högre än vad det har gjort under de senaste 10 åren.</p>
Andel av kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling	<b>Utfall 2022</b> 23% <b>Utfall 2021</b> 24%	—	<p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Detta är statistik som hämtas från Avfall Sverige och bygger på det som rapporteras in till dem från kommunerna. Utfallet för kommunen är inte korrekt då det har skett en rapporteringsmiss. Mängden produkter till återanvändning har minskat något samtidigt som mängden insamlat avfall för materialåtervinning har minskat.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Fastighetsnära insamling bör leda till ökad andel kommunalt avfall som samlas in för materialåtervinning. Noggrannare rapportering kommer att ske i framtiden.</p>

<p>Kostnadsandel ekologiska livsmedel</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 26 % <b>Utfall 2022</b> 44 % <b>Utfall 2021</b> 40 % <b>Utfall 2020</b> 33 % <b>Utfall 2019</b> 33 %</p>	<p style="text-align: center;">↘</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Resultatet har nästan uppnåtts ackumulerat under året. Målvärde är 25% och 2023 ekologiska inköp uppgick till 26% <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Kostnheten har arbetat med att byta ut ekologiska livsmedel mot konventionella då konventionella är billigare. I början av året var ekologiska inköp mycket högre varför det ackumulerade värdet inte riktigt nått målvärdet. Under hösten har ekologiska inköp legat på 21%. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> I det fall att 21% ekologiska inköp anses vara för lågt kommer vissa konventionella produkter bytas tillbaka till ekologiska. Detta medför dock ökade livsmedelskostnader.</p>
---	--	--------------------------------------	--

### 9.3 Hållbarhetsstrategi 1.3 - Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys
<p>Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/invånare</p>	<p><b>Utfall 2022</b> Ej publicerad <b>Utfall 2021</b> Ej tillgänglig (sekretess) <b>Utfall 2020</b> 24,04 <b>Utfall 2019</b> 26,69</p>	<p style="text-align: center;">—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Uppgifter för Ronneby kommun för 2021 är belagda med sekretess. För att nå målet för minskad klimatpåverkan krävs att energianvändningen minskar och att fossila energikällor ersätts. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Hälften av energin kommer från el och en fjärdedel från icke-förnybara bränslen. Slutanvändningen av el har legat på en stabil nivå sedan 2014. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Det är ett komplext och det är många som påverkar utfallet. Mycket ligger inte inom kommunens möjlighet att påverka. Men takten för omställningsarbetet måste öka väsentligt för att vi ska kunna uppnå vår del av Parisavtalet.</p>
<p>Elförbrukning Kommun, MWh</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 15 590 <b>Utfall 2022</b> 16 511</p>	<p style="text-align: center;">↗</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Ronneby kommun har under 2023 haft en elförbrukning på 15 590 MWh vilket är något högt i relation till målvärdet, men bättre än tidigare års elförbrukning (16 511 MWh) samt medelförbrukningen 2019 - 2021 (16 603 MWh). <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Skogsgårdsskolan och Snäckebacksskolan har ej varit i drift och solceller har installerats. Kommunen har även en projektanställd energisamordnare som bedöms vara viktig i arbetet med energieffektiveringen i kommunen. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Kommunen fortsätter att implementera strategiska styrdokument och kommunens verksamheter arbetar aktivt med att effektivisera energianvändningen på olika sätt. Under 2023 tilldelades kommunen ytterligare 7 miljoner kronor för installation av solceller. Arbetet har varit igång och under hösten har kommunen gjort betydande framsteg, dock har framstegen hämmats av utdragna leveranstider för material. Arbetet kommer fortsätta under 2024.</p>

Elförbrukning Ronnebyhus, MWh	<b>Utfall 2023</b> 3 289	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Den redovisade elanvändningen har ökat.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Ronnebyhus tecknar elavtal för hyresgästernas räkning. Det här innebär att elanvändningen beräkningsmässigt landar på Ronnebyhus, även om ingen verklig ökning har skett av elförbrukningen.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Installation av solceller för att minska inköpta elbehovet. Fortsätta optimera uppvärmningssystem som drivs av el.</p>
Elförbrukning Miljöteknik, MWh	<b>Utfall 2023</b> 9 686 <b>Utfall 2022</b> 9 977	↗	<p>Värme - Analys på minskad elanvändning är utfall på våra energieffektiviserings-åtgärder. Va-anläggningarna inventeras löpande för att successivt genomföra olika energisparåtgärder. Inför varje investeringsbeslut görs en bedömning av framtida energiåtgång för att kunna om möjligt minimera energianvändningen samt att reducera miljöpåverkan och kostnader i verksamheten. Energiförbrukningen i våra vatten- och avloppsreningsverk har minskat med cirka 180 000 kWh mot föregående år.</p>
Elförbrukning ABRI, MWh	<b>Utfall 2023</b> 984	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Minskning med 11,9% jämfört med åren 2019–2021.</p>
Värmeförbrukning kommun, MWh	<b>Utfall 2023</b> 17 126 <b>Utfall 2022</b> 17 533	↗	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Ronneby kommun har haft en värmeförbrukning på 17 126 MWh under 2023. Utfallet är bättre än medelförbrukningen 2019 - 2021 (18 130 MWh) och från tidigare år (17 533 MWh), men fortfarande något högt i relation till målvärdet.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Kommunen har ett gammalt fastighetsbestånd och värmekällor som behöver bytas ut för att kunna energieffektivisera ytterligare.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> I budget 2024–2025 finns medel avsatta för utbyte av fossilvärmekällor och är ett arbete som kommer att genomföras under 2024–2025.</p>
Värmeförbrukning Ronnebyhus, MWh	<b>Utfall 2023</b> 15 120	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Energiförbrukning gällande värme har minskat med nästan 3 % sedan föregående år.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> En del av minskningen består av att klimatet varit mildare. Den största anledningen är att en person anställts för att optimera inomhustemperaturer.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Fortsätta arbetet med att optimera anläggningarna för att få till ett bra inomhusklimat på ett energieffektivt sätt.</p>
Värmeförbrukning ABRI, MWh	<b>Utfall 2023</b> 5 153 <b>Utfall 2022</b> 7 401	↗	
Värmeförbrukning Miljöteknik, MWh	<b>Utfall 2023</b> 489 <b>Utfall 2022</b> 490	↗	Handlingsplan saknas.

<p>Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 10,94 <b>Utfall 2021</b> 6 <b>Utfall 2020</b> 3,96 <b>Utfall 2019</b> 1,83</p>	<p>—</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Det installerade effekten solceller är högre i Ronneby kommun än snittet i Sverige (ovägt medel kommuner). Antalet installerade solcellsanläggningar är 622 (2022). Målvärdet är 18MW installerade solceller år 2030 och utfallet år 2022 är 10,94 MW. Utvecklingen är stark vilket gör att målet kommer att nås i förtid. <b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> Intresset för att installera solceller är fortsatt stort, både hos privatpersoner och företag. <b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Kommunen tillhandahåller energirådgivning till privatpersoner, föreningar och små och medelstora företag.</p>
<p>Andel solel producerad i Ronneby kommun av slutelanvändningen i Ronneby</p>	<p><b>Utfall 2022</b> Ej publicerad <b>Utfall 2021</b> 1,17 %</p>		<p>Målvärdet är 5 % 2030. Utvecklingen är stark vilket gör att det ser ut som om målet kan komma att nås i förtid.</p>
<p>Producerad mängd el från solceller i kommunkoncernen</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 572 <b>Utfall 2022</b> 508 <b>Utfall 2019</b> 433</p>	<p>↗</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Kommunkoncernens solceller har producerat 64 MWh mer el under 2023 än 2022. <b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> <b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> ABRI har under hösten 2023 installerat en stor solcellsanläggning som ska kunna tillverka 450 MWh/år, vilket motsvarar cirka 40–45% av deras totala årsförbrukning av el i bolaget. Anläggningen för solenergi är på plats och provkörd men vi kommer inte att kunna "släppa" ut något på nätet förrän den 1 februari 2024.</p>
<p>Andel förnybart bränsle i fjärrvärme-produktionen (%)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 98,8% <b>Utfall 2022</b> 98%</p>	<p>↗</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> <b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> Kalla dagar i november och december bidrog till ökad fossil andel. Hade även haveri på en stor biopanna under en vecka i december. <b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Vi kommer investera i en ny Biopanna under 2024 för att möta framtidens behov och fasa ut fossilt bränsle. Vi går på rätt håll för att minska behovet av fossilt bränsle genom energieffektiviseringar och investering i ny förnybar energiproduktion.</p>
<p>Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv.</p>	<p><b>Utfall 2023</b> Ej publicerats <b>Utfall 2022</b> Ej publicerats <b>Utfall 2021</b> 3,32 <b>Utfall 2020</b> 3,32 <b>Utfall 2019</b> 3,6</p>		<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Utsläppen till luft av växthusgaser har halverats sedan år 2000 då de högst värdena uppmättes. Ronneby ligger under rikssnittet på 4,55 ton CO2-ekv/invånare. Nästan hälften av växthusgasutsläppen i Ronneby kommun kommer från transporter. <b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> Det är på totalen ett oförändrat utfall 2021 jämfört med 2020. Det har skett mindre förändringar inom olika områden exempelvis har utsläppen från transporter ökat medan utsläppen från industrin har minskat. <b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Det är en komplex utmaning och det är många som är med och påverkar utfallet. Takten för omställningsarbetet måste öka väsentligt för att vi ska kunna uppnå vår del av Parisavtalet.</p>

<p>Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp, nationell indikator, ton koldioxidekvivalenter/ person och år</p>	<p><b>Utfall 2021</b> 8,44 <b>Utfall 2020</b> 7,65 <b>Utfall 2019</b> 8,65</p>	<p>—</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> En minskning av per capita-utsläppen på 29 procent sedan 2008 jämfört med år 2021. Det har skett en ökning i utsläpp från 2020 till 2021 men det är fortfarande lägre 2021 än 2019.</p> <p><b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> Cirka 60 procent av utsläppen år 2021 kommer från hushållens konsumtion och resterande 40 procent från offentlig konsumtion och investeringar (till exempel investeringar i byggnader, maskiner, bostäder och värdeföremål). För att uppnå de långsiktiga klimatmålen behöver konsumtionsmönstren förändras. Privatpersoner kan främst bidra till utsläppsminskningar genom att göra färre internationella flygresor, minska sin köttkonsumtion samt välja transportslag med lägre klimatpåverkan för vardagsresande.</p> <p><b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Kommunen behöver ställa mer krav på minskade utsläpp av koldioxid vid inköp av varor och tjänster. Kommunen tillhandahåller klimat- och energirådgivning till privatpersoner, föreningar och små och medelstora företag.</p>
<p>Serveringssvinn lunch i kommunala skolrestauranger (g/portion)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 43</p>	<p>—</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Matsvinnet i kommunernas skolrestauranger uppgår till 43 gram per portion. I grundskolan är matsvinnet 39 gram per portion och i gymnasiet 60 gram per portion. Målvärde finns ej.</p> <p><b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> För att kunna medverka vid Livsmedelsverkets nationella mätningar har deras mall använts vid insamlandet och sammanställning av data. Vid T2 redovisades att fel upptäckts i tidigare redovisning i Livsmedelsverkets fil varför resultatet räknades om. Nu har ytterligare fel upptäckts i Livsmedelsverkets fil varför tidigare redovisat resultat inte är tillförlitligt. Bokslutets redovisning har därför räknats för hand och bokslut 2023 resultat blir ett nytt avstamp för redovisning.</p> <p>Kostenheten har svårt att få gehör hos Utbildningsförvaltningen att ta in ämnet svinn i undervisningen. För att minska svinnet måste Utbildningsförvaltningen ta sitt ansvar för att utbilda eleverna.</p> <p><b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Kostenheten fortsätter sitt arbete med att försöka påverka eleverna i skolrestaurangen. Utsikten för större påverkan, än redan uppnådd, är små då kökspersonalen endast träffar eleverna under några sekunder när de tar till sig mat, slänger matsvinnet och placerar tallrikar, glas och bestick i disken. Kostenheten kommer ta fram en egen mall för mätningar av matsvinn för att undvika fel i framtiden. Mallen kommer följa Livsmedelsverkets upplägg så att Ronneby kommun fortfarande kan vara med i de nationella mätningarna.</p>

<p>Klimatbelastning från måltider inom kommunens verksamheter (kg CO2e/dag)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 1,7 <b>Utfall 2022</b> 2,17 <b>Utfall 2021</b> 1,84</p>	<p>↗</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Resultatet visar på 1,7 Co2-ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel. Målvärde finns ej</p> <p><b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> Tidigare målvärde försvann i och med att Hållbarhetsstrategin började gälla där det inte finns något sifferställt mål utan bara att Co2-påverkan ska minska. Politiskt beslut om att servera en animalisk rätt i skolrestaurangerna försvårar minskningen då animalier har större Co2-påverkan än vegetabilier. Den äldre generationen på särskilda boenden och i ordinärt boende som får mat levererad av kostenheten tycker inte om vegetabiliska maträtter. Kostpolicyn säger att en del av kostenhetens uppdrag är att servera god mat och måltiderna ska anpassas efter brukarnas och matgästernas individuella behov, vanor och önskemål. Maten och måltiden ska även kunna bidra till en god livskvalitet och motverka undernäring. Med detta i beaktande känns det fel att servera helvegetariska rätter till seniorer bara för att minska Co2-påverkan. Rullande matsedlar har införts under året som minskar möjligheten att hitta nya maträtter med mindre Co2-påverkan.</p> <p><b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Kostenheten fortsätter locka skolungdomar att äta vegetariskt. Vid några tillfällen erbjuds seniorer vegetariska rätter som vi vet är uppskattade. Men krav om animalisk maträtt varje dag i skolan samt rullande matsedlar gör att en minskning Co2-påverkan inte kommer genomföras.</p>
<p>Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 69,8 % <b>Utfall 2021</b> 62,58 % <b>Utfall 2020</b> 58,1 %</p>	<p>—</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Nästan 70% av kommunens personbilar och lätta lastbilar är fossiloberoende. Med fossiloberoende menas bilar som har möjlighet att köra på ett bränsle från förnybara källor (ex. biogas, el, etanol, HVO).</p> <p>Ronneby kommun (69,8%) ligger över medelvärdet för kommuner (49 %).</p> <p><b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> Kommunen har återlämnat bensinfordon på leasing och avyttrat gamla bensin o dieselfordon (ägda).</p> <p><b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Vi kommer fortsätta på samma spår med att successivt byta ut / avyttra fordon med fossila bränslen.</p>
<p>Koldioxidutsläpp från tjänsteresor (ton CO2/årsarbetare)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 0,18 <b>Utfall 2022</b> 0,21 <b>Utfall 2021</b> 0,13 <b>Utfall 2020</b> 0,12 <b>Utfall 2019</b> 0,16</p>	<p>↗</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Utfallet har minskat från förra året, men är en ökning jämfört med hur det var under pandemin.</p> <p><b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> <b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Ska kommunens ambition om nettonollutsläpp av koldioxid år 2025 uppnås behöver kraftiga åtgärder göras.</p>
<p>Andel förnybara drivmedel för tjänsteresor med bil</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 54% <b>Utfall 2022</b> 58%</p>	<p>↘</p>	<p><b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Utfallet är 4 procentenheter lägre 2023 än 2024, utvecklingen går därmed på fel håll. Ronneby kommun ligger över medel i Sveriges ekokommuner (48%).</p>

<p>Antal km med privat bil i tjänst (km)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 262 425 <b>Utfall 2022</b> 188 686 <b>Utfall 2021</b> 141 071 <b>Utfall 2019</b> 108 590,01</p>	<p style="text-align: center;">↓</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Användning av privat bil i tjänst har ökat. Det leder förmodligen till mer utsläpp av växthusgaser än om medarbetare använt kommunens bilar/bilpool. En policy och riktlinjer för resor i tjänsten antogs 2020 och gäller för samtliga medarbetare och förtroendevalda inom Ronneby kommunkoncern. Där framgår att mötesverksamhet och vårt resande i tjänsten ska utföras på ett så klimatvänligt sätt som möjligt. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Fördelningen av andel körda kilometer på förvaltning/bolag fördelar sig 56% på utbildningsförvaltningen, 19% på teknik-, fritid- och kulturförvaltningen, 9% på vård- och omsorgsförvaltningen, 8% på arbete och välfärdsförvaltningen, 7% på kommunledningsförvaltningen, 1% på miljö- och byggförvaltningen, 1% på Ronneby Miljö &amp; Teknik, 0,1% på Ronnebyhus och inga kilometer på ABRI. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Kännedomen om kommunens befintliga policy och riktlinjer för resor i tjänsten skulle behöva öka.</p>
<p>Resor med kollektivtrafik (resor/invånare)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 29,7 <b>Utfall 2022</b> 29,3 <b>Utfall 2021</b> 19,4 <b>Utfall 2020</b> 20,2 <b>Utfall 2019</b> 35,8</p>	<p style="text-align: center;">↑</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Antalet resande har ökat till 864678 stycken under 2023, det är ca 9000 fler resor än under 2021. Antalet resor med kollektivtrafik har en positiv trend sedan minskningen under 2020-2021 (relaterat till pandemin). <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Digitalisering, som till exempel digitala möten, leder till färre resor. Åren med covid-19 kan ha lett till ett förändrat resmönster.</p>
<p>Antalet km ny gång- och cykelväg totalt (kommunalt och statligt)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 0,66 <b>Utfall 2022</b> 0 <b>Utfall 2021</b> 0 <b>Utfall 2020</b> 0,43 <b>Utfall 2019</b> 117,6</p>	<p style="text-align: center;">↑</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Tyvärr har det inte tillkommit några nya gc-vägar i Gatu/Parks regi. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Det har inte planerats eller utförts något eftersom budgeten inte funnits för det.</p>
<p>Medborgarundersökningen - Utbudet av gång- och cykelvägar är bra, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 79,9 <b>Utfall 2022</b> 77,9 <b>Utfall 2021</b> 84,4</p>	<p style="text-align: center;">↑</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Resultatet från årets medborgarundersökning 2023 visar att 79,9 procent tycker att utbudet av gång- och cykelvägar i kommunen är bra. Det är en ökning från föregående års mätning, då värdet låg på 77,9 procent. Trots denna positiva trend ligger Ronneby kommun fortfarande något under sitt målvärde på 85 procent. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Ronneby kommun arbetar aktivt med att utveckla infrastrukturen i kommunen. Totalt har Ronneby kommun 116 km gång- och cykelväg. Kommunen har tagit fram underlag för färdiga utflyktsslingor som är paketerade med berättelser, historia, kultur, design, konst, mat, djurliv och givetvis skog och natur. "RonnebySlingor" består av 7 huvudleder och 12 byaslingor. Bedömningen är att medborgarna i Ronneby kommun är nöjda, men inte fullt ut. Det har under de senaste åren inkommit flera medborgarförslag om utbyggande av cykelvägar, bland annat</p>

			<p>mellan Bräkne-Hoby och Järnavik. Önskemål och synpunkter om utbyggandet av gång- och cykelvägar kan vara en bidragande orsak till varför kommunen inte når sitt målvärde.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Ronneby kommun deltar i revideringen av den regionala cykelplanen. Kommunen har varit med och lyft fram de brister som identifierats samt varit med i dialog gällande prioritering av gång- och cykelvägar. En sådan lista har tagits fram, vilken kommer att arbetas med framöver och vara underlag för kommande beslut vid utbyggande.</p>
Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)	<p><b>Utfall 2022</b> 16,36 % <b>Utfall 2021</b> 14,41 % <b>Utfall 2020</b> 10,91 %</p>	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> 16,36% av personbilarna i den geografiska kommunen är fossiloberoende. Det är en halv procentenhet högre än för medel för kommuner men ligger under snittet i riket (19%). Med fossiloberoende personbilar avses bilar som har möjlighet att köra på bränslen från förnybara källor (ex. el, biogas, etanol eller HVO). <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Det är inte en fråga som kommunen har mandat att bestämma över. Kommunen kan skapa förutsättningar för att tanka/ladda bilar med förnyelsebara drivmedel.</p>
Utsläpp av koldioxidekvivalenter från transporter och arbetsmaskiner i Ronneby, ton CO2-ekv.	<p><b>Utfall 2022</b> Ej publicerad <b>Utfall 2021</b> 55 303 <b>Utfall 2020</b> 54 527 <b>Utfall 2019</b> 59 000</p>	—	<p>Utsläppen från transporter och arbetsmaskiner står för 57 procent av koldioxidutsläppen i Ronneby kommun. Störst del står transporterna för (47 procent).</p>
Genomsnittlig körsträcka med personbil i Ronneby (mil/invånare)	<p><b>Utfall 2023</b> Ej publicerad <b>Utfall 2022</b> 684,3 <b>Utfall 2021</b> 689,5 <b>Utfall 2020</b> 678,9 <b>Utfall 2019</b> 727,7</p>	↗	
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg	<p><b>Utfall 2021</b> 308 308,88 <b>Utfall 2020</b> 308 555,25 <b>Utfall 2019</b> 337 769,96</p>	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Utsläppen av kväveoxider (NOx) har mer än halverats sedan 1990. De nationella utsläppen minskade med 3 procent från 2021 till 2022. Statistik över utsläpp i Ronneby kommun för 2022 har inte publicerats ännu. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> De största källorna till utsläpp av kväveoxider är transporter, industri och arbetsmaskiner. Det finns också en påverkan från den internationella sjöfarten (men är ej inkluderat i statistiken).</p>



<p>Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar &lt;2.5 mikrom), kg</p>	<p><b>Utfall 2021</b> 51 982,06 <b>Utfall 2020</b> 50 542 <b>Utfall 2019</b> 52 722,63</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Utsläppen är lägre i Ronneby kommun än medel i riket. Data för 2022 har ännu inte publicerats, varför det är svårt att avgöra hur utvecklingen ser ut. Nationellt har utsläppen minskat med 65% sedan 1990. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Den största källan till utsläpp av PM2.5 är egen uppvärmning av bostäder och lokaler genom vedeldning. Andra stora källor är transporter från industrin. Från transporter kommer utsläppen främst från slitage av vägar, däck och bromsar. Dessa utsläpp har ökat sedan 1990 medan utsläppen av partiklar från bränsleanvändningen i trafiken har minskat.</p>
<p>Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)</p>	<p>73</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Det har tillkommit ett nytt vattenskyddsområde under förra året (VSO Karlsnäs). Det innebär att 8 av 11 kommunala vattentäkter är vattenskyddsområde, det vill säga 72,72%. De mindre täkterna Møljerud och Galtstjärn kommer troligtvis inte få något VSO. Det tredje som inte har VSO kommer troligtvis att inkluderas i en framtid när vi uppdaterar VSO Leråkra där även Listersjöarna/Tertiärt område undersöks. Men det finns i nuläget ingen tidplan för detta.</p>
<p>Vattenförbrukning/hushåll (kubikmeter)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 103,5 <b>Utfall 2022</b> 108,5 <b>Utfall 2021</b> 115,2 <b>Utfall 2020</b> 118,3 <b>Utfall 2019</b> 114</p>	<p>↓</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Statistik över antal hushåll i kommunen under 2023 är inte klar ännu så antalet hushåll har använts för 2022 (13718 hushåll). Miljöteknik har en debiterad mängd för 2023 på 1 420 200 kubikmeter vatten, vilket motsvarar 103,5 kubikmeter/hushåll. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Den faktiska debiteringen har gått ner vilket vi får hoppas är en ökad medvetenhet och samtidigt en ekonomisk fråga då konjunkturen gjort att hushållen troligtvis duschar kortare, spolar mindre vatten, vattnar mindre mm. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Miljöteknik kommer fortsätta använda den kampanj som Svenskt vatten tillhandahåller med att spara vatten.</p>
<p>Sjöar med god ekologisk status, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 90 % <b>Utfall 2021</b> 90 % <b>Utfall 2020</b> 90 % <b>Utfall 2019</b> 90 %</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Det är 10 sjöar som är klassificerade i Ronneby kommun. Av dem är det 1 som inte uppnår god ekologisk status. Sannen har en måttlig ekologisk status. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Sannen klassas med måttlig ekologisk status på grund av att sjön är försurad. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Sannen ligger i Listerbyåns avrinningsområde och kalkning förekommer i avrinningsområdet.</p>

<p>Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 95,45 % <b>Utfall 2021</b> 94,44 % <b>Utfall 2020</b> 94,44 % <b>Utfall 2019</b> 94,44 %</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Av de 18 identifierade grundvattenförekomsterna i Ronneby kommun är det enbart en som inte uppnår en god kemisk status, Bredåkra som är förorenat med PFAS. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Att Bredåkra grundvattenförekomst är förorenad med PFAS. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Inga åtgärder är planerade.</p>
<p>Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 28,13 % <b>Utfall 2021</b> 32,14 % <b>Utfall 2020</b> 32,14 % <b>Utfall 2019</b> 32,14 %</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> 32 procent av Ronneby kommuns vattenförekomster som är vattendrag har god ekologisk status, det motsvarar 9 vattenförekomster. Observera att ett vattendrag kan bestå av flera vattenförekomster. Flest vattenförekomster (17 stycken) har måttlig ekologisk status. En vattenförekomst har otillfredsställande status och en har dålig status. Mällebäcken ska ha god ekologisk status redan nu. Vierydsån söder om Nässjön ska ha god ekologisk status 2027 och delen av ån som är norr om Nässjön ska ha god ekologisk status. Ronnebyån, Angelskogsån, Listerbyån ska ha god ekologisk status 2027. Bräkneån och Sörbybäcken ska ha god ekologisk status 2033. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Vattendragen är påverkade av försurning, miljögifter, flödesförändringar, morfologiska förändringar och förändrad kontinuitet. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Ronneby kommun har ett pågående projekt för naturvårdsåtgärder i Bräkneån och Listerbyån. Kommunen genomför årlig kalkning.</p>
<p>Skyddad natur land, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 3,82 % <b>Utfall 2021</b> 3,82 % <b>Utfall 2020</b> 3,81 % <b>Utfall 2019</b> 3,81 %</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Ronneby kommun har ett oförändrat utfall. Kommunen har en lägre andel skyddad natur på land än vad som är i riket och medel för att kommuner. Miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och naturliv bedöms på regional nivå inte kunna uppnås till år 2030 i Blekinge av Länsstyrelsen. Arbetet med ekosystem och med biologisk mångfald är en utmaning för Sverige. Kommunen behöver fortsätta sitt arbete med att skydda natur och även andra åtgärder. Exempel på åtgärder är att återställa våtmarker, stärka ekosystemtjänster, bidra till biologisk mångfald och ta tillvara, skapa ny och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter.</p>
<p>Skyddad natur inlandsvatten, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 3,81 <b>Utfall 2021</b> 3,81 <b>Utfall 2020</b> 4,6 <b>Utfall 2019</b> 4,59</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Det är oförändrad andel sen 2021, då procentandelen sjönk.</p>

<p>Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 20,46 % <b>Utfall 2021</b> 20,02 % <b>Utfall 2020</b> 20,62 % <b>Utfall 2019</b> 22,76 %</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Enligt den nationella livsmedelsstrategin ska 30 procent av den svenska jordbruksmarken utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark år 2030. Utvecklingen har gått på fel håll sedan 2018 då andelen ekologiskt odlad åkermark har minskat från 23,3% till 20,46% år 2022. För 2022 är andelen ekologiskt odlad åkermark något högre i Ronneby än medel i kommuner i Sverige och högre än andelen i riket. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Vet ej. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Inga</p>
<p>Betesmark, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 3,72 % <b>Utfall 2021</b> 3,71 %</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelens betesmark är något lägre nu än för 10 år sedan (3,85% år 2013) i Ronneby kommun. I Sverige som helhet är trenden tvärtom, något högre nu än för 10 år sedan. Andelen betesmark i Ronneby kommun (3,72%) är högre än genomsnittet av kommuner i Sverige (2,29%). Betesmarker är viktiga livsmiljöer för odlingslandskapets biologiska mångfald. Minskar arealen försämras förutsättningarna för många av dess arter. Nyckeltalet följer upp miljö kvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap, men även Ett rikt växt- och djurliv.</p>
<p>Trygghetsindex</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 2% <b>Utfall 2022</b> 2%</p>	<p>→</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Resultatet från 2023 års trygghetsmätning (2.00) uppvisar samma resultat som 2022 (2.00), vilket alltså innebär att invånarnas upplevda trygghet ligger på samma nivå.</p>
<p>Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 23,7 <b>Utfall 2021</b> 25,6 <b>Utfall 2020</b> 27,3 <b>Utfall 2019</b> 27,7</p>	<p>↗</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Trångboddhet är ett mått på boendestandard. Bor man trångt kan det saknas utrymme för att arbeta bekvämt, göra läxor, leka och umgås. Vanligtvis används norm 2 som mått på trångboddhet, där ett hushåll definieras som trångbott om det finns fler än två boende per rum (sovrums), kök och vardagsrum oräknade. Sverige har flest trångbodda i Norden med sjutton procent av befolkningen. Trångboddheten i Ronneby började öka 2015 och ligger fortsatt över medelvärdet för både Blekinge och riket. Andelen har dock minskat suggestivt sedan 2020. Drygt var fjärde person i flerbostadshus bor trångbott i Ronneby (2022). På nationell nivå bor 30 procent av utrikes födda i Sverige trångt (2019). Det kan jämföras med att 9 procent av inrikesfödda är trångbodda nationellt. Personer över 60 år bor mycket sällan trångt</p>
<p>Andel invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 36;1 % <b>Utfall 2021</b> 34% <b>Utfall 2020</b> 32 %</p>	<p>↘</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelen som uppger att de i allmänhet inte kan lita på de flesta människor var 36 procent i Ronneby 2022. Detta är en högre andel jämfört med riket (28 procent). Andelen med låg tillit till andra har varit högre i jämförelse med riket över tid. Det ses ingen större skillnad mellan män och kvinnor i Ronneby. Andelen personer som uppger att de inte tycker att man kan lita på de flesta människor har varierat under perioden 2014–2022. Andelen har dock ökat något de senaste åren</p>

<p>Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som upplever sig trygga på stan eller i centrum, i bostadsområdet (%)</p>	<p><b>Åk 8 stan/centrum:</b> <b>Utfall 2023</b> 76,2% <b>Utfall 2020</b> 64% <b>Åk 2 Gy stan/centrum:</b> <b>Utfall 2023</b> 63 % <b>Utfall 2020</b> 56 % <b>Åk 8 bostadsområdet:</b> <b>Utfall 2023</b> 92 % <b>Utfall 2020</b> 92 % <b>Åk 2 Gy bostadsområdet:</b> <b>Utfall 2023</b> 91 % <b>Utfall 2020</b> 91 %</p>	<p>↗</p> <p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> En stor andel svarar att de alltid eller oftast trygga hemma, i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, på träningen, i skolan och internet. Tryggheten är lägre på stan/i centrum och på bussar/ tåg. Vad gäller bussar/tåg och på stan/ i centrum svarar tjejer i lägre grad än killar att de känner sig trygga. Ungdomarna i Ronneby känner sig mindre trygga på stan eller i centrum än snittet för Lupp 2023 (81%). Över tid har andelen som känner sig trygga på olika platser ökat - både bland tjejer och killar. Framför allt har tryggheten ökat på stan eller i centrum.</p>
<p>Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som tycker att det finns mycket att göra på fritiden (%)</p>	<p><b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 67 % <b>Utfall 2020</b> 71 % <b>Åk 2 Gy</b> <b>Utfall 2023</b> 57 % <b>Utfall 2020</b> 58 %</p>	<p>↘</p> <p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Totalt 57 % av gymnasieungdomarna svarar att det finns väldigt eller ganska mycket att göra på fritiden. Motsvarande andel bland högstadieungdomarna är 67 %. Detta är något lägre än snittet för Lupp 2023. Tjejerna på högstadiet är mindre nöjda med utbudet än högstadiekillarerna som är den absolut nöjdaste gruppen. Killar och tjejer på gymnasiet ligger på samma nivå ca 57 %. I jämförelse med mätningen 2020 ses en skillnad bland eleverna på gymnasiet. Tjejerna är mer nöjda (från 47 % till 57 %) och killarna uppger i lägre grad att de är nöjda (från 66 % till 56 %). Totalt 43 % av gymnasieungdomarna svarar att det finns ganska lite eller väldigt lite/ ingenting att göra. Motsvarande andel bland högstadieungdomarna är 33 %.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Skillnader mellan ålder och kön ses även på nationell nivå.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Under 2024 planeras det för prova-på-dag och specifika evenemang riktade till elever på gymnasiet.</p>
<p>Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 36 % <b>Utfall 2021</b> 36 % <b>Utfall 2020</b> 35 %</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andel kvinnor som avstår att gå ut ensamma, 47 % är betydligt högre än män 26 %. Värdet är relativ oförändrat i jämförelse med tidigare år. I jämförelse med övriga kommuner i Sverige (23 %) är det ett högre andel.</p>
<p>Invånare 16–84 år med lågt socialt deltagande, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 52,7 % <b>Utfall 2021</b> 39 % <b>Utfall 2020</b> 22 %</p>	<p>↘</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Drygt hälften av männen (52 %) och kvinnorna (54 %) rapporterade lågt social deltagande. Detta är en mycket högre värde än tidigare år.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> En trolig orsak till det är pandemins och restriktionernas påverkan på människor möjlighet att delta i sociala sammanhang. I jämförelse med riket har Ronneby och Blekinge län ett högre värde</p>

Närhet till grönområde inom 300 meter från bostad (%)	<b>Utfall 2023</b> 98,54% <b>Utfall 2022</b> 98,33% <b>Utfall 2021</b> 98,77%	↗	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> 423 personer som bor inom tätort har mer än 300 meter till grönområden enligt mätmetoden. Alla träffar är i området nedan precis som tidigare år. Gröna punkter visar på de adresser som faller ut ur analysen. Det ökade antalet personer (det var 343 personer förra året) beror på att fler flyttat in på Kilenområdet, främst i Acasas projekt. Mättag var 2024-01-09. Invånare i kommunen samma dag var 29030 stycken (enligt FB KID). <b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> Resultatet liknar förra årets. Under 2022 invigdes Kilenparken. Den har inte fått genomslag i analysen eftersom den nationella marktäckedatan har några år på nacken. När den uppdateras borde Kilenparken få genomslag och då kommer alla de gröna punkterna i bilden ovan försvinna då de ligger inom 300 m från parken.
Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	<b>Utfall 2023</b> 67,6 % <b>Utfall 2022</b> 61,3 % <b>Utfall 2021</b> 67 %	↗	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> Lägre värde i Ronneby 68 % än riket 79 %. Ingen större skillnad mellan kvinnor 67 % och män 68 %
Medborgarundersökningen - Bra utbud av ställen (t.ex. träffpunkter) för äldre att träffas på i kommunen, andel (%)	<b>Utfall 2023</b> 26,3 % <b>Utfall 2022</b> 27 % <b>Utfall 2021</b> 28,5 %	↘	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> Lägre värde än riket. Relativt oförändrat över tid. <b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> <b>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</b> Vård- och omsorgsförvaltningen satsar på mötesplatser för seniorer.
Medborgarundersökningen - Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)	<b>Utfall 2023</b> 39,5 % <b>Utfall 2022</b> 42,2 % <b>Utfall 2021</b> 42,9 %	↘	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> Lägre värde i Ronneby 40 % än riket 66 %, minskat något över tid. För män i värdet något högre (40 % än för kvinnor 38 %).
Demografisk försörjningskvot	<b>Utfall 2023</b> 0,95 <b>Utfall 2022</b> 0,95 % <b>Utfall 2021</b> 0,96 % <b>Utfall 2020</b> 0,94 %	—	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> Den demografiska försörjningskvoten visar hur många personer en individ i arbetsför ålder behöver försörja utöver sig själv. Det är önskvärt med ett så lågt värde som möjligt. Försörjningskvoten förändras i takt med att Ronneby och Sveriges befolkning blir allt äldre och personer i arbetsför ålder allt färre. Försörjningskvoten var under 2023 i Ronneby 0,95. Tio år tidigare, det vill säga år 2013, var den 0,85 i Ronneby kommun. Genomsnittet för en kommun i Sverige var 0,9 under 2023 vilket är lägre än Ronnebys värde, under året 2013 var den 0,82. Försörjningskvoten har därmed ökat mer i Ronneby än i riket i genomsnitt.

#### 9.4 Hållbarhetsstrategi 1.4 - Jämlika och jämställda villkor

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys
Invånare 0–17 år i familjer med låg inkomststandard, andel %	<b>Utfall 2021</b> 14 % <b>Utfall 2020</b> 16 % <b>Utfall 2019</b> 18 %	↗	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> Indikatorns syfte är att beskriva andelen hemmavarande barn som lever i familjer där inkomsterna inte räcker till att täcka de nödvändigaste utgifterna. Andelen har minskat något över tid från 18 % 2019 till 14 % 2021. Gapet mellan barn som är inrikes födda och utrikesfödda som växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll är stort, 46 % jämfört med 9 %. Skillnaden är även stor mellan olika geografiska

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys
			<p>områden i kommunen.</p> <p>En liknade trend ses när det gäller hushåll som är i behov av ekonomiskt bistånd och det totala antalet hushåll sjunker stadigt sedan några år tillbaka. År 2019 var 6,9 % av barnen i Ronneby någon gång aktuella för ekonomiskt bistånd och för år 2021 var siffran 5,8 %.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b></p> <p>Ekonomisk utsatthet i barndomen är särskilt allvarlig, eftersom den påverkar individens livschanser. Barn som växer upp i hushåll med låg inkomststandard har inte samma förutsättningar som barn som växer upp i hushåll med goda socioekonomiska förutsättningar. Föräldrars brist på arbete är den största orsaken till ekonomisk utsatthet.</p> <p>Fler etablerar sig på arbetsmarknaden och härmed får högre inkomster. Även om arbetslösheten är högre i Ronneby jämfört med riket i övrigt har den minskat de senaste åren. Enligt Arbetsförmedlingens statistik har arbetslösheten i Ronneby gått ner från 13,7 % (oktober 2020) till 9,8 % (november 2023). Barnfamiljer har även fått tillskott i kassan de senaste åren genom det tillfälliga tilläggsbidraget till bostadsbidraget som Försäkringskassan betalar ut. Det extra bidraget är 40 % av ordinarie bostadsbidrag, vilket innebär en extra inkomst varje månad för barnfamiljer.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b></p> <p>Det finns inga enkla lösningar på komplexa sociala och ekonomiska problem. Åtgärder behöver ske på bred front tex genom sysselsättning, likvärdig förskola och skola, meningsfull fritid och tidigt stöd och insatser. I Ronneby kommun pågår många initiativ som bedöms ha en god effekt på kort och lång sikt för barn i ekonomiskt utsatta hushåll. Tex Barnsäkert och utveckling ett jämlikt föräldraskapsstöd, TSI (Tidiga samordnade insatser), satsning på ökad närvaro i förskola och skola, satsning på nystartsjobb samt kompetenshöjande insatser för försörjningsstödstagare i form av språkutveckling, praktik med mera för att hjälpa människor ut i egen försörjning.</p>
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	<p><b>Utfall 2022</b> 1,83 %</p> <p><b>Utfall 2021</b> 1,53 %</p> <p><b>Utfall 2020</b> 1,75 %</p> <p><b>Utfall 2019</b> 1,44 %</p>	—	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b></p> <p>Andelen vuxna biståndsmottagare i Ronneby med långvarigt ekonomiskt bistånd, har ökat från 1,04 procent 2017 till 1,83 procent 2022 av befolkningen. Detta är över riksnittet som 2022 var 1 (riket) procent. Med långvarigt bistånd avser 10–12 månader under året.</p>
Andelen långtidsarbetslösa 16–64 år av registerbaserad arbetskraft (%)	<p><b>Utfall 2023</b> 7,1%</p> <p><b>Utfall 2022</b> 7,8%</p> <p><b>Utfall 2021</b> 9,0%</p> <p><b>Utfall 2020</b> 9,8</p>	↗	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b></p> <p>Resultatet 2023 visar på en minskning jämfört med 2022. Resultatet är dock högre än rikets (3,8 %).</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b></p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b></p> <p>Under året har flera åtgärder vidtagits för att stötta de individer som under en lång tid stått utanför arbetsmarknaden. Samarbetet mellan Försörjningsenheten och Arbetsmarknadsenheten har intensifierats under året vilket har resulterat i effektivare processer mellan enheterna. Befintliga resurser på Arbetsmarknadsenheten har använts för att</p>

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys
			under hösten starta upp en ny kompetenshöjande insats som riktar sig mot de försörjningsstödstagare som ska vara aktivt arbetsökande. Ökat fokus på praktikutsättningen har resulterat i att fler individer kommit ut i praktik. Inom ramen för den lokala överenskommelsen med Arbetsförmedlingen har ett arbete gjorts under året då styrgruppen identifierat olika grupper av arbetsökande där behov finns av ökad samverkan mellan kommunen och AF för att stötta individer ut i jobb. Kopplat mot de olika behovsområdena har arbetsgrupper skapats bestående av representanter från AF samt från olika delar av kommunen, såsom Utbildningsförvaltningen, Näringslivsenheten och Arbete- och välfärdsförvaltningen. Arbetsgrupperna har upprättat handlingsplaner för att konkretisera sitt gemensamma arbete med målgruppen. Detta arbete fortgår under kommande år.
Andel elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun (%)	<b>Utfall 2023</b> 77,5% <b>Utfall 2022</b> 79,5% <b>Utfall 2021</b> 76,3% <b>Utfall 2020</b> 77,9%	↘	Vårterminen 2023 var 77,5 procent i årskurs 9 i Ronneby behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, 80 procent av flickorna och 74,9 procent av pojkarna.
Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år hemkommun (%)	<b>Utfall 2023</b> 68,6 <b>Utfall2022</b> 67,62 <b>Utfall2021</b> 62,13 <b>Utfall 2020</b> 63,4	↗	I Ronneby var det 2023 totalt 68,6 procent som slutförde sin gymnasieutbildning inom 4 år, bland kvinnor 68,84 procent och bland män 67,88 procent.
Andelen gymnasieelever med examen inom 3 år (%)	<b>Utfall 2023</b> 66,3 % <b>Utfall 2022</b> 65,4 % <b>Utfall 2021</b> 64,5 % <b>Utfall 2020</b> 59,2	↗	I Ronneby var det 2023 totalt 66,3 procent som slutförde sin gymnasieutbildning inom 3 år, bland kvinnor 67,1 procent och bland män 65,5 procent. Andelen elever som tagit examen inom 3 år har efter en nedgång ökat sedan 2020.
Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 35,57 % <b>Utfall 2021</b> 35 % <b>Utfall 2020</b> 34,31 % <b>Utfall 2019</b> 34,11 %	—	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> I Ronneby har de flesta minst en gymnasial utbildning. Det finns skillnader mellan män och kvinnors utbildningsnivå i Ronneby kommun, kvinnorna har till exempel oftare en eftergymnasial utbildning. Motsvarande skillnad mellan män och kvinnor finns också i riket. Andelen med eftergymnasial utbildning är lägre än riket (46 %) i Ronneby 2022. Skillnaden är tydlig mellan kvinnor 43% och för män 29 %.
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 14,81 % <b>Utfall 2021</b> 20,27 % <b>Utfall 2020</b> 24,04 % <b>Utfall 2019</b> 23,68 %	—	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</b> Andelen personer som lämnade etableringsuppdraget i Ronneby för arbete eller studier har minskat sedan 2018, liknande trend ses för riket som helhet. Andelen var år 2022 15 procent i Ronneby och 35 procent för riket.

<p>Elever i åk 8: Jag känner mig trygg i skolan, andelen som svarat helt och hållet eller till stor del (%)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 76,1 %</p>	<p>—</p>	<p>I Skolenkäten för våren 2023 hamnar eleverna i de kommunala skolorna åk 8 på ett index på 7,7 och riket på 7.7 avseende om de känner sig trygga i skolan. Det är samma resultat som våren 2021 när enkäten genomfördes förra gången men då i åk 9. För samtliga skolor i kommun är värdet 76,1.</p>
<p>Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 14,6% <b>Utfall 2022</b> 13,2 % <b>Utfall 2021</b> 12,1%</p>	<p>↗</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Kommunens resultat ligger bland de 25 % med sämst resultat jämfört med riket. Dock har vi förbättrat vårt resultat med 1,4 % mot föregående år och ligger bättre till än Karlskrona och Karlshamn. Målet är att nå samma nivå som medelvärdet för alla kommuner. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Arbete pågår med att förmedla på sociala medier vad kommunen gör och att invånarna ska uppleva att de har möjlighet till inflytande. Insatser för att öka och förbättra ungdomars möjlighet att påverka har fortsatt under 2023. Likaså har Landsbygdsamordnaren haft framgång i olika workshops och dialogforum. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> För att nå målvärdet behövs tålamod och hålla i och utveckla arbetet med kommunikation och medborgardialoger. Exempel. Fortsatt arbete för att skapa den kommunikativa organisationen och lyfta Ronneby i media genom att uppmuntra chefer och kommunikationsombud att arbeta med positiva nyheter kopplat till sina verksamheter. Uppmärksamma invånarna om kommunfullmäktige webb-TV och kommunens officiella anslagstavla. Förstudie för att utveckla medborgardialoger. Ungdomens dag.</p>
<p>Andel elever åk 8 och 2 på gymnasiet som tror sig ha möjligheten att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen (%)</p>	<p><b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 13,4% <b>Utfall 2020</b> 14% <b>Gy åk 2</b> <b>Utfall 2023</b> 18 % <b>Utfall 2020</b> 18%</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Tjejer och killar på högstadiet ser mindre positivt än tjejer och killar på gymnasiet på sina möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Bland gymnasiekillarna är tilltron högst. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Runt hälften av ungdomarna svarar "vet ej" på denna fråga, vilket kan vara bra att vara medveten om. Kunskapen om hur man kan påverka som ung är troligen låg. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Fortsatt satsning på forum för ungas delaktighet och inflytande samt öka kompetens hur man kan göra barn och unga delaktiga.</p>
<p>Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 74% <b>Utfall 2021</b> 78 % <b>Utfall 2020</b> 77 %</p>	<p>↘</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelen personer i daglig verksamhet LSS som upplever att de får bestämma om saker som är viktiga för dem var 74 procent 2023 jämfört med 75 procent för övriga kommuner ovägt medel. Andel har minskat något sedan 2018 då andelen var 83 procent. Skillnaden mellan kvinnor och män har varierat över tid. 2023 71 procent för kvinnor och 76 procent för männen.</p>
<p>Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 83 % <b>Utfall 2018</b> 86 %</p>	<p>→</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Valdeltagandet i Ronneby till riksdagen minskade med 1,74 procentenheter för 2022, från 87,18 procent till 85,44 procent. Även sett till valdeltagande för kommunvalet ses en</p>



			minskning av deltagande för 2022 (82,69) med 3,15 procent i jämförelse med föregående val 2018 (85,84). Valdistriktet med högst valdeltagande är Hulta med 90,8 procent deltagande. Lägst valdeltagande 2022 var Ålgbacken med 65,1 procent deltagande. Det finns alltså en skillnad i valdeltagande 2022 mellan valdistrikten med 25 procent.
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	<p><b>Utfall 2022</b> 36,1 %</p> <p><b>Utfall 2021</b> 34 %</p> <p><b>Utfall 2020</b> 32 %</p>	↓	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b></p> <p>Andelen som uppger att de i allmänhet inte kan lita på de flesta människor var 36 procent i Ronneby 2022. Detta är en högre andel jämfört med riket (28 procent). Andelen med låg tillit till andra har varit högre i jämförelse med riket över tid. Det ses ingen större skillnad mellan män och kvinnor i Ronneby. Andelen personer som uppger att de inte tycker att man kan lita på de flesta människor har varierat under perioden 2013–2021. Andelen har dock ökat något de senaste åren.</p>
Andel elever i åk 8 och 2 på gymnasiet utsatta för mobbning/trakasserier/utfrysning, enstaka gånger eller längre period (%)	<p><b>Åk 8:</b></p> <p><b>Utfall 2023</b> 27%</p> <p><b>Utfall 2020</b> 29 %</p> <p><b>Gy åk 2:</b></p> <p><b>Utfall 2023</b> 18 %</p> <p><b>Utfall 2020</b> 24 %</p>	↑	<p>Högstadietjejerna har i högst grad utsatts för mobbning enstaka gånger eller under en längre period, 34 %. Motsvarande andel bland övriga är 12–23 %. Gymnasiekillarna svarar i lägst grad att de utsatts. Jämfört med snittet för Lupp 2023 svarar ungdomarna i Ronneby att de utsatts i ungefär samma utsträckning. Störst andel har blivit utsatta på skolan 60–80 % eller på internet eller i mobil 20–30%. Över tid har andelen som mobbats minskat något. Källa Ungdomsenkäten LUPP</p>
Andelen elever åk 8 och 2 på gymnasiet utsatta för brott och otrygga situationer (misshandel, stöld, hot, sexuellt våld/utnyttjande)	<p><b>Åk 8 hot:</b></p> <p><b>Utfall 2023</b> 11%</p> <p><b>Utfall 2020</b> 20 %</p> <p><b>Gy åk 2 hot:</b></p> <p><b>Utfall 2023</b> 7 %</p> <p><b>Utfall 2020</b> 16 %</p> <p><b>Åk 8 stöld:</b></p> <p><b>Utfall 2023</b> 23%</p> <p><b>Utfall 2020</b> 18 %</p> <p><b>Gy åk 2 stöld</b></p> <p><b>Utfall 2023</b> 13 %</p> <p><b>Utfall 2020</b> 10%</p>	↑	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b></p> <p>Störst andel svarar att de har utsatts för stöld speciellt högstadieungdomarna och gymnasiekillarna. Högstadieungdomarna har även i högst grad utsatts för hot. Det finns även skillnader mellan könen. Killarna svarar i högre grad än tjejer att de utsatts för hot och stöld de senaste sex månaderna. Tjejerna har däremot i högre grad än killarna utsatts för sexuellt våld/utnyttjande både på social media/online och IRL. Bland tjejerna svarar 5–7 % att de utsatts för sexuellt våld/utnyttjande, att jämföra med 1–2% av killarna. Över tid kan vi se att andelen som utsatts hot har minskat kraftigt sedan år 2020, däremot har andelen som utsatts för stöld ökat. Bland killar i åk 8 har andelen utsatta för misshandel minskat sedan mätningen 2020 från 7–4 % medan det ökat för tjejer från 2 till 7%.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b></p> <p>Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är prioriterat inom kommunens verksamheter. Att arbeta med att förebygga våld tillsammans med barn och unga bör försätta och utvecklas.</p>

Anmälda våldsbrott, antal/100 000 invånare	<b>Utfall 2022</b> 1 114,2 <b>Utfall 2021</b> 804,79 <b>Utfall 2020</b> 813,7 <b>Utfall 2019</b> 944,89	↗	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> År 2022 anmäldes i Ronneby 251 fall av misshandelsbrott vilket är ökning med 32 procent jämfört med 2021 (190 brott). Mörkertalet är stort eftersom ungefär en fjärdedel av alla misshandelsbrott anmäls till polisen. Grova brott anmäls oftare än lindriga, brott mellan obekanta oftare än mellan bekanta, och brott som sker på allmän plats oftare än de som sker på privat plats. I nationella undersökningar visas att män i större utsträckning blir utsatta för misshandel och personrån, medan kvinnor oftare blir utsatta för sexualbrott, hot och trakasserier <b>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</b> Andelen anmälda våldsbrott i Ronneby har varierat över tid.
Antal/100 000 invånare anmälda misshandelsbrott mot kvinna 18 år och äldre nära relation med offret.	<b>Utfall 2022</b> 75 stycken <b>Utfall 2021</b> 92 stycken <b>Utfall 2020</b> 106 stycken <b>Utfall 2019</b> 40 stycken	—	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> Antalet anmälda brott inom våld i nära relationer har varierat under de senaste åren i Ronneby. År 2016 och 2019 minskade antalet men anmälningar har därefter ökat. Då merparten av brotten inte polisanmäls är våld i nära relationer ett av våra mest dolda brott. Det uppskattas därför finnas ett stort mörkertal i statistiken, både bland män och kvinnor som utsätts.

## 9.5 Hållbarhetsstrategi 1.5 - Hälsa och välbefinnande

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys
Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad	<b>Utfall 2023</b> 8,6 <b>Utfall 2022</b> 8,23 <b>Utfall 2021</b> 7,37 <b>Utfall 2020</b> 6,79 <b>Utfall 2019</b> 7,95	↘	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> Sjukpenningtalet anger antal utbetalda dagar per år med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning eller rehabiliteringsersättning per registrerad försäkrad i åldrarna 16–64 år. År 2023 var sjukpenningtalet 8,6 i Ronneby och 10 i riket (ovägt medel kommun 12). Kvinnor i Ronneby hade ett sjukpenningtal på 11,9 och motsvarande siffra för män var 5,6
Invånare 16–84 år som besväras av ångslan, oro och/eller ångest, andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 43,1 % <b>Utfall 2021</b> 41 % <b>Utfall 2020</b> 39 %	↘	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> I Ronneby uppger 43 procent av befolkningen i åldern 16–84 att de har besvär av ångslan, oro eller ångest. Rikets siffra är 42 procent. Det är en trend att besvären ökar, både i riket och i Ronneby, och det är framför allt bland kvinnor som den största ökningen sker. I Ronneby är det 35 procent av män och 52 procent av kvinnor som uppger besvär av ångslan, oro eller ångest. Det är ett känt faktum att stress påverkar hälsan negativt. I Ronneby uppgav år 2021 15 procent av kvinnor och 7 procent av männen ganska mycket eller mycket stress, vilket är en något lägre andel än rikssnittet för både kvinnor och män.
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 70,2 % <b>Utfall 2021</b> 68 % <b>Utfall 2020</b> 68 %	↗	<b>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</b> <b>Hur står det i relation till målvärdet?</b> Andelen Ronnebybor i åldern 16–84 som uppger ett gott hälsotillstånd är något lägre än rikssnittet (riket) men något över snittet för övriga kommuner i Blekinge. År 2022 uppgav 68 procent av kvinnorna och 72 procent av männen i Ronneby bra eller mycket bra hälsotillstånd. Motsvarande andel för riket är 71 procent av kvinnorna och 76 procent av männen

<p>Allmänt mående (mycket bra/bra) elever åk 4, andel</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 92 % <b>Utfall 2022</b> 84 % <b>Utfall 2021</b> 92 %</p>	<p style="text-align: center;">↗</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Resultatet avser läsåret 2022/2023. Resultatet inhämtas från elevhälsoenkäterna där det ställs flera frågor om elevernas mående som kan komplettera denna indikator. Resultatet jämförs med resultaten från två läsår tillbaka. För resultatet 2022/2023 ses skillnader i upplevd hälsa mellan årkurserna och mellan flickor och pojkar. Andelen som upplever att det mår bra eller mycket bra minskar med stigande ålder. Skillnaden mellan flickor och pojkar ökar med åldern. För flickor och pojkar i åk 4 har resultatet förbättrats sedan förra mätningen. Den största förbättringen ses bland pojkar i åk 4, från 84–92 procentenheter. För pojkar i åk 8 ses ett markant sämre resultat, från 93–84 procentenheter. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Fler pojkar i åk 8 uppger att de mår varken bra eller dåligt i stället för bra eller mycket bra läsår 2022/2023 i jämförelse med läsår 2021/2022. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Förhållandena under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Tidiga åtgärder i hem- och skolmiljön främjar barns och ungas hälsa och minskar skillnader uppväxtvillkor. Kommunens förvaltningar och enheter arbetar dagligen med generella och riktade insatser som bidrar till barns psykiska och fysiska hälsa. Exempel på insatser som pågår och som är under utveckling är generell och riktad föräldraskapsstöd samt TSI (tidiga samordnade insatser).</p>
<p>Allmänt mående (mycket bra/bra) elever åk 8, andel</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 76 % <b>Utfall 2022</b> 81 % <b>Utfall 2021</b> 71 %</p>	<p style="text-align: center;">↘</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Resultatet avser läsåret 2022/2023. Resultatet inhämtas från elevhälsoenkäterna där det ställs flera frågor om elevernas mående som kan komplettera denna indikator. Resultatet jämförs med resultaten från två läsår tillbaka. För resultatet 2022/2023 ses skillnader i upplevd hälsa mellan årkurserna och mellan flickor och pojkar. Andelen som upplever att det mår bra eller mycket bra minskar med stigande ålder. Skillnaden mellan flickor och pojkar ökar med åldern. För flickor och pojkar i åk 4 har resultatet förbättrats sedan förra mätningen. Den största förbättringen ses bland pojkar i åk 4, från 84–92 procentenheter. För pojkar i åk 8 ses ett markant sämre resultat, från 93–84 procentenheter. Andel är dock fortfarande högre i jämförelse med läsår 2021/2022. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Fler pojkar i åk 8 uppger att de mår varken bra eller dåligt i stället för bra eller mycket bra läsår 2022/2023 i jämförelse med läsår 2021/2022. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Förhållandena under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Tidiga åtgärder i hem- och skolmiljön främjar barns och ungas hälsa och minskar skillnader uppväxtvillkor. Kommunens förvaltningar och enheter arbetar dagligen med generella och riktade insatser som bidrar till barns psykiska och fysiska hälsa. Exempel på insatser som pågår och som är under utveckling är generell och riktad föräldraskapsstöd samt TSI (tidiga samordnade insatser).</p>

<p>Allmänt mående (mycket bra/bra) elever Gy 1, andel</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 74 % <b>Utfall 2022</b> 76 %</p>	<p style="text-align: center;">↓</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Resultatet avser läsåret 2022/2023. Resultatet inhämtas från elevhälsoenkäterna där det ställs flera frågor om elevernas mående som kan komplettera denna indikator. Resultatet jämförs med resultaten från två läsår tillbaka. För resultatet 2022/2023 ses skillnader i upplevd hälsa mellan årkurserna och mellan flickor och pojkar. Andelen som upplever att det mår bra eller mycket bra minskar med stigande ålder. Skillnaden mellan flickor och pojkar ökar med åldern. För flickor och pojkar i åk 4 har resultatet förbättrats sedan förra mätningen. Den största förbättringen ses bland pojkar i åk 4, från 84–92 procentenheter. För pojkar i åk 8 ses ett markant sämre resultat, från 93–84 procentenheter. Andel är dock fortfarande högre i jämförelse med läsår 2021/2022. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Fler pojkar i åk 8 uppger att de mår varken bra eller dåligt i stället för bra eller mycket bra läsår 2022/2023 i jämförelse med läsår 2021/2022. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Förhållandena under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Tidiga åtgärder i hem- och skolmiljön främjar barns och ungas hälsa och minskar skillnader uppväxtvillkor. Kommunens förvaltningar och enheter arbetar dagligen med generella och riktade insatser som bidrar till barns psykiska och fysiska hälsa. Exempel på insatser som pågår och som är under utveckling är generellt och riktat föräldraskapsstöd samt TSI (tidiga samordnade insatser).</p>
<p>Andel % elever i åk 8 som någon gång använt narkotika.</p>	<p><b>Utfall 2023</b> 5 % <b>Utfall 2020</b> 3 %</p>	<p style="text-align: center;">↓</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelen elever i åk 8 som uppger att det har provat narkotika någon gång har ökat något sedan 2020. En något högre andel tjejer 5,4 % än killar 4,3 % i åk 8 uppger att de använt narkotika någon gång. 2023 års värde är i liknelse med övriga medverkande kommuner. Hasch och marijuana de vanligaste drogsorterna. Drygt hälften av de som använt droger har fått tag på det från någon person på orten. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Elever som uppger erfarenhet av narkotikabruk har varit relativt stabilt de senaste åren, men brukar variera något från år till år. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Samverkansformen SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidssektor) kommer starta upp i Ronneby under 2024. SSPF är ett exempel på operativ samverkan runt individer som bedöms vara i riskzonen för kriminalitet och/eller missbruk eller annan form av normbrytande. Syftet med SSPF i Ronneby kommun är att förhindra och att förebygga att ungdomar hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng och/eller inleder drogmissbruk. SSPF ska även fånga upp behov och trender (fokus på målgruppen) som kan leda till gemensamma förebyggande insatser. Tex kring fritid, föräldraskapsstöd och kunskapshöjande insatser till personal och allmänhet. Under 2023 har skolpersonal på samtliga kommunala och högstadieskolor och gymnasium erbjudit en digital utbildning <i>Tidig upptäck av narkotika</i> hos elever i syfte att öka beredskapen</p>

			att upptäcka och agera utifrån tidiga tecken för narkotikabruk hos elever på högstadiet och i gymnasiet samt öka kunskap om vilket stöd som finns att få.
Andel % elever i Gy åk 2 som någon gång använt narkotika.	<b>Utfall 2023</b> 4 % <b>Utfall 2020</b> 7 %	↗	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelen elever i åk 2 på gymnasiet som uppger att det har provat narkotika någon gång har minskat sedan 2020. En något lägre andel tjejer 2,8 % än killar 5,4 % uppger att de använt narkotika någon gång. 2023 års värde är lägre i jämförelse med övriga medverkande kommuner. Hasch och marijuana de vanligaste drogsorterna. Drygt hälften av de som använt droger har fått tag på det från någon person på orten.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Elever som uppger erfarenhet av narkotikabruk har varit relativt stabilt de senaste åren, men brukar variera något från år till år.</p> <p><b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Samverkansformen SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidssektor) kommer starta upp i Ronneby under 2024. SSPF är ett exempel på operativ samverkan runt individer som bedöms vara i riskzonen för kriminalitet och/eller missbruk eller annan form av normbrytande. Syftet med SSPF i Ronneby kommun är att förhindra och att förebygga att ungdomar hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng och/eller inleder drogmissbruk. SSPF ska även fånga upp behov och trender (fokus på målgruppen) som kan leda till gemensamma förebyggande insatser. Tex kring fritid, föräldraskapsstöd och kunskaphöjande insatser till personal och allmänhet. Under 2023 har skolpersonal på samtliga kommunala och högstadieskolor och gymnasium erbjudit en digital utbildning <i>Tidig upptäck av narkotika</i> hos elever i syfte att öka beredskapen att upptäcka och agera utifrån tidiga tecken för narkotikabruk hos elever på högstadiet och i gymnasiet samt öka kunskap om vilket stöd som finns att få.</p>
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som tränar varje dag eller fler gånger i veckan så de blir andfådda eller svettas (%)	<b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 62,4% <b>Utfall 2020</b> 73% <b>Åk 2 Gy</b> <b>Utfall 2023</b> 56 <b>Utfall 2020</b> 55%	↘  —	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> 56 % av eleverna i åk 2 på gymnasiet och 62 % av eleverna i årskurs 8 svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen är högst bland killar i högstadiet och lägst bland tjejer i högstadiet och gymnasiet ca 47 %. I jämförelse med förra mätperioden (2020) ses nu en minskning bland tjejer i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de tränar varje dag eller flera gånger i vecka. Största minskningen har skett för tjejer på högstadiet från 72 % till 48 %. För killar i årkurs 2 på gymnasiet mäts det högsta värdet sedan LUPP-enkätens start, 66 %.</p> <p><b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Större andel bland uppger att det tränar en gång i veckan i stället för oftare.</p>

<p>Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som röker regelbundet</p>	<p><b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 4% <b>Utfall 2020</b> 2%</p> <p><b>Åk 2 Gy</b> <b>Utfall 2023</b> 6 % <b>Utfall 2020</b> 8 %</p>	<p>↘</p> <p>↗</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelen ungdomar som uppger att de rökt cigaretter har minskat ytterligare mellan åren 2020–2023 i åk 2 men ökat för elever i åk 8. I årskurs 8 är det cirka 4 procent av tjejerna och killarna som svarar att de röker minst en gång i veckan. Andelen som svarar att de röker minst en i veckan i årskurs 2 på gymnasiet var 7 procent för tjejer och 5 procent för killar. I Ronneby ser vi att gymnasietjejerna den grupp där störst andel röker cigaretter minst en gång per veckan. Andelen som röker e- cigaretter minst en gång i veckan är ca 8 % i båda årskurserna. Andel som röker e- cigaretter/vejs har tidigare inte mätts via LUPP - enkäten vilket gör att det inte finns något jämförelsetal.</p>
<p>Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som snusar regelbundet</p>	<p><b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 6% <b>Utfall 2020</b> 5%</p> <p><b>Åk 2 Gy</b> <b>Utfall 2023</b> 18 % <b>Utfall 2020</b> 8 %</p>	<p>—</p> <p>↘</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> I Ronneby ser vi att gymnasiekillar är den grupp där störst andel snusar minst en gång per vecka, 25 procent. Sedan mätningen 2020 kan vi se att snusning har ökat markant med bland tjejerna både i åk 8 (från 3 till 6 procent) och åk 2 på gymnasiet (från 4 till 12 procent). Även andelen killar i åk 2 på gymnasiet som snusar regelbundet har ökat. Även om snusandet har blivit mer utbrett bland flickor kvarstår tydliga könsskillnader bland gymnasieleverna. <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Andel unga som snusar dagligen ökar även nationellt och främst bland tjejer. Under de senaste åren har snusets utveckling i hög grad påverkats av det vita snuset, som introducerades på den svenska marknaden år 2016. <b><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></b> Behov av information om tobaksfria produkter, såsom vitt snus, till unga och vårdnadshavare.</p>
<p>Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som dricker starköl, starkcider, alkohäsk, vin eller sprit minst en gång i månaden.</p>	<p><b>Åk 8</b> <b>Utfall 2023</b> 6% <b>Utfall 2020</b> 12%</p> <p><b>Åk 2 Gy</b> <b>Utfall 2023</b> 33 % <b>Utfall 2020</b> 50%</p>	<p>↗</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Cirka 6 % av högstadiel eleverna och 33 % av gymnasieeleverna dricker starköl/cider, vin eller sprit minst en gång per månad. Andelen har minskat markant sedan mätningen 2020 för båda årskurserna <b><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u></b> Följer nationella trender avseende minskat antal alkoholkonsument bland skolelever (CAN).</p>
<p>Invånare med fetma, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 19,6 % <b>Utfall 2021</b> 20 % <b>Utfall 2020</b> 20 %</p>	<p>—</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> År 2022 var det 19,6 procent av befolkningen som hade fetma i Ronneby, bland kvinnor i Ronneby var det 17 procent och bland män i Ronneby var det 22 procent. Andel med fetma i Sverige var 16 procent, det var lika stor andel bland kvinnor som bland män.</p>
<p>Invånare 16–84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)</p>	<p><b>Utfall 2022</b> 64,9 % <b>Utfall 2021</b> 63 % <b>Utfall 2020</b> 60 %</p>	<p>↗</p>	<p><b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> År 2022 uppgav cirka 65 procent av befolkningen 16–84 år, i Ronneby att de var fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka och 41 procent uppger att de är stillasittande mer än 7 timmar per dag. Motsvarande för riket var 67 respektive 50 procent.</p>

Fallskador bland personer 65+, 3-årsrm, antal/100 000 inv.	<b>Utfall 2022</b> 2 517,1 <b>Utfall 2021</b> 2 619,1 <b>Utfall 2020</b> 2 561,5 <b>Utfall 2019</b> 2 711	↗	<b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Fallskadorna varierar stort i kommunerna i Sverige. I Ronneby inträffade under 2022 bland kvinnor 3053 fallskador och bland män 1925 per 100 000 invånare 65 år och äldre. Andelen fallskador bland äldre har minskat över tid både bland kvinnor och män i Ronneby. Andelen är lägre än riket bland både kvinnor och män
Invånare som röker dagligen, andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 8,2 % <b>Utfall 2021</b> 10 % <b>Utfall 2020</b> 10 %	↗	<b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> En större andel i befolkningen i Ronneby (8 procent) i jämförelse med riket (6 procent) röker dagligen och har gjort så över tid. Andel har dock minskat över tid. Skillnaden mellan män (9%) och kvinnor (7,9 %) i Ronneby som röker dagligen har minskat över tid.
Invånare med riskabla alkoholvanor, andel (%)	<b>Utfall 2022</b> 12,8 % <b>Utfall 2021</b> 12 % <b>Utfall 2020</b> 12 %	—	<b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelen med självsattad riskkonsumtion av alkohol var i Ronneby 13 procent 2022, 8 procent bland kvinnor och 18 procent bland män. Det var i liknelse i jämförelse med Blekinge läns övriga kommuner (13 procent) och något lägre än riket (16 procent). Andelen med riskkonsumtion av alkohol i Ronneby har minskat över tid men sedan 2015 ökat något (Hälsa på lika villkor 2013–2022).
Andelen invånare 16–84 år som snusar dagligen	<b>Utfall 2021</b> 13 %	—	<b><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden?</u></b> <b><u>Hur står det i relation till målvärdet?</u></b> Andelen som snusar varje dag skiljer sig åt mellan kvinnor och män. Ca 18 procent av männen och 4 procent av kvinnorna uppger att de snusar dagligen. Daglig snus användning har ökat bland kvinnor det senaste året. Denna trend ses även nationellt och då bland yngre kvinnor (Hälsa på lika villkor 2018–2021).